

TIDSSKRIFT FOR KOMMUNISTISK TEORI OG DEBATT

Angola - prøvefelt for sosialimperialismen

RØDE FANE

UNGARN 1956:

Kontrarevolusjonen slo kontrarevolusjonen

Lydbåndreferat fra landsstyremøte i NTL:

**HVORFOR
KOMMER**

KORSTOGET MOT AKP?

5 1976
5. årg.

UTGITT AV
ARBEIDERNE
KOMMUNISTPARTI
(MARXIST-LENINISTENE)

Pris kr. 10,—

UTGITT AV ARBEIDERSKAPETS KOMMUNISTIPARTI (MARXIST-LÉNINISTISKE)
RØDE FANE Nr. 2, 1976, 5. årg. Priskr. 10,
TIDSSKRIFT FOR
KOMMUNISTISK TEORI OG DEBATT

Redaktør og ansvarlig utgiver: Knut Johansen
Redaksjon: RØDE FANE, Forlaget Oktober
boks 6875, St. Olavspl., Oslo 1
Distribusjon: RØDE FANE, boks 2046,
Grunerløkka, Oslo 5
Postgiro: 2 20 84 78
Abonnement: 50 kr. for ett år (6 nr.)
Trykt i offset hos A/S Duplotrykk, 1976.

**FORMANN MAO TSETUNGS
VERK VIL LEVE EVIG**

Kondolanse fra AKP(m-l)
9. september 1976 s. 4

**FORMANN MAO VIL LEVE
EVIG I HJERTENE
VÅRE**

—Lederartikkel i «Folkets
Dagblad», tidsskriftet Røde
Fane» og «Frigjørings-
hærens Dagblad», 15. september
1976 s. 6

**«UTAN KAMP ER DET IKKJE
FRAMSTEG»**

Nokre punkt om Mao Tsetungs
innsats i striden mellom dei to
linjene i den kommunistiske
rørsla s. 10
De historiske lærdommene av
proletariatets diktatur s. 17

HETSEN MOT AKP

Landsstyremøte i NTL mot
streikerørsla og AKP(m-l) s. 30
Lydbåndreferat frå landsstyre-
møtet i NTL s. 33

UNGARN 1956

Enver Hoxha om kontrarevolu-
sjonen i Ungarn 1956 s. 49
Om visse saker som har å gjøre
med tilhøva mellom landa i det
sosialistiske lægret s. 50
Kontrarevolusjonen i Ungarn
1956 — tidstavle s. 54
Vi vil ikkje på noko vis gje etter
i prinsipsaker s. 56
Vi må halde oppe det sterke
samhaldet vårt, for det er eit
livsspørsmål s. 60
Om den internasjonale stoda og
oppgåvene til partiet s. 61
Arbeidarklassen i dei revisjon-
istiske landa må ta kampen opp
Arbeidarklassen i dei revisjo-
nistiske landa må ta opp
kampen for å atterreisa
proletariatets diktatur s. 63

**KAMPEN MOT SUPER—
MAKTENE**

Angola — eit prøvelfelt for
sosialimperialismen s. 65

ABONNER PÅ RØDE FANE, AKP(m-l)s TEORETISKE TIDSSKRIFT

Det er nødvendig å studere

Kampen mot utbyttinga og undertrykkinga blir utkjempa hver dag over hele verden. Men skal kampen føre til seier, både den daglige kampen og den sosialistiske revolusjonen, trenger den riktige retningslinjer.

Derfor er det ikke nok å ta standpunkt for det riktige og mot det som er svart og reaksjonært.

Ja, det er ikke nok å delta i kampen heller.

Det er nødvendig å studere, nødvendig å sette seg inn i åssen kampen

mellem riktig og gærnt, mellom progressivt og reaksjonært står på teoriens område. Ellers vil en bli bedratt av vakre ord og løfter i kampens løp, en vil mangle en kurs å styre etter, en vil ikke vite åssen en skal kjempe, mot hva og for hva.

Du må ha kunnskaper om det som virkelig skjer. Og du må kjenne forskjellen på kommunisme og revisjonisme.

Derfor trenger du Røde Fane.

Hva står det om i Røde Fane?

Er du for at fagforeningene skal bli kamporganisasjoner som slåss for arbeidsfolks interesser? Er du mot den linja for klassesamarbeid og organisert streikebryteri som DNA/LO-ledelsen står for? Har du begynt å se hvem som tar side for hvem i denne kampen, at det også fins partier og retninger slike som SV og «NKP» som kaller seg sosialistiske, men angriper kampen i handling?

Da trenger du Røde Fane.

Er du mot aggresjonen og innblandinga som de to supermaktene Sovjet og USA driver med i hele verden? Er du for den kampen de undertrykte folka og arbeiderklassen i Tsjekkoslovakia, Polen, i Palestina, det sørlige Afrika, Chile og andre steder reiser for å frigjøre seg?

Er du rasende over den strømmen av løgn og usannhet som spres i den borgerlige og revisjonistiske pressa om de sosialistiske landa Kina og Albania, om Sovjet under Lenin og Stalin, om land som har frigjort seg, som Kambojsja?

Ja, da har du bruk for Røde Fane.

Det har du også hvis du er for frigjøringa av kvinnene og vil ha klarhet i hva slags linjer kampen må føres etter for at den skal vinne fram.

Hvis du vil vite mer om åssen kampen har stått mellom klassene gjennom norsk historie, og hva slags lærdommer vi kan hente av striden mellom den borgerlige linja og den revolusjonære linja i norsk arbeiderbevegelse, da vil du også få hjelp av diskusjonene i Røde Fane.

Røde Fane trenger også deg

Bladet trenger også deg. For å få en sterk økonomi. For å få flere til å snakke om bladet, anbefale det og spre det. For at flere skal sende oss stoff og gi redaksjonen ideer og tips og *kritikk* for ting vi ikke tar opp og ting vi tar opp gærnt.

Abonner på Røde Fane nå.

Abonnementet koster kr. 50 for ett år, 6 nummer, hvert på 80 sider. Fyll ut navn og adresse nedenfor og send den inn til distribusjonsadressa vår. Oppgi hvilket nummer du vil abonnementet skal gjelde fra. Skriv opp antall blader av hvert nummer hvis du vil opprette et gruppeabonnement. Beløpet betaler du når du får tilsendt regning.

Jeg ønsker å abonnere på Røde Fane fra nr. /197... og betaler når jeg får første nummer.

Gruppeabonnement, oppgi antall:

Navn:

Adresse:

Postnr/sted:

Regninga skal sendes til:

Navn:

Adresse:

Postnr/sted:

(Fyller ut hvis det f.eks. er et gaveabonnement, og den som abonnerer ikke skal ha regninga sjøl).

Sendes inn til Røde Fane, distribusjonen, Boks 2046, Grünerløkka, Oslo 5.

FORMANN MAO TSETUNGS

KONDOLANSE FRA AKP (m-l) 9. september 1976

Sentralkomiteen, Kinas
Kommunistiske Parti,
Regjeringa i Folke-
republikken Kina.

Kamerater,

Vi har med dyp sorg mottatt meldinga om at Kamerat Mao Tsetung, Formann i Sentralkomiteen i Kinas Kommunistiske Parti, er død. Dette er et smertelig tap for partiet og folket i Kina, for hele den kommunistiske verdensbevegelsen, verdensproletariatet og folkene som kjemper for frigjøring.

Kamerat Mao Tsetung ofret hele sitt liv i

kampen for marxismen-leninismen og den proletariske verdensrevolusjonen.

Kamerat Mao Tsetung er vår tids største marxist-leninist. Han er en verdig etterfølger av verdensproletariatets andre store ledere og lærere: Marx, Engels, Lenin og Stalin. Kamerat Mao Tsetung har forsvart og videreutvikla den vitenskapelige sosialismen. Hans verker er mektige våpen for kommunistene og alle som kjemper for å gjøre revolusjon.

Kamerat Mao Tsetung og Kinas Kommunistiske Parti sto i spissen for kampen for å avsløre den moderne revisjonismen som tok makta i SUKP etter Stalins død.

VERK VIL LEVE EVIG

Kamerat Mao Tsetung slo fast at sosialismen og proletariatets diktatur var styrta i Sovjet, og at under Krustsjov og Bresnjev er det erstatta med kapitalisme og fascistisk diktatur. Denne kampen hadde verdenshistorisk betydning.

Den avslørte revisjonistene som fiender av verdens folk og gjorde det mulig for kommunistene i alle land å oppdage og bekjempe den revisjonistiske sabotasjen av den kommunistiske verdensbevegelsen.

Kamerat Mao Tsetung og Kinas Kommunistiske Parti har i mer enn 50 år stått i spissen for den største revolusjonære bevegelsen verdenshistoria har sett: den store kinesiske revolusjonen. Formann Mao Tsetung gikk sjøl i spissen i arbeidet for å stifte Kinas Kommunistiske Parti i 1921, og for å grunnlegge Den røde armeen i 1927. Han leda den revolusjonære væpna kampen mot den japanske imperialismen, USA-imperialismen og kinesisk reaksjon fram til seieren i den nasjonal-demokratiske revolusjonen i 1949.

Fra 1949 leda Formann Mao og Kinas Kommunistiske Parti kampen for å befeste proletariatets diktatur og legge grunnlaget for sosialismen. Han starta personlig Den Store Proletariske Kulturrevolusjonen i 1966 for å styrke proletariatets diktatur og hindre en gjenreisning av kapitalismen i Kina. Formann Mao fortsatte å utvikle og skjerpe kampen mot revisjonismen helt fram til han døde. I de ti siste åra han levde, leda han kampen for å avsløre og tilintetgjøre de kontrarevolusjonære hovedkvarterene til Liu Shao-shi, Lin Piao og Teng Hsiao ping.

Helt til den siste tida han levde, sto Kamerat Mao Tsetung i første rekke i kampen mot imperialismen, revisjonismen og all reaksjon. Han sto i første rekke i kampen mot de to imperialistiske supermaktene Sov-

jet og USA, han støtta resolutt frigjøringsbevegelsene og de kjempende folkene i den 3. verden, de virkelige sosialistiske landa og verdensproletariatets revolusjonære kamp.

Arbeidernes Kommunistparti (m-l), proletariatets revolusjonære parti i Norge, skylder sin eksistens til Kamerat Mao Tsetung. I Norge hadde den revisjonistiske gifta trengt dypt inn i den kommunistiske bevegelsen. Men de norske kommunistene klarte ikke på eget initiativ å summere opp hva som var feil, kritisere den moderne revisjonismen og gjennorganisere den kommunistiske bevegelsen i Norge. Det var den internasjonale kommunistiske bevegelsens kamp mot den moderne revisjonismen — og fram for alt, Kamerat Mao Tsetungs kamp i spissen for Kinas Kommunistiske Parti — som gjorde det mulig for oss å se klart hva vi måtte gjøre, og framgangsrikt løse oppgaven med å bygge det nye partiet vårt.

Kamerat Mao Tsetung er gått fra oss. Men arbeidet hans er udødelig. Hans verker vil sammen med de andre marxistiske klassikerens verk, fortsette å veilede kommunismen og verdensproletariatet i kampen for å gjøre revolusjon. Når imperialismen og kapitalismen er styrtet og kommunismen har seiret i hele verden, vil den arbeidende menneskeheten minnes Kamerat Mao Tsetung og være ham evig takknemlig for hans gigantiske historiske innsats for menneskehetens frigjøring.

Lenge leve MARXISMEN-LENINISMEN-
MAO TSETUNGS TENKNING.

For Sentralkomiteen i
ARBEIDERNES KOM-
MUNISTPARTI(m-l)
— NORGE

Pål Steigan, formann.

FORMANN MAO VIL LEVE EVIG I HJERTENE VÅRE

— Lederartikkel i «Folkets Dagblad»,
tidsskriftet «Røde Fane» og «Frigjøringshærens Dagblad», 15. september 1976

Peking, 15. september, 1976 (Hsinhua):

Det følgende er den fullstendige ordlyden av lederartikkelen for 16. september i «Folkets Dagblad», tidsskriftet «Røde Fane» og «Frigjøringshærens Dagblad». Den har tittelen «Formann Mao vil leve evig i hjertene våre»:

Formann Mao Tsetung, den store leder for hele partiet, hele hæren og folket av alle nasjonaliteter over hele landet og den store lærer for det internasjonale proletariatet og de undertrykte nasjoner og undertrykte folk, har forlatt oss for alltid. Formann Maos bortgang er et umåtelig tap for det kinesiske folket og det revolusjonære folket i verden. Hans død har styrta Kinas åtte hundre millioner sønner og døtre ut i den dypeste sorg, og det blir sorga med dyp sorg i alle de fem verdensdelene. Ord kan ikke på noen måte beskrive den sorgen som overvelder oss. Formann Mao, den høyt aktede og elskede store leder og lærer, vil leve evig i hjertene våre.

Formann Mao Tsetung var grunnleggeren av Kinas Kommunistiske Parti, Det

kinesiske Folkets Frigjøringshær og Folkerepublikken Kina. Han var den største marxisten i samtida. I mer enn et halvt århundre kjempa det kinesiske folket under Mao Tsetungs banner og vant seier etter seier. Partiet vårt, landet vårt og folket skylder Formann Maos kloke ledelse det de er i dag. De storslåtte bidragene han ga til det kinesiske folket og det revolusjonære folket i verden, er udødelige.

Vi skal aldri glemme at det var Formann Mao som forente marxismen-leninismens universelle sannhet med revolusjonens konkrete praksis og formulerte ei marxist-leninistisk linje for partiet vårt, og leda folket i hele landet til å føre harde og bitre kamper, til å seire over gjentatt innblanding og sabotasje fra opportunistiske og revisjonistiske linjer innafor partiet, til å overvinne ondsinnete fiender hjemme og i utlandet og til å vinne fullstendig seier i den nydemokratiske revolusjonen og store seirer i den sosialistiske revolusjonen og den sosialistiske oppbygginga og i Den store

proletariske Kulturrevolusjonen. Historia med undertrykking og trelbinding av den lenge lidende kinesiske nasjonen blei brakt til opphør, og og det kinesiske folket tok sin skjebne i egne hender og gjorde kjempesteg framover. Det fattige, tilbakeliggende og uvitende gamle Kina er nå blitt forvandla til det nye sosialistiske Kina som er fullt av kraft og har spirende velstand.

Vi skal aldri glemme at det var Formann Mao som med en proletarisk revolusjonærs store dristighet og framsyn leda partiet vårt og folket i landet vårt til sammen med marxist-leninistiske partier og organisasjoner og revolusjonære folk over hele verden å føre den store kampen for kritikk av den moderne revisjonismen med den sovjet-revisjonistiske overløperklikken som kjerne, og med dette skapte den kraftige utviklinga av den internasjonale kommunistiske bevegelsen og saka til verdens folk mot imperialismen og hegemonismen. Formann Mao foretok skarpe analyser av verdenssituasjonen i samtida, la fram ei rekke viktige strategiske begreper, formulerte ei revolusjonær linje og en revolusjonær politikk i utenrikspolitiske anliggender for Kina, og styrka den militante enheten mellom det kinesiske folket og folket i hele verden, særskilt folket i Den tredje verden, og skjøv menneskehetens historiske framrykking framover.

Vi skal aldri glemme at det var Formann Mao som i løpet av langvarige kamper mot klassefienden hjemme og i utlandet og innafor og utafor partiet oppsummerte den praktiske erfaringa til proletariatet og de revolusjonære massene i de revolusjonære kampene deres, og tok i arv, forsvarte og utvikla marxismen-leninismen. Formann Mao ga et bidrag til den med teorien sin om den ny-demokratiske revolusjonen. Han ga et spesielt bidrag med teorien sin om videreføring av revolusjonen under proletariatets diktatur, og med det løste han det store problemet i den internasjonale

kommunistiske bevegelsen. Nemlig, konsolideringa av proletariatets diktatur og forebygging av gjeninnføringa av kapitalismen. Formann Mao utvikla den marxistiske filosofien, den politiske økonomien og den vitenskapelige sosialismen, og gjorde den marxistiske teoriens skattkammer mye rikere.

Formann Mao har forlatt oss for alltid, men Mao Tsetungs Tenkning vil lyse evig, den revolusjonære linja hans har slått dype røtter i folkets hjerte, og det finnes verdige arvtakere for den proletariske og revolusjonære saka som han var banebryter for i Kina. Formann Mao bønnfalt oss: «**Handle i samsvar med de fastsatte prinsippene.**» Samtidig med at vi i dyp sorg sørger over Formann Maos død, må vi vende sorgen til styrke, alltid følge hans lære, drive på med å ta klassekamp som nøkkelledet, følge den grunnleggende linja til partiet, holde ut i å fortsette revolusjonen under proletariatets diktatur, opprettholde den proletariske internasjonalsismen, og gjennomføre den proletariske revolusjonens store sak til siste konsekvens.

Å handle i samsvar med de fastsatte prinsippene betyr å handle i samsvar med den proletariske revolusjonære linja og politikken til Formann Mao. «**Alt blir avgjort av om vi har ei riktig eller uriktig ideologisk og politisk linje.**» Alle seirene våre er seirer for den proletariske revolusjonære linja til Formann Mao. Hele historia til partiet vårt viser: når partiet vårt setter ut i livet den revolusjonære linja til Formann Mao, utvikler det seg og den revolusjonære saka vinner seirer. Når partiet vårt går imot denne linja, møter det tilbakeslag og den revolusjonære saka lider nederlag. Derfor bør vi til enhver tid og under alle omstendigheter huske godt på denne meget viktige historiske erfaringa, og urokkelig sette ut i livet den revolusjonære linja til Formann Mao og forsvare den tapert. Gjennom hele sosialismens periode må

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

vi drive på med å kritisere borgerskapet, avvise rvisjonismen, begrense borgerlig rett og kjempe mot tilhengerne av den kapitalistiske veien i partiet. For øyeblikket må vi fortsette med å utdype kampen Formann Mao innleda for å kritisere Teng Hsiao-ping og slå tilbake forsøket fra høyreavvikerne på å gjøre om riktige avgjørelser, konsolidere og utvikle de store seirene fra Den store proletariske Kulturrevolusjonen og konsolidere proletariatets diktatur ytterligere. Så lenge vi handler i samsvar med linja til Formann Mao, kommer vi til å være uovervinnelige.

Mens han levde, lærte Formann Mao gang på gang hele partiet, særskilt de eldre kadrene, å «**lese og studere samvittighetsfullt og ta et godt grep om marxismen**». Hvis vi trofast skal oppfylle befalingene hans, må vi utrettelig studere verker av Marx, Engels, Lenin og Stalin og av Formann Mao. De store verkene til Formann Mao er strålende marxist-leninistiske dokumenter. De er uvurderlige tankeverdier for det kinesiske folket og det revolusjonære folket over hele verden, og en uuttømmelig kraftkilde for oss. Bare ved nøye å studere verker av Marx, Engels, Lenin og Stalin og Formann Mao kan vi bli bevisste proletariske kjempere og bedre opprettholde den proletariske revolu-

Gjennom heile livet sitt vigde formann Mao Tsetung alle kreftene sine til frigjeringa av det kinesiske folket, til frigjeringa av dei underkua nasjonane og dei underkua folka over heile verda, og til kommunismen si sak. Formann Mao vil leva for alltid i hjarta våre. (Foto: Hsinhua)

sjonære linja til Formann Mao. Hundremillioner av folk har tatt et grep om den uovervinnelige Mao Tsetungs Tenkning, og dette er den grunnleggende garantien for kamp mot og forebygging av revisjonisme og for å vinne stadige seirer for den proletariske revolusjonære sakä.

Kinas Kommunistiske Parti er et velprövd, modent marxist-leninistisk parti, et parti med rik erfaring i klassekamp og kampen mellom de to linjene. Det er kjernen i ledelsen for hele det kinesiske folket. Vi bør slutte tett opp om Sentralkomiteen i partiet som partiet er underlagt, besluttsomt opprettholde enheten og samlinga i partiet, og konsolidere den store enheten hos folket av alle nasjonaliteter som er under arbeiderklassens ledelse og er grunnlagt på alliansen mellom arbeidere og bønder. Vi bør gjøre større anstrengelser for å bygge partiet ideologisk og organisatorisk i samsvar med Formann Maos teori om partibygging. Vi bør gi fritt rom for den fine arbeidsstilen i partiet som er fostra av Formann Mao. Vi

bør styrke partiets sentraliserte ledelse, ta klassekamp som nøkkelleddet, gjøre kritikken av Teng Hsiao-ping til ei drivkraft, ta et grep om revolusjonen, fremme produksjonen og annet arbeid og beredskap mot krig, og fremme sosialistiske foretak på alle områder.

Vi har et stort, ærerikt og korrekt parti som er grunnlagt og fostra av Formann Mao sjöl. Vi har en uovervinnelig folkehær skapt av Formann Mao sjöl. Vi er et heltemodig folk væpna med marxismen-leninismen-Mao Tsetungs Tenkning. Vi må aldri svike med omsyn til å gjennomføre det vår store leder Formann Mao lærte oss i årenes løp, og vi kan med sikkerhet overvinne alle vansker og alltid modig rykke framover på den revolusjonære kursen som er blitt staket ut av Formann Mao. Vi er helt forvisset om at kommunismens sak vil seire. **«Vi må nå målet vårt.» «Vi kan med sikkerhet nå målet vårt.»**

Evig ære for den store leder og lærer Formann Mao Tsetung!

«UTAN KAMP ER DET IKKJE FRAMSTEG»

Nokre punkt om Mao Tsetungs innsats i striden mellom dei to linene i den kommunistiske rørsla

Den rolla Mao Tsetung har spela som leiar for Kinas Kommunistiske Parti, er eit resultat av at han har ført sigerrike kampar mot det eine borgarlege senteret etter det andre i partiet og i den kommunistiske verdsrørsla, skriv signaturen Thornæs i denne artikkelen. Han legg vekt på Mao Tsetungs oppgjer med Khrusjtsjov, leiaren for kontrarevolusjonen i Sovjet.

Formann Mao Tsetung er vår tids største marxist-leninist. Dei store tilskota han har gjeve til den proletariske revolusjonen i teori og praksis gjer han til ein verdig etterfølgjar etter Marx, Engels, Lenin og Stalin.

I 1882, i samband med kampane i den tyske sosialistrørsla, sa Engels:

«Proletariatet går framover gjennom indre strid.»

«Marx og eg har kjempa hardare heile livet mot påståtte sosialistar enn mot nokon annan (for vi rekna berre med borgarskapet som klasse og gav oss så og seia aldri inn i strider med einskilde borgarar.) Når det er slik, kan ein ikkje vera så svært sorgsam over at den uungåelege kampen har brote ut.»

(Brev til August Bebel, 28. oktober 1882.)

Marx og Engels utvikla den vitskaplege sosialismen i hard strid mot feilaktige synsmåtar i arbeidarrørsla, slik dei vart førde fram av folk som t.d. Bakunin, Proudhon,

Lasalle. Lenin verja og utvikla marxismen i hard og kompromisslaus strid mot revisjonistar i den 2. internasjonale, Bernstein og Kautsky og deira tilhengjarar i Russland. Heilt sentrale verk av han, som «Staten og revolusjonen» og «Imperialismen», er resultat av slik strid. Det var denne striden som la grunnlaget for sigeren i Oktober-revolusjonen og framgangen for den kommunistiske verdsrørsla etter den 1. verdskrigen.

Stalins ord mot dei partifiendslege gruppene i SUKP(b), i sær dei Trotski organiserte, var avgjerande for at sosialismen vart bygd og halde oppe i Sovjet.

Mao Tsetung mot Khrusjtsjov

Den rolla Mao Tsetung har spela som leiar for Kinas Kommunistiske Parti, er eit resultat av at han har ført kampar av same slaget fram til siger, både mot fiendar av revolusjonen i sitt eige parti og i den kom-

Formann Mao legg fram rapporten «Om den langvarige krigen» på Det kinesiske folket sin anti-japanske militære og politiske høgskole i mai 1938. (Hsinhua)

munistiske verdsrørsla. Han har heile tida understreka at denne striden er ei avspegling i partiet av klassekampen mellom proletariat og borgarskap.

Den største og viktigaste av desse stridane er Maos oppgjer med leiaren for den moderne revisjonismen, Khrusjtsjov, og hans etterfølgjarar i Sovjet-leinga.

Borgarlege ekspertar legg denne striden ut som ein kamp mellom to store parti om førarskapen i den kommunistiske rørsla. I røynda er det ein av dei største stridane som har stått for eller mot marxismen, for eller mot den sosialistiske revolusjonen, for eller mot proletardiktaturet.

Sigeren for Khrusjtsjov-revisjonismen i SUKP var eit endå hardare slag mot den internasjonale arbeidarklassen enn knefallet den 2. internasjonale gjorde for imperialismen i 1914. Gjennom kontrarevolu-

sjonen i 1956 vart den første sosialistiske staten i verda, proletariatet sitt fedreland, gjort om til ein borgarleg stat, ein base for kontrarevolusjonen.

Mao Tsetung var den første som peika på kor alvorleg denne omvandlinga var. Han sa at «**Sovjetunionen i dag er underlagt eit diktatur av borgarskapet, eit diktatur av den tyske fascistiske typen, eit diktatur av Hitler-typen.**» (11.mai 1964, sitert i «Leninisme eller sosialimperialisme».)

Denne tesen er godtgjort av utviklinga i verda dei siste 10-15 åra. I dag er Sovjet ei aggressiv, imperialistisk supermakt, som strir om verdsherredømet med USA-imperialismen.

Den moderne revisjonismen er såleis ikkje berre ei politisk, men og ei militær støtte for kontrarevolusjonen, og difor endå fårlegare enn revisjonismen til Bernstein og Kautsky.

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

Denne kjensgjerninga gjer at dei som vil føra arven etter Mao Tsetung vidare, må leggja stor vekt på å studera oppgjeret hans med Khrusjtsjov og føresetnadene for dei.

Heile saga om Kinas Kommunistiske Parti er ei søge om Mao Tsetungs strid for å verja og utvikla marxismen-leninismen mot borgarlege, anti-marxistiske liner.

Her skal eg berre gje eit riss av dette, utan pretensjonar om å vera fullstendig.

Mao Tsetungs strid i KKP

Den kinesiske revolusjonen kunne ikkje ha sgra, sosialismen ville ikkje blitt bygt og proletardiktaturet ville ikkje blitt halde oppe i Kina, dersom ikkje Mao Tsetungs revolusjonære line hadde vunne over dei borgarlege anti-marxistiske sentra i det kinesiske kommunistpartiet.

Her får det rekkja med å gje nokre døme.

Forståinga for at arbeidarklassen måtte vera den førande krafta og fattigbøndene og dei mellomstore bøndene hovudkrafta i den revolusjonære striden vart vunnen i strid mot høgre-opportunisten Chen Tu-hsiu, som berre ville ha med Kuomintang å gjera, og ikkje bøndene, og mot «venstre»-opportunisten Chang Kuo-tao, som berre brydde seg om arbeidarrørsla og heller ikkje ville ha med bøndene å gjera. Dette har Mao Tsetung m.a. oppsummert i verk som «Analyse av klassane i det kinesiske samfunnet», «Rapport frå bonderørsla i Hunan» og andre artiklar.

Lærdomen om at den væpna kampen var hovudforma for strid og at den raude hæren var hovudforma for organisering i den kinesiske revolusjonen vart vunnen og grunnfesta i strid mot dei høgre-opportunistiske linene til Chen Tu-hsiu under den første borgarkrigsperioden og Wang Ming under motstandskampen mot Japan. Båe ville avvæpne arbeidarane og bøndene og overlata leinga av alle væpna styrkar til borgarskapet.

Strategien og taktikken i den revolusjonære krigen utvikla Mao Tsetung i strid

mot desse range linene og mot den «venstre»-opportunistiske eventyrlina som Li Li-san sto for og Wang Ming tok over før han gjekk over til kapitulasjonslina overfor Kuomintang under krigen mot Japan.

Den marxistiske militærvetenskapen har Mao Tsetung samanfata i verk som «Ein einaste gnist kan tena ein præriebrann», «Om den langvarige krigen», «Spørsmål om krig og strategi».

Mao Tsetungs oppsummering og vidareføring av den marxistiske filosofien i verk som «Om praksis», «Om motseiinga» vart skapt for å styrka partiet ideologisk etter oppgjeret med dei range linene til Wang Ming og andre. Andre viktige verk om ideologiske spørsmål, som «Vi må betra studiet vårt», «Korriger arbeidsstilen til partiet», «Tale på Yenan-konferansen» skreiv han og for å høgje nivået i heile partiet og gjennomføra ei korrigeringsrørsla etter at opportunisten hadde mista makta i partiet.

Lærdomen om at revolusjonen i Kina, som i andre halvføydale/halvkoloniale land, måtte gå gjennom to avskilde, men samanhengande stadium, den nasjonal-demokratiske og den sosialistiske revolusjonen, vart likeeins grunnfesta i strid mot den «venstre»-opportunistiske lina Wang Ming sto for i byrjinga i 30-åra. Han vart grunnfesta på ny etter frigjeringa frå Japan, etter at Liu Shao-chi hadde fremja lina om å gå over frå væpna strid til «ikkje-væpna parlamentarisk massekamp», og ville gje makta til Chiang Kai-shek.

Desse lærdomane er summert opp i «Den kinesiske revolusjonen og det kinesiske kommunistpartiet», «Om nydemokratiet», «Om koalisjonsregjeringa», «Om det demokratiske folkediktaturet.»

Ein del av den internasjonale striden

Dei stridane Mao Tsetung førte i alle desse åra var ein del av den internasjonale striden for å verja marxismen-leninismen i heile den kommunistiske rørsla. Linene til Chen Tu-hsiu, Chang Kuo-tao, Li Li-san og Wang Ming sprang ut av den same anti-marxistiske kjelda som flaut frå fraksjonane til Sinov-

jev, Bukharin, Radek, og i første rekke Trotski i Sovjetunionens Kommunistiske Parti (bolsjevikene) i dei same åra. Kampen Mao Tsetung førte mot anti-marxistane i Kina var ei viktig støtte for denne internasjonale striden som vart leia av Josef Stalin.

Oppgjeret med høgre-lina til Liu Shao-chi omkring 1945 var ein strid mot dei same range linene som den første viktige talsmannen for den moderne revisjonismen, amerikaneren Browder kom med. Ved avslutninga av den 2. verdenskrigen propaganderte han for teorien om «fredelig parlamentarisk overgang» til sosialismen og talte for forsoning med USA-imperialismen.

Gjennom desse kampane vart Kinas Kommunistiske Parti eit veldisiplinert marxist-leninistisk parti som var bunde saman med

dei breie folkemassane i Kina, trufast mot marxismen-leninismen og vel kjent med dei pliktene det hadde ut frå den proletariske internasjonalsismen.

Desse rike røynslene frå indre og ytre kampar mot anti-marxistiske straumdrag i arbeidarrørsla gjorde partiet i stand til å motstå presset frå dei moderne revisjonistane då dei tok opp striden for å vinna SUKP og den kommunistiske verdsrørsla etter Stalins død.

Under Mao Tsetungs leiing vart det sosialistiske systemet gjennomført i Kina frå 1953 til 1956 og utvikla vidare i åra etter under rasande åtak frå borgarlege element som Peng Teh-huai, Kao Kang, Jao Shu-shih og Liu Shao-chi. Desse sigrane vart vunne samstundes som anti-marxistar som Gomulka,

Formann Mao les meldinga om frigjeringa av Nanking i 1949. (Hsinhua)

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

Imre Nagy, Kadar og andre under leiing og oppmuntring frå Tito og Khrusjtsjov stogga den sosialistiske omdanninga i folkedemokratia i Aust-Europa, styrta proletardiktaturet og gjeninnførte kapitalismen. Resultata av desse kampane har Mao Tsetung mellom anna oppsummert i det viktige verket sitt frå 1956, «Om den korrekte handsaminga av motseiingar i folket».

Her analyserer Mao Tsetung spørsmålet om klassar, klassekamp og klassemotseiingar i eit sosialistisk samfunn etter at den sosialistiske omleggjinga av eigeomsretten til produksjonsmidla er gjennomført i all hovudsak. Han syner at klassekampen mellom proletariat og borgarskap held fram og driv utviklinga framover under sosialismen.

Artikkelen retta seg mot Liu Shao-chis teori om at «motseiinga mellom proletariatet og borgerskapet er så godt som løyst» og at hovudmotseiinga er «motseiinga mellom det langtkomne sosialistiske systemet og dei tilbakeleggjande sosiale produktivkreftene». Dette var ein oppussa versjon av den falske «teorien om produktivkreftene», som Bernstein og Kautsky og seinare Trotski gjekk inn for.

Dette verket er startsignalet for det store oppgjeret med Liu Shao-chi, Lin Piao og Teng Hsiao-ping som vart ført til siger gjennom kulturrevolusjonen frå 1966.

Samstundes var det opptakten til kritikken av Khrusjtsjovs liner for atterreisinga av kapitalismen i Sovjet og åtaka hans mot marxismen-leninismen sine teoriar om proletardiktaturet.

Den store polemikken

Den store striden mot Khrusjtsjov, leiaren for den sovjetiske kontrarevolusjonen, hadde difor eit sterkt indre grunnlag i Kinas Kommunistiske Parti. Stridane som Mao Tsetung hadde leidd sidan partiet vart skipa i 1921 hadde lært dei kinesiske kommunistane å skilja mellom revisjonisme og marxisme.

Dei visste av eiga røynsle at revisjonismen var ei borgarleg, kontra-revolusjonær stemmelei som vil hindra proletariatet frå å vinna makta og vil gjera ende på proletariatet sitt diktatur der det har vunne makta.

Oppgjeret med Khrusjtsjov er oppsummert i «Framlegget til generalline for den kommunistiske verdsrørsla» og den serien med opne brev Kinas Kommunistiske Parti sende til SUKP i 1963 og 1964. Desse dokumenta vart skrivne under beinveges rettleiing av Mao Tsetung, og er klassiske verk i den marxist-leninistiske litteraturen.

Dei syner korleis Mao Tsetung har hegna om arven frå dei store leiarene for verdsproletariatet før han sjølv, Marx, Engels, Lenin og Stalin, korleis han har verja marxismen-leninismen og utvikla han vidare for dei tilhøva som rår i vår tid på felt etter felt: partiteori, statsteori, proletardiktaturet, den sosialistiske revolusjonen, imperialismen o.s.b.

Gjennom denne store striden mot Khrusjtsjovs revisjonisme og den sovjetiske sosialimperialismen har Mao Tsetung spela ei avgjerande rolle for heile den marxistiske rørsla og for proletariatet og folket i alle land.

Resultatet av innsatsen til Mao Tsetung er at den marxist-leninistiske rørsla i verda er blitt sterkare og meir i stand til å skilja mellom ekte og falsk marxisme. Kampen mot USA-imperialismen og annan imperialisme har fått eit veldig oppsving. Det er opna ein ny front i verda mot sosialimperialismen, som vil koma til å knusa Khrusjtsjovs og Bresjnevs draumer om å vinna verdsherredøme.

Kampane som Mao Tsetung har leidd mot Kinas Khrusjtsjov, Liu Shao-chi, og hans etterfølgjarar, Lin Piao og Teng Hsiao-ping, har knust den vona dei sovjetiske sosialimperialistane hadde om å gjera Kina om til ein sovjetisk nykoloni, og har gjort Folkerepublikken Kina til ein endå sterkare base for sosialismen, frigjeringsrørslene og den proletariske verdsrevolusjonen.

Formann Mao mønstrar for fyrste gongen den mektige hæren til den store proletariske kultur-revolusjonen frå talarstolen på Tien An Men-porten 18. august 1966. (Hsin-hua)

Kulturrevolusjonen

I den 9. kommentaren til SUKPs ope brev, ein av dei viktigaste artiklane i den store polemikken — «Om Khrusjtsjovs falske kommunisme og dei historiske røynslene verda kan hausta av han» — heiter det:

«Kampen i dei sosialistiske landa mellom sosialismens veg og kapitalismens veg — mellom kreftene til kapitalismen som freistar å venda attende og dei kreftene som kjempar mot dette — er ikkje til å unngå. Men derimot er det slett ikkje uunngåeleg at kapitalismen vert gjenoppretta i dei sosialistiske landa og at dei degenerer til å bli kapitalistiske land. Vi kan hindra gjenopprettinga så lenge det finst ei riktig leiing og ei

riktig forståing av problemet, så lenge vi held fast ved den revolusjonære marxist-leninistiske lina, tek dei rette åtgjerdene og fører ein lang og utrøyeleg strid. Kampen mellom den sosialistiske vegen og den kapitalistiske vegen kan bli ei drivkraft for framsteg i samfunnet.»

Den store proletariske kulturrevolusjonen som vart innleidd av Mao Tsetung personleg og leidd av han er eit mektig prov på denne tesen. Denne store revolusjonære masse-rørsla under proletardiktaturet gav det teoretiske og praktiske svaret på korleis ein kan stengja vegen for gjenoppretting av kapitalismen og utvikla det sosialistiske samfunnet gjennom revolusjonær strid.

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

Hovudmålet for denne klassekampen vart peika ut av Mao Tsetung: «**Det viktigaste siktemålet i den rørsla som pågår no er dei partifolka som sit i maktstillingar og går den kapitalistiske vegen.**»

Kulturrevolusjonen og kampane Mao Tsetung leidde fram til dagen han døydde, har vore harde slag mot teorien om at klassekampen døyr ut. Han har og ført den marxist-leninistiske teorien om korleis ein skal overvinna arbeidsdelinga i samfunnet mellom intellektuelt arbeid og kroppsarbeid, mellom administrativt og produktivt arbeid og mellom arbeid i industrien og i jordbruket steg for steg under sosialismen, for å gjera grunnlaget for atterreisninga av kapitalismen mindre.

Røynslene frå kulturrevolusjonen er summerte opp i ein rad viktige instruksjonar, talar og partivedtak som Mao Tsetung har stått for utforminga av, som 7. mai-direktivet og 16. mai-sirkulæret frå 1966, dokumenta frå den 9. partikongressen i 1969.

Etter Mao Tsetungs instruksar har kommunistane og folket i Kina i dei siste åra før Mao Tsetungs død også drive ut partifienden Lin Piao, som kjempa mot vidareføringa av kulturrevolusjonen og Teng Shiao-ping, som var nestleiarer for det kontrarevolusjonære hovudkvarteret til Liu Shao-chi.

Denne striden har gjeve store resultat når det gjeld teorien om proletardiktaturet.

Mao Tsetung har slege fast at slike store kampar mellom den borgarlege lina og den proletariske lina, mellom dei to hovudklassane, vil koma oppatt og oppatt.

Thornæs

DE HISTORISKE LÆR- DOMMENE AV PROLE- TARIATETS DIKTATUR

Fra Niende kommentar til SUKPs sentralkomites åpne brev, «Om Krustsjovs falske kommunisme og de historiske erfaringene verden kan trekke av den»

Krustsjovs revisjonisme har tilføyd den internasjonale kommunistiske bevegelsen stor skade, men samtidig har den gitt lærdom til marxist-leninister og revolusjonære folk over hele verden med sitt negative eksempel.

Om det kan sies at den store Oktoberrevolusjonen ga marxist-leninister i alle land den viktigste positive erfaring og åpnet veien for proletariatets overtaking av den politiske makta, da kan det sies om Krustsjov-revisjonismen at den på si side har gitt dem den viktigste negative erfaring, og gjort det mulig for marxist-leninister i alle land å trekke de nødvendige lærdommer for å hindre degenerering av det proletariske partiet og den sosialistiske staten.

Historisk sett har alle revolusjoner hatt sine motgangstider med forviklinger og tilbakeslag. Lenin spurte en gang:

». . hvis vi ser på sakens kjerne, har det noen gang i historien hendt at en ny produksjonsmåte har fått fotfeste med en gang, uten en lang rekke tilbakeslag, mistak og tilbakefall?⁶⁸

Den internasjonale proletariske revolusjonens historie er mindre enn et århundre gammel, regna fra 1871 da proletariatet i Pariserkommunen gjorde det første heltmodige forsøket på å overta den politiske makta, eller snaut et halvt århundre regna fra Oktoberrevolusjonen. Den proletariske revolusjonen, den største revolusjonen i menneskehetens historie, innfører sosialismen i kapitalismens sted, den offentlige eiendomsretten i privateiendomsrettens sted og utrydder alle utbyttersystemer og alle utbytterklasser. Derfor er det

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

enda mer naturlig at en revolusjon som i den grad ryster verden, vil måtte gjennomgå alvorlige og heftige klassekamper og være nødt til å gå en lang og kronglete vei, full av motgang.

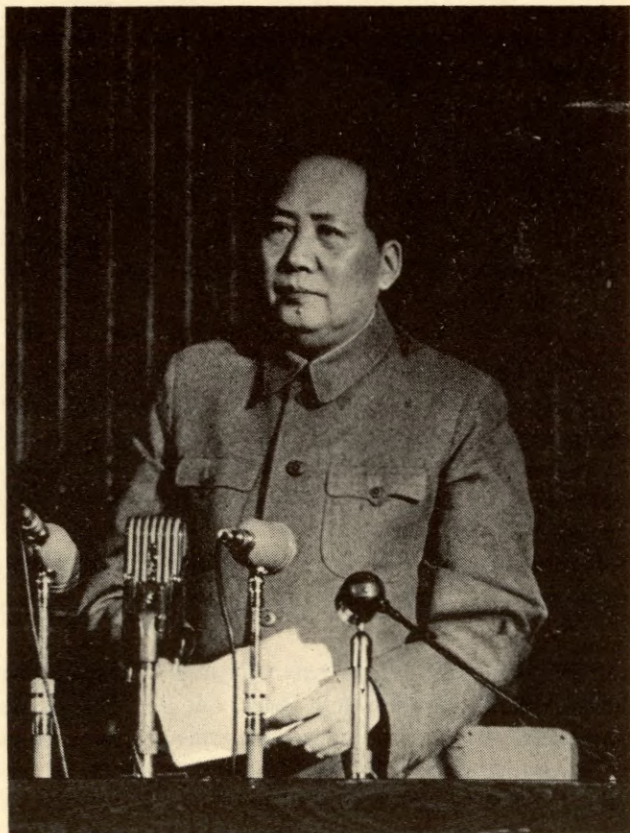
Historia viser mange eksempler på at et proletarisk styre har lidd nederlag som følge av væpnet undertrykkelse fra borgerskapets side, for eksempel Pariserkommunen og den ungarske sovjetrepublikken i 1919. I våre dager har vi hatt det kontra-revolusjonære opprøret i Ungarn i 1956, da proletariatets herredømme nesten ble styrta. Denne formen for gjenoppretting av kapitalismen er det lett for folk å forstå og de er mer årvåkne og på vakt mot den.

Men de kan ikke så lett forstå og er derfor ofte uforsiktige og ikke så årvåkne overfor en annen form for gjenoppretting av kapitalismen, som derfor betyr en større fare. Det proletariske diktaturets stat slår inn på revisjonismens eller den »fredelige utvikling«-vei som følge av degenerering av partiets og statens ledelse. En lærdom av dette slaget fikk vi for noen år siden av den revisjonistiske Tito-klikken som lot det sosialistiske Jugoslavia degenerere til et kapitalistisk land. Men lærdommen fra fra Jugoslavia har ikke vært tilstrekkelig til å vekke folks oppmerksomhet fullstendig. Noen vil si at det kanskje var en tilfeldighet.

Men nå har den revisjonistiske Krustsjov-klikken tilrevet seg ledelsen i partiet og staten, og det er alvorlig fare for at kapitalismen blir gjenoppretta i Sovjetunionen, den store Oktoberrevolusjonens land, med sin historie på flere tiår av sosialistisk oppbygging. Og dette får alarmklokkene til å lyde for alle sosialistiske land, deriblant Kina, og for alle kommunistiske partier og arbeiderpartier, deriblant Kinas Kommunistiske Parti. Det vekker uunngåelig stor oppmerksomhet og tvinger marxist-leninister og revolusjonære folk over hele verden til å tenke seg alvorlig om og til å skjerpe sin årvåkenhet.

Det er ille at Krustsjovrevisjonismen har oppstått, men det er også bra. Så lenge de landene der sosialismen allerede er oppnådd, og også de landene som seinere kommer til å slå inn på den sosialistiske veien, alvorlig gransker lærdommene av den »fredelige utvikling« som den revisjonistiske Krustsjov-klikken går inn for, og treffer de nødvendige tiltak, vil de kunne forhindre den slags »fredelig utvikling« og knuse fiendens væpna angrep. På denne måten vil den proletariske verdensrevolusjonens seier være sikret. Det kinesiske kommunistpartis historie er førtitre år. Under sin langvarige revolusjonære kamp har partiet vårt bekjempet såvel høyre- som »venstre«-opportunistiske feil og den marxist-leninistiske ledelsen til sentralkomiteen med kamerat Mao

Tsetung i spissen ble oppretta. Kamerat Mao Tsetung har knytta marxismen-leninismens allmenngyldige sannhet nøye sammen med den konkrete praksis og oppbygginga i Kina, og har ført det kinesiske folket fra seier til seier. Kinas Kommunistiske Partis Sentralkomite og kamerat Mao Tsetung har lært oss å føre en utrettelig kamp på det teoretiske, politiske og organisatoriske området såvel som i det praktiske arbeidet, for på denne måten å bekjempe revisjonismen og forhindre at kapitalismen blir gjenopprettat. Det kinesiske folk har gjennomgått langvarige, revolusjonære, væpna kamper og har ærerike revolusjonære tradisjoner. Det kinesiske folkets frigjøringsarme er væpna med Mao Tsetungs tenkning og er uløselig knytta til massene. De tallrike kadrene i Kinas Kommunistiske Parti er skolerte og herda i korrigeringskampanjene og i harde klassekamper. Alle disse faktorene gjør det meget vanskelig å gjenopprette kapitalismen i vårt land.

Formann Mao held den over lag viktige talen «Om den rette handsaminga av motseiingar i folket» på det ellefte utvida møtet for den øvste statskonferansen i 1957. (Hsinhua)

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

Men la oss se på kjensgjerningene. Er vårt samfunn helt rent i dag? Nei, det er det ikke. Det finnes fremdeles klasser og det pågår fremdeles klassekamp. Den virksomhet som drives av de styrta reaksjonære klassene som intrigerer for å vende tilbake, fortsetter fremdeles, og det drives fremdeles spekulantvirksomhet av gamle og nye borgerlige elementer og det foretas desperate plyndringstokter av underslagere, svindlere og degenererte individer. Det forekommer også tilfeller av degenerering innen noen få grunnorganisasjoner. Hva verre er, disse degenererte individene gjør alt de kan for å finne beskyttere og agenter i de høyere ledende organer. Vi må ikke på noen måte slippe av på vår aktpågivenhet mot slike foreteelser, men være ytterst årvåkne.

Kampen i de sosialistiske landene mellom sosialismens vei og kapitalismens vei – mellom kapitalismens krefter som forsøker å vende tilbake og de krefter som kjemper i mot dette – er ikke til å unngå. Men derimot er det slett ikke uunngåelig at kapitalismen gjenopprettes i de sosialistiske landa og at de degenerer til å bli kapitalistiske land. Vi kan hindre gjenopprettinga av kapitalismen så lenge det er en riktig ledelse og den rette forståelsen av problemet, så lenge vi holder fast ved den revolusjonære marxist-leninistiske linja, treffer de rette tiltaka og fører en lang og utrettelig kamp. Kampen mellom den sosialistiske og den kapitalistiske vei kan bli til en drivkraft for samfunnsmessige framsteg.

Hvordan kan det forhindres at kapitalismen gjenopprettes? Kamerat Mao Tsetung har utforma en rekke teorier og linjer om dette spørsmålet – etter sammenfatting av de praktiske erfaringene med proletariatets diktatur i Kina og studium av de positive og negative erfaringene fra andre land, spesielt fra Sovjetunionen – i samsvar med marxismen-leninismens grunnprinsipper, og har med dette berika og utvida den marxist-leninistiske teorien om proletariatets diktatur.

Hovedinnholdet i de teoriene og linjene som kamerat Mao Tsetung har utforma i denne forbindelse er:

FOR DET FØRSTE er det nødvendig å benytte den marxist-leninistiske loven om motsetningenes enhet når en skal studere det sosialistiske samfunnet. Loven om motsigelsen i alle ting, dvs. loven om motsetningenes enhet, er den materialistiske dialektikkens grunnleggende lov. Den virker over alt, det være seg i naturen, i menneskesamfunnet eller i menneskets tenkning. De to motsatte sidene i en hvilken som helst motsigelse både forener seg og

kjemper mot hverandre, og det er dette som tvinger tingene til å bevege seg og forandre seg. Det sosialistiske samfunnet er ikke noe unntak. I det sosialistiske samfunnet finnes det to slags samfunnsmessige motsigelser, nemlig motsigelsene i folket og motsigelsen mellom oss og fienden. Disse to typene av samfunnsmessige motsigelser er helt forskjellige i sitt innhold, og derfor må man også behandle dem på forskjellig vis. Om de blir behandla på rette måten vil det føre til sterkere befesting av proletariatets diktatur og til at det sosialistiske samfunnet blir ytterligere styrka og utvikla. Mange folk anerkjenner loven om motsetningenes enhet, men er ute av stand til å bruke den i studiet og i behandlinga av spørsmål i det sosialistiske samfunnet. De vil ikke innrømme at det finnes motsigelser i det sosialistiske samfunnet – at det ikke bare finnes motsigelser mellom oss og fienden, men også motsigelser i folket –, de vet ikke hvordan de skal skjelne mellom disse to typene av samfunnsmessige motsigelser og de kjenner ikke den rette måten å behandle dem på. Derfor er de ute av stand til å behandle spørsmålet om proletariatets diktatur på den rette måten.

FOR DET ANDRE dekker det sosialistiske samfunnet en meget lang historisk periode. I dette samfunnet fortsetter klasser og klassekamp å eksistere, og det pågår fremdeles kamp mellom den sosialistiske og den kapitalistiske veien. Den sosialistiske revolusjonen på den økonomiske fronten (som gjelder eiendomsretten til produksjonsmidlene) er i seg sjøl utilstrekkelig og kan ikke befestes. Det må også foregå en fullstendig sosialistisk revolusjon på den politiske og ideologiske fronten. Her vil det være nødvendig med et langt tidsrom for å avgjøre »hvem som vil seire» i kampen mellom sosialismen og kapitalismen. Flere tiår vil ikke være nok; et vellykket utfall vil kreve alt fra ett til flere århundrer. Når det gjelder spørsmålet om hvor lenge det vil vare, er det bedre å forberede seg på en lang enn en kort tidsperiode. Når det gjelder spørsmålet om innsats, er det bedre å betrakte oppgaven som vanskelig enn som lett. Det vil være mer fordelaktig og mindre skadelig å tenke og handle på dette vis. Alle som ikke innser dette, eller ikke vurderer det i full bredde, vil begå svære mistak. Hvis man vil forhindre at kapitalismen blir gjenoppretta, ønsker framgang i den sosialistiske oppbygginga og vil skape forutsetninger for overgangen til kommunismen, må proletariatets diktatur opprettholdes i sosialismens historiske periode og den sosialistiske revolusjonen må fullføres.

FOR DET TREDJE må proletariatets diktatur ledes av arbeiderklassen med grunnlag i forbundet mellom arbeidere og bønder. Dette betyr at arbeiderklassen og folket under dens ledelse, utøver et diktatur over de reaksjonære klasser og individer og de elementene som gjør motstand mot den sosialistiske omdanninga og den sosialistiske oppbygginga. Innafor folkets rekke praktis-

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

eres demokratisk sentralisme. Vårt demokrati er det breiest mulige demokrati og går utover grensene for det som er mulig i en hvilken som helst borgerlig stat.

FOR DET FJERDE er det nødvendig å holde fast ved masselinja såvel i den sosialistiske revolusjonen som i den sosialistiske oppbygginga, man må dristig mobilisere massene og utfolde massebevegelser i stort omfang. Masselinja »fra massene, til massene» er hovedlinja i alt arbeid vårt parti utfører. Det er nødvendig å ha en klippefast tiltro til flertallet av folket og framfor alt til massene av arbeidere og bønder. Vi må være flinke til å rådføre oss med massene i alt vårt arbeid, og ikke under noen omstendighet må vi fjerne oss fra dem. Både kommandering og tendensen til å gi gunstbevisninger må bekjempes. Full og åpen meningsutveksling og store debatter er viktige former for revolusjonær kamp som folket i vårt land har skapt i løpet av sin langvarige revolusjonære kamp, kampformer som bygger på massene for å løse motsigelser i folket og motsigelser mellom oss og fienden.

FOR DET FEMTE er det både i den sosialistiske revolusjonen og den sosialistiske oppbygginga nødvendig å løse spørsmålet om hvem en skal stole på, hvem en skal vinne over til seg og hvem en skal bekjempe. Proletariatet og dets fortropp må foreta en klasseanalyse av det sosialistiske samfunnet, sette sin lit til de virkelig pålitelige kreftene som besluttsomt slår inn på den sosialistiske veien, de må vinne over til seg alle forbundsfeller som det er mulig å vinne, og de må forene seg med folkemassene, som utgjør over nittifem prosent av befolkningen, til felles kamp mot sosialismens fiender. I landdistriktene er det, etter at kollektiviseringa av jordbruket er gjennomført, nødvendig å bygge på de fattige bøndene og de lavere lag av mellomstore bønder for å befeste proletariatets diktatur og forbundet mellom arbeidere og bønder, overvinne de spontane kapitalistiske tendensene og ustanselig styrke og utvide sosialismens posisjoner.

FOR DET SJETTE er det nødvendig å stadig drive omfattende sosialistiske skoleringsbevegelser i byene og på landsbygda. I disse fortløpende bevegelsene for skoling av folket må vi være flinke til å organisere de revolusjonære klassekreftene, øke deres klassebevissthet, på en riktig måte behandle motsigelsene i folket og forene alle dem som kan forenes. I disse bevegelsene er det nødvendig å føre en skarp like-for-like-kamp mot de anti-sosialistiske, kapitalistiske og føydale kreftene – godseiere, rike bønder, kontra-revolusjonære og borgerlige høyrefolk, samt underslagere, svindlere og degenererte

individer — for på denne måten å knuse angrepene de setter inn mot sosialismen, og omskape flertallet av dem til nye mennesker.

FOR DET SJUENDE er det en av de grunnleggende oppgavene for proletariatets diktatur aktivt å bygge ut den sosialistiske økonomien. Det er nødvendig å gjennomføre en modernisering av industrien, jordbruket, vitenskapen, teknologien og det nasjonale forsvaret steg for steg med ei generallinje for utvikling av nasjonaløkonomien med jordbruket som grunnlag og industrien som ledende faktor, som rettesnor. På grunnlag av produksjonstilveksten er det nødvendig å heve folkets levestandard, gradvis og i stort omfang.

FOR DET ÅTTENDE er hele folkets eiendomsrett og den kollektive eiendomsretten de to formene for sosialistisk økonomi. Overgangen fra kollektiv eiendomsrett til hele folkets eiendomsrett, fra to typer av eiendomsrett til hele folkets enhetlige eiendomsrett, er en temmelig langvarig prosess. Sjølve den kollektive eiendomsretten utvikler seg fra lavere til høyere trinn, fra mindre til større omfang. Folkekommunen som det kinesiske folket har skapt, er en organisasjonsform som er egna til å løse spørsmålet om denne overgangen.

FOR DET NIENDE er »la hundre blomster blomstre og hundre tanke- retninger strides» en politikk som stimulerer til utvikling av kunsten og framsteg i vitenskapen, og som fremmer en blomstrende sosialistisk kultur. Utdanninga må tjene proletariatets politikk og knyttes sammen med produktivt arbeid. Det arbeidende folket må beherske kunnskapen og de intellektuelle må være vant med kroppsarbeid. Blant dem som arbeider med vitenskap, kultur, kunst og utdanning er kampen for å fremme den proletariske ideologien og utslette den borgerlige ideologien en langvarig og heftig klassekamp. Det er nødvendig å bygge opp en stor hær av intellektuelle fra arbeiderklassen, som tjener sosialismen og som er både »røde og eksperter», dvs. som er både politisk bevisste og dyktige i sitt yrke. Dette gjøres gjennom kulturrevolusjonen og revolusjonær praksis i klassekampen, kampen for produksjon og vitenskapelige eksperimenter.

FOR DET TIENDE er det nødvendig å beholde systemet med kaderdeltakelse i kollektivt produktivt arbeid. Kadrene i vårt parti og i vår stat er alminnelige arbeidere og ikke herremenn som sitter på folkets rygg. Ved å delta i kollektivt produktivt arbeid bevarer kadrene utstrakte, varige og faste forbindelser med det arbeidende folket. Dette er et stort tiltak av grunnleggende betydning for et sosialistisk system. Det bidrar til å få bukt med byråkratiet og til å forhindre revisjonisme og dogmatisme.

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

FOR DET ELLEVTE må det aldri tas i bruk et system med høyere gasjer for et lite antall mennesker. Kløften mellom inntektene til den arbeidende staben i partiet, regjeringa, bedriftene og folkekommunene på den ene sida og inntektene til folkets masser på den andre sida må innsnevres rasjonelt og gradvis og ikke utvides. Alt arbeidende personell må være forhindret fra å misbruke sin makt og i å nyte godt av spesielle særrettigheter.

Formann Mao røder med kokkane i kantina i ein eining av Det kinesiske folkets frigjeringshær i 1958. (Hsin-hua)

FOR DET TOLVTE er det alltid nødvendig at folkets væpnete styrker i et sosialistisk land står under det proletariske partiets ledelse og under massenes tilsyn og de må alltid bevare en folkearmes ærerike tradisjoner, samholdet mellom hæren og folket, mellom offiserer og mannskap. Det er nødvendig å praktisere et system som går ut på at offiserene med regelmessige mellomrom gjør tjeneste som menige soldater. Det må praktiseres militært demokrati,

politisk demokrati og økonomisk demokrati. Dessuten må det organiseres og utdannes militsavdelinger over hele landet, slik at alle og enhver blir soldater. Geværene må for alltid være i hendene på partiet og folket, og det må aldri tillates at de blir til redskaper for karrierejegere.

FOR DET TRETTENDE må folkets offentlige sikkerhetsorganer alltid stå under ledelse av proletariatets parti og under folkemassenes tilsyn. I kampen for å forsvare sosialismens frukter og folkets interesser må det føres en politikk som går ut på at man stoler på samordnet innsats av de breie massene og sikkerhetsorganene, slik at ikke et eneste slett menneske slipper unna eller et eneste godt menneske blir forulempet. Kontra-revolusjonære må undertrykkes overalt hvor de dukker opp, og feil må rettes overalt hvor de oppdages.

FOR DET FJORTENDE er det i utenrikspolitikken nødvendig å forsvare den proletariske internasjonalsismen og bekjempe stormaktssjåvinismen og nasjonal egoisme. Den sosialistiske leiren er resultatet av det internasjonale proletariatets og arbeidende folkets kamp. Den tilhører såvel hele verdens proletariat og arbeidende folk som folket i de sosialistiske land. Vi må oppriktig sette ut i livet kampparolene »Arbeidere i alle land foren dere!» og »Arbeidere og undertrykte nasjoner i hele verden foren dere!», beslutsomt bekjempe imperialismens og reaksjonens anti-kommunistiske, folkefiendtlige og kontra-revolusjonære politikk, og støtte de revolusjonære kampene som føres av alle undertrykte klasser og undertrykte nasjoner. Forholdene mellom de sosialistiske landene må bygge på prinsippet om gjensidig hjelp og gjensidig støtte. Ethvert sosialistisk land må hovedsakelig stole på seg selv i sitt oppbyggingsarbeid. Hvis noe sosialistisk land fører en nasjonal-egoistisk praksis i sin utenrikspolitikk, eller enda verre, arbeider i ivrig kompaniskap med imperialismen for en oppdeling av verden, da er dets framferd degenerert og et forræderi mot den proletariske internasjonalsismen.

FOR DET FEMTENDE må det kommunistiske partiet fortsette å bestå som proletariatets fortropp så lenge proletariatets diktatur består. Det kommunistiske partiet er den høyeste formen for organisering av proletariatet. Proletariatets ledende rolle gjennomføres gjennom det kommunistiske partiets ledelse. Systemet med parti-komiteer som utøver ledelse må settes ut i livet i alle avdelinger. Under perioden med proletariatets diktatur må det proletariske partiet beholde og forsterke sine faste forbindelser med proletariatet og det arbeidende folkets breie masser og beholde og utvikle sin kraftige,

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

revolusjonære stil. Det må gå inn for prinsippet at marxismen-leninismens allmenngyldige sannhet kombineres med den konkrete praksis i dets eget land og føre en ustanselig kamp mot revisjonisme, dogmatisme og opportuniste av ethvert slag.

I lys av det proletariske diktaturets historiske lærdommer har kamerat Mao Tsetung slått fast:

Klassekampen, kampen for produksjonen og vitenskapelige eksperimenter er de tre store revolusjonære bevegelsene for å bygge opp et mektig sosialistisk land. Disse bevegelsene er en sikker garanti for at kommunister vil være fri for byråkrati og immune mot revisjonisme og dogmatisme, og for at de for alltid vil forbli uovervinnelige. De danner en pålitelig garanti for at proletariatet vil være i stand til å forene seg med de breie arbeidende massene og gjennomføre et demokratisk diktatur. Hvis disse bevegelsene skulle mangle, slik at godseierne, de rike bønderne, de kontra-revolusjonære, dårlige elementer og alle slags uhyrer fikk anledning til å kripe fram igjen, mens våre kadre lukket øynene for alt dette og i mange tilfelle til og med ikke greide å skjelne mellom fienden og oss sjøl, men samarbeidet med fienden og ble korrumpert og demoralisert, hvis våre kadre på denne måten ble trukket over i fiendens leir eller fienden greide å snike seg inn i våre rekker, og mange av våre arbeidere, bønder og intellektuelle ble overlatt forsvarsløse overfor fiendens smidige eller brutale taktikk, da ville det ikke vare lenge, kanskje bare noen år eller et tiår, eller i høyden noen tiår, før det uvilkårlig ville inntreffe en kontra-revolusjonær gjenopprettelse i nasjonal målestokk og det marxist-leninistiske partiet ville utvilsomt bli et revisjonistisk parti eller et fascistisk parti, og hele Kina vil skifte farge.⁶⁹

Kamerat Mao Tsetung har pekt på at for å garantere at vårt parti og vårt land ikke skal skifte farge, må vi ikke bare ha ei riktig linje og føre en riktig politikk, men vi må lære opp og frambringe millioner av etterfølgere som vil føre den proletariske revolusjonens sak videre.

Når alt kommer til alt, er spørsmålet om opplæring av etterfølgere for proletariatets revolusjonære sak et spørsmål om det vil finnes eller ikke finnes folk som kan føre videre den marxist-leninistiske revolusjonære saka som ble påbegynt av den eldre generasjonen av proletariske revolusjonære, om ledelsen i partiet vårt og staten vår fortsatt vil ligge eller ikke ligge i de proletariske revolusjonæres hender, om våre etterfølgere vil eller ikke vil fortsette å marsjere langs den riktige veien som er staket ut av marxismen-

leninismen, eller med andre ord om vi er i stand til eller ikke i stand til framgangsrikt å forhindre at det oppstår en Krustsjov-revisjonisme i Kina. Kort sagt, dette er et meget viktig spørsmål, et spørsmål om liv eller død for partiet vårt og landet vårt. Det er et spørsmål av grunnleggende betydning for den proletariske revolusjonens sak i hundre, tusen, ja, titusen år framover.

Med grunnlag i de forandringer som har inntrådt i Sovjetunionen, setter de imperialistiske profetene sitt håp om »fredelig utvikling» til tredje eller fjerde generasjon i det kinesiske partiet. Vi må gjøre disse profetiene til skamme. Fra våre høyeste organisasjoner og helt ned til grunnplanet må vi overalt og alltid vie stor oppmerksomhet til opplæringa og oppdragelsen av etterfølgere for den revolusjonære saka.

Hva kreves så for å være verdige etterfølgere for proletariatets revolusjonære sak?

De må være ekte marxist-leninister og ikke revisjonister som Krustsjov, som bare bærer marxismen-leninismens kappe.

De må være revolusjonære som av hele sitt hjerte tjener flertallet av folket i Kina og i hele verden. De må ikke være lik Krustsjov, som tjener såvel interessene til den lille håndfull av det privilegerte borgerlige lag i hans eget land, som den utenlandske imperialismen og reaksjonens interesser.

De må være proletariske statsmenn som er i stand til å forene seg med og arbeide sammen med det overveldende flertallet. De må ikke bare forene seg med dem som er enige med dem. De må også være flinke til å forene seg med folk som er uenige med dem, og til og med med slike som tidligere har kjempa imot dem, men seinere har innsett at de tok feil. Men de må især være på vakt mot slike karrierejegere og konspiratorer som Krustsjov og hindre at slike elementer på noe trinn tilriver seg ledelsen i partiet og regjeringa.

De må være mønstre på hvordan en skal gjennomføre partiets demokratiske sentralisme, de må beherske den metoden for ledelse som bygger på prinsippet »fra massene – til massene», de må utvikle en demokratisk stil og være flinke til å lytte til massene. De må ikke være despotiske som Krustsjov, ikke krenke partiets demokratiske sentralisme, ikke foreta overraskende angrep på kamerater eller opptre egenmektig og diktatorisk.

De må være beskjedne og omtensomme og vokte seg for å være overmodige og voldsomme. De må være gjennomsyra av sjølkritikkens ånd og være modige nok til å rette på feil og mangler i sitt eget arbeid. De må ikke dekke over mistaka sine, slik Krustsjov gjør, eller sjøl gjøre krav på all ære og skyve all skyld over på andre.

FORMANN MAOs VERK VIL LEVE EVIG

Etterfølgere for proletariatets revolusjonære sak vokser fram i massekamper og blir herda i revolusjonens store stormer. Det er av den største betydning å prøve å kjenne kadrene og velge ut og lære opp etterfølgere i løpet av den langvarige massekampen.

Den ovenstående rekken av prinsipper som er lagt fram av kamerat Mao Tsetung er skapende bidrag til marxismen-leninismen, til det teoretiske arsenal som gir nye våpen av avgjørende betydning for oss i arbeidet for å hindre at kapitalismen gjenopprettes. Såfremt vi følger disse prinsippene, kan vi befeste proletariatets diktatur, skape garantier for at vårt parti og vår stat aldri vil skifte farge, framgangsrikt gjennomføre den sosialistiske revolusjonen og den sosialistiske oppbygginga, hjelpe alle revolusjonære folkebevegelser i å styrte imperialismen og dens lakeier og garantere den framtidige overgangen fra sosialismen til kommunismen.

— — —

Med hensyn til framveksten av den revisjonistiske Krustsjov-klikken i Sovjetunionen, er vår stilling som marxist-leninister den samme som vår holdning til enhver annen »forstyrrelse» – vi er for det første imot den, og for det andre er vi ikke redd den.

Vi ønsket den ikke og vi er imot den, men sjøl om den revisjonistiske Krustsjov-klikken allerede er vokst fram, er det intet ved den som skremmer oss, og det er ingen grunn til å slå alarm. Jorda vil fortsette å gå rundt sin akse, historien vil fortsette å gå framover, verdens folk vil som alltid fortsette å gjøre revolusjon, og imperialistene og deres lakeier vil uunngåelig gå sin undergang i møte.

Det store sovjetfolkets historiske bidrag vil alltid vedbli å være ærerikt. De kan aldri tilsmusses av den revisjonistiske Krustsjov-klikkens forræderi. De breie massene av arbeidere, bønder, revolusjonære intellektuelle og kommunister i Sovjetunionen vil til slutt overkomme alle hindringer på sin vei og marsjere framover til kommunismen.

Sovjetfolket, folkene i alle sosialistiske land og revolusjonære folk i hele verden vil sikkert nok lære av den revisjonistiske Krustsjov-klikkens forræderi. I kampen mot Krustsjovs revisjonisme har den internasjonale kommunistiske bevegelsen vokst og vil fortsette med å vokse seg mektigere enn noen gang tidligere.

Marxist-leninister har alltid sett med revolusjonær optimisme på framtida for den proletariske revolusjonens sak. Vi er dypt forvisset om at det strålende lyset fra proletariatets diktatur, sosialismen og marxismen-leninismen vil fortsette å skinne over Sovjetlandet. Proletariatet vil sikkert og visst erobre hele verden, og kommunismen vil sikkert og visst vinne fullstendig og endelig seier på jorda.

Formann Mao på den tiande landskonferansen for Kinas Kommunistiske Parti som vart halden i 1973. (Hsinhua)

NOTER

- 68) V. I. Lenin: Det store initiativ, Verker i utvalg, bd. 10, Oslo 1957, s. 166.
- 69) Mao Tsetung: Kommentar til »De sju velskrevne dokumentene til Sjekiang-provinsen angående kadrenes deltakelse i fysisk arbeid», 9. mai 1963.

HETSEN MOT AKP(m-l)

LANDSSTYREMØTE I NTL MOT STREIKE- RØRSLA OG AKP(m-l)

Les forbundsstyret sitt eige referat av møtet 9.—15. mai

Lørdag 14. mai kunngjorde Tor Aspengren i eit intervju i Rogaland Avis at fagrørsla no ville «ta alvorlig på AKP(m-l)s arbeid». Same helga sat landsstyret i Norsk Tjenestemannslag saman i møte for å drøfta «organisasjonsmessige forhold» på Rapham ved Otta. Heile møtet var vigd til innleiingar, ordskifte, og gruppearbeid om AKP(m-l) i fagrørsla. Søndagen kom landsstyremøtet ut med ei fråsegn mot AKP(m-l), der det heitte at partiet sin praksis i fagrørsla strir mot vedtekter og målsetting for fagrørsla.

Ein lesar har sendt oss eit referat forbundsstyret i NTL har sendt ut om drøftingane på landsstyremøtet om AKP(m-l) 9. — 15. mai 1976. Referatet byggjer på lydbandopptak under møtet, og er berre redigert og forenkla frå munnleg til skriftleg form, heiter det i innleiinga frå forbundsstyret.

Her prentar vi opp innleiinga til Thorvald Karlsen, utdrag frå ein del av debattinnlegga

og dei gruppeoppgåvene som møtedeltakarane skulle arbeida med.

Eit utkjør frå LO-toppen

Møtet de kan lesa om her, vart altså halde samstundes som Tor Aspengren, LO-formannen, kunngjorde at fagrørsla no ville «ta alvorlig på AKP(m-l)s arbeid».

Vi må rekne med at det har vore kontakt mellom Aspengren og Thorvald Karlsen i NTL-leiinga før dette møtet. Kan henda har dei to lagt hovuda sine saman då innleiinga til NTL-møtet vart utarbeidd.

NTL-møtet og det vedtaket som vart gjort der er utan tvil eit forspel til fleire liknande forspel frå andre hald. Det skal vera kongress i LO neste år. Vi må vera budde på at dei vil freista å få saka opp der. Difor vil vi be folk om å studera materialet frå NTL-møtet nøye og gjera så mange som råd er kjende med kva slag politikk det står for.

Eit slag mot heile streikerørsla

I fråsegna som vart vedteken på dette landsstyremøtet i NTL heitte det m.a.:

«Landsstyret er meget betenkt over og tar avstand fra enhver form for ulovlig konflikt og streik, anser det som et klart vedtektsbrudd når tillitsmenn og medlemmer innen våre organisasjonsledd gir sin tilslutning til støtteerklæringer i denne forbindelse.»

NTL-leiinga og Aspengren er utan tvil redde for AKP(m-l). Dei ser at partiet alt er blitt ei kampleiing for arbeidarklassen i Noreg og ei pålitande støtte for alle arbeidsfolk i kamp. Dei er ute etter å knusa krokodilla under hælen sin medan ho enda er liten som ein katt. Sjølv sagt vil dei ikkje lukkast med det.

Men NTL-vedtaket og bodskapen frå Aspengren er ikkje berre eit åtak på AKP(m-l). Det er og retta mot streikeretten i det heile og mot yringsfridomen til alle tillitsmenn og medlemmer i NTL og heile fagrørsla.

Når vedtaket tar avstand frå «enhver form for ulovlig streik og konflikt» og vil kriminalisera «støtteerklæringer i denne forbindelse», må dette sjåast i samband med den veksande streikebølgja i Noreg dei siste åra, i sær i år.

Dei kjempar mot all arbeidskamp

Røynslene frå desse streikane har synt at ingen streik kan vinna dersom ein på førehand bind seg til å følgja avtaleverket som borgarskapet og klassesvikarane i LO har laga saman. Avtaleverket gjer det nesten uråd å nytta streikevåpenet i det heile. I dei høva då det opnar for dette, står LO-leiinga og staten klår til å sløkkja elden så snøgt som råd er og tvinga arbeidarane til å bøya seg for vilkåra til kapitalistane.

Dette kan skje ved at classesamarbeidarane «stør streiken i hjel», ved at dei søker å gjera det til eit brotsverk å gje anna støtte enn den falske støtta dei sjølv gjev, eller ved å bruka trumfkortet med tvungen skilddom (voldgift).

Når NTL-vedtaket går mot «ulovlige streiker og konflikter» og «støtteerklæringer i denne forbindelse», skal vi vera klære over at dei meiner all strid for interessene til arbeidarklassen.

Idear om «yrkesforbod»

Det er streikerørsla dei vil til livs — og streikestøtterørsla, same kva slag form ho har. Vedtaket er ikkje berre retta mot AKP(m-l). Målet er å råka *all* kampvilje og kampkraft i fagrørsla.

Midla dei vil nytta er utpressing, tvangsdiktat og suspensjonar og eksklusjonar.

Lesarane vil sjølv sjå at det finst tankar i landsstyret i NTL om å gå lenger enn dette. Her er framme idear om forbod mot medlemsskap i LO for folk som står for ei klassekamplene. Her er idear om føremunene ved «sikkerhetsklarering» av tilsette i staten, etter føredøme frå forsvaret. Dette er ikkje mindre enn ei førespegling om «yrkesforbod» for politisk og fagleg opposisjonelle, som sosialdemokratiet i Tyskland har sett i verk for lang tid sida!

Svaret på desse åtak må vera einskap på klassekampgrunn. Alle som ynskjer kamdyktige fagforeningar som er i stand til å ta seg av medlemsinteressene, alle som vil verja streikeretten og verna om dei demokratiske rettane, må svara på åtaket. Materialet frå møtet i landsstyret syner at utkjøra frå Aspengren og NTL-leiinga er uttrykk for veikskap, ikkje for styrke. Til no har posisjonen deira blitt veikt, ikkje styrka, av utkjøra. Vi må like fullt ta dei ålvorleg. Tiltaka dei alt har sett i sving, gjennom suspensjonane i Kringkastingens Landsforening, i Linjegendsklubben og andre stader, fortel at dei er budde på å løpa lina ut så langt dei kjenner seg nøyde til. Hugs på at det er borgarskapet og deira klasseinteresser dei verjar om.

Ver på vakt mot falske vener

Det finst folk i fagrørsla som går mot utspela til Aspengren og Thorvald Karlsen og Co. i ord, men stør dei i innhaldet. Alle kommentarane i smussorganet til «NKP»,

Friheten, har sagt det same: Lat oss gjera opp med AKP(m-l), men lat oss gjera det med meir veileigna middel! Tru ikkje at dei heller berre vil AKP(m-l) til livs. «NKP» og Friheten har ikkje støtta ein einaste streik. Når det gjeld arbeidarkampen, står dei for det same som Aspengren og Thorvald Karlsen, dei er imot han og vil verja borgarskapet sine interesser.

SV og sume lokale Arbeiderparti-aviser har og levert «protestar» mot utkjøra frå NTL-leiinga og Aspengren. Her må ein og sjå heilskapen først i politikken deira, og vurderer utspela i einskildsaker ut frå det. Den oppgåva dei tar på seg er å bøta på dei verknadene av desse utspela som er plagsame for borgarskapet: avsløringa av det svarte andletet til LO-leiinga, mobiliseringa av klassemedvetne arbeidarar mot reaksjonen i LO. Dei ynskjer å stogga streikekampen like mykje som Aspengren og nærer det same hatet til kommunistane som han.

Materialet frå NTL-landsstyremøtet fortel om dette også. Innleiinga og innlegga på møtet talar elles godt for seg sjølv, og treng ikkje fleire kommentarar.

LYDBANDREFERAT FRÅ LANDSSTYREMØTET I NTL

THV. KARLSEN'S FOREDRAG:

Vi har den siste tiden fått en tilspisset debatt omkring AKP(m-l)s engasjement i fagbevegelsen. For vårt forbunds vedkommende startet det med at jeg i desember i fjor gikk ut i pressen og krinkastingen og pekte på de problemer som gjorde seg gjeldende innenfor enkelte deler av vår organisasjon. Dette skapte umiddelbart reaksjoner, særlig fra de organisasjonsledd som ble nevnt. I saker som oppsto i den forbindelse fikk jeg imidlertid generelt full støtte for mitt utspill fra forbundets side, og en strøm av uttalelser og henvendelser fra medlemmer og tillitsmenn vitnet også om sterk tilslutning fra det store flertall ute i vår organisasjon.

Det ser forøvrig ut som det også har hatt praktiske virkninger at dette forholdet ble tatt opp til nærmere belysning, idet vi nå kan registrere flere eksempler p... at man har rensket forenings- & avdelingsstyrene for AKP-medlemmer. Men AKP er fortsatt levende og dukker opp alle steder hvor de kan skape uro eller puste til ulmende klør. Vi kjenner mønsteret fra alle streikeaksjoner m.v. som har vært igangsatt av disse krefte i den senere tid. Opplegget sker etter Strasbourgertesens mønster:

«Streiken må organiseres blant de store arbeidermassene og ikke overlates til faglige byråkrater. Det må drives en forbitret propaganda mot å innsette streikeledelse ovenfra.»

I all deres virksomhet i fagbevegelsen står det som en helt sentral oppgave å svekke tilliten til de valgte ansvarlige organer og tillitsmenn, særlig på det sentrale plan. Samtidig som respekten for avtaler, vedtekter og

fattende vedtak skal svekkes. La meg sitere også et annet avsnitt fra Strasbourgertesene:

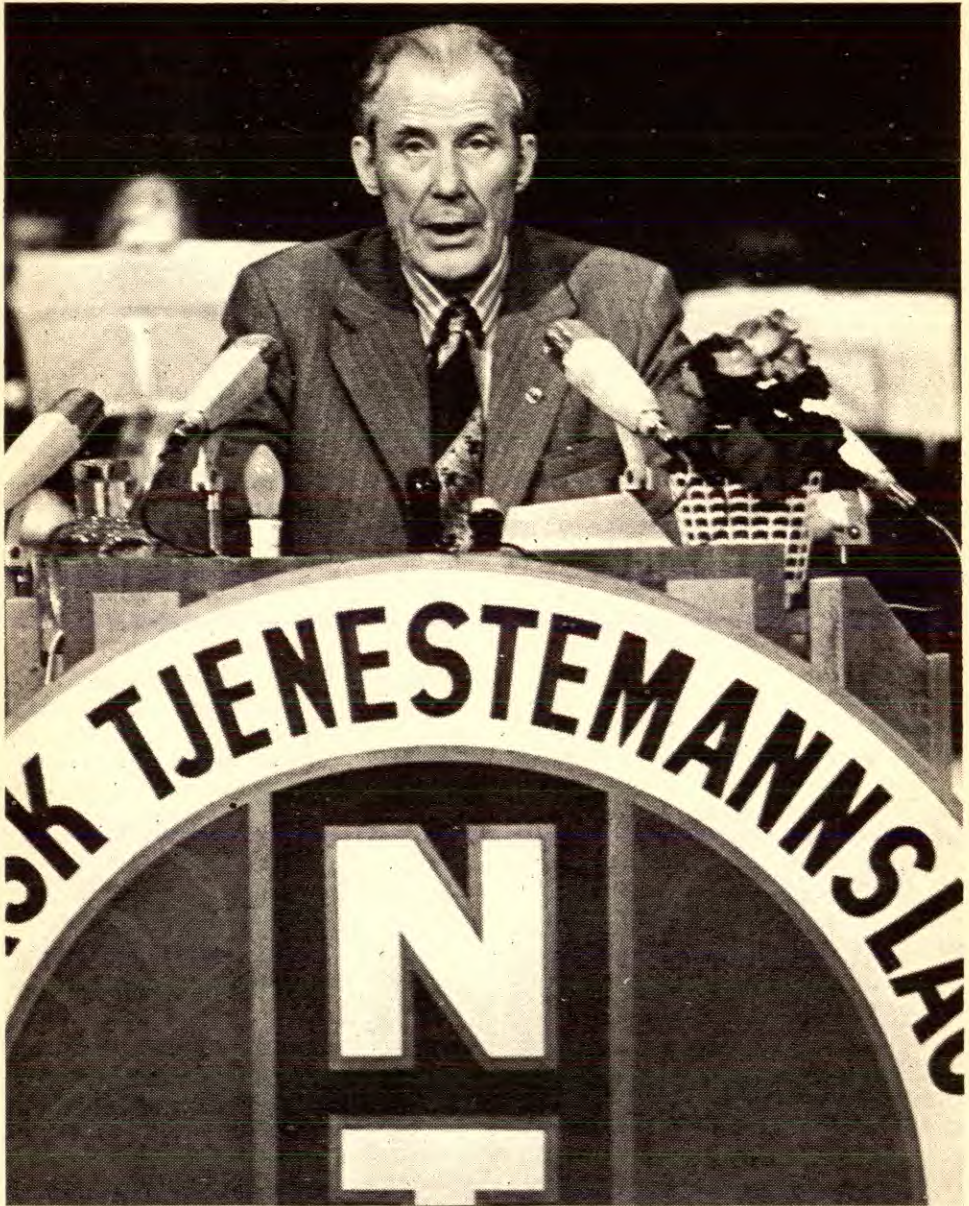
«Hold klar front mot fagforeningsbyråkrater og andre falske venner av arbeiderklassen, enten de opptrer som ledende sosialdemokrater eller moderne revisjonister med rød frakk. Nettopp når en streik pågår, gjelder det å tidoble energien for å avsløre de reformistiske fagforeningsbyråkrater, deres metoder for å undertrykke streiken, deres manøvrer, deres underhåndsintriger med borgerskapet og den borgerlige stat o.s.v.»

Det er ikke bare sitater fra Strasbourgertesene, men disse er opptatt av AKP(m-l), som de også da har presentert som sine «programposter» i sitt organ i «Klassekampen».

Når vi vet hvor viktig tillit og respekt har vært for fagbevegelsens virksomhet i all tid, og hvor mye dette har betydd for den utvikling vi har vært vitne til, er det klart at her røres det ved fundamentale grunnsetninger ved fagbevegelsens demokratiske oppbygging, og dens forutsetninger for fortsatt å kunne opptre som den faktor i samfunnet som vi gjerne vil at den skal være.

Fagbevegelsen i Norge er bygget opp av arbeidstakerne selv, gjennom en meget lang periode. I dag er den en av våre viktigste samfunnsfaktorer. Gjennom hele fagbevegelsens historie har den sentrale oppgave vært å bedre lønnsstakernes økonomiske, faglige, sosiale og kulturelle interesser. Det er medlemmenes samlede velferd som har vært det sentrale mål. Midlene for å nå disse målene har alltid vært utformet nettopp med dette siktemål for øye. Fagbevegelsen grunnsyn er klart utformet i både vedtektene og LO's handlingsprogram.

Fagbevegelsen bekjenner seg betingelses-

Thorvald Karlsen, formannen i NTL, på talerstolen under forbundslandsmøtet i 1974. I mai i år heldt han ein tale på landsstyremøtet i NTL om AKP(m-l). Vi gjev han her att etter lydbandreferat.

løst til demokratiet i organisasjonen selv og i arbeids- og samfunnslivet. Rettferd og likestilling er sentrale siktepunkt for arbeiderne. Fagbevegelsen bygger sin virksomhet på en grunnleggende erkjennelse: alene er vi svake, samlet er vi sterke! Solidaritet er både mål og middel i arbeidet.

Fagbevegelsen er en masseorganisasjon. Den har plass for alle som vil arbeide for de mål den står for og som aksepterer det arbeidsgrunnlaget den har trykket opp i sine vedtekter. I fagbevegelsen har medlemmene sin egen organisasjon. Tillitsmennene skal velges av og blant medlemmene. Medlemmene skal selv, og gjennom organisasjonsdemokratiet, bestemme over bevegelsens politikk og arbeid. Fagbevegelsen skal være fri og uavhengig.

I den senere tid har vi sett stadig flere eksempler på at det skjer et aktivt infiltrasjonsarbeid fra AKP's side med sikte på å få fotfeste i, og herredømme over, fagbevegelsen. En slik virksomhet har også foregått og foregår i en lang rekke organisasjoner.

Overalt hvor det skjer er det etter et felles mønster og en felles strategi. Partiet beskriver seg selv som den norske arbeiderklassens organiserte revolusjonære fortropp. De ser på sine medlemmer som arbeiderklassens mest klassebevisste og aktive representanter. De bygger sin virksomhet på det de kaller marxismen/leninismen og Mao Tse Tungs tenkning. AKP's mål er å lede arbeiderklassen og folket i å styrte monopolkapitalismens klassesdiktatur, gjennom en sosialistisk revolusjon og opprette proletarietets diktatur.

I arbeidet for å mobilisere massene, fyller frontorganisasjonene en viktig oppgave. Disse blir også omtalt som «masseorganisasjonene», «de progressive organisasjoner» eller «folkets demokratiske organisasjoner». Den store vekt som legges på arbeidet med frontorganisasjoner har direkte sammenheng med deres kamp for å kunne manipulere og å kontrollere store folkemasser.

Gjennom frontorganisasjoner tas det sikte på å nå folk som ikke støtter den kommunistiske ideologi i og for seg, og som i en eller flere konkrete saker ikke har noe i mot et samarbeid med Kommunistene.

Via frontorganisasjonene kan de nå personene som står dem fjernt, men som likevel kan gi sin tilslutning til en enkelt sak og som ikke skjønner at de derved deltar i spillet. Frontorganisasjonene vil også lettere gjøre arbeidet med å rekruttere folk til partiet. I disse organisasjonene vil Kommunistene oppdage nye talenter, sørge for å trene dem og se til at de etter hvert blir knyttet til partiet.

Det kommunistiske arbeid i fagforeninger så vel som i frontorganisasjoner for øvrig, tar sikte på å bevisstgjøre massene, fremføre klassekampen og sikre Kommunistenes grupper som kan manipuleres og tjene som støttetropper under den kommende revolusjon. For Kommunistene har en langsiktig og målrettet plan med alt sitt politiske arbeid. De som ikke innser det, kan neppe styre klar av Kommunistenes forsøk på å utnytte dem. De erklærer åpent at deres mål bare kan bli nådd gjennom en voldelig omveltning av den eksisterende sosiale holdningen.

Den organisasjonen som ble startet i 1963, som en ungdomsorganisasjon til Sosialistisk Folkeparti, har svært lite å gjøre med den organisasjonen som i dag er AKP(m-l). SUF(m-l) er resultatet av en utvikling fra en liten gruppe av idealistiske ungdomssosialister til en målbevisst politisk organisasjon, ungdomsorganisasjonen til det nye Arbeidernes Kommunistiske Parti AKP.

Fram gjennom 60-årene utviklet det seg en tenkning hvor man tok mer og mer avstand fra det som skjedde i Sovjet, over til en mer pro-kinesisk holdning. Store deler av SUF lot til å være påvirket av Mao Tse Tungs tenkning, og dette førte til en prinsipiell ideologisk motsetning mellom moderpartiet

og ungdomsgruppen. I 1969 var ikke splittelsen til å unngå.

SF fikk sin nye ungdomsorganisasjon SFU og den gamle tok navnet SUF(ml). De eldre medlemmene har senere dannet MLG — marxistisk/leninistiske arbeids- og studiegrupper. Denne gruppen har tatt opp i seg andre marxistisk/leninistiske retninger og de har i de siste årene maktet å samle de fleste organisasjoner på ytterste venstre fløy.

I 1972 gikk MLF — (marxist/leninistisk front) sammen med MLG. I dag ser det ut til at man har klart å samle de venstreekstremeretningene i det nye marxistisk-leninistiske parti av AKP(ml). Arbeidernes Kommunistiske Parti ble offisielt gjort kjent 18. februar 1973. SUF-(ml) har også skiftet navn, og fra mars 1973 heter det organisasjonen Rød Ungdom. Dette er et navn som allerede har vært brukt i organisasjonen som navn på SUF-(ml)'s tidsskrifter.

I motsetning til de fleste vesteuropeiske land hvor venstrekreftene er opptatt av indre politiske og ideologiske splittelser, ser det ut til at det i Norge for øyeblikket er enhetlig ledelse i den revolusjonære fløy. Ved siden av revolusjonstenkingen er det idéen om enhetsfronten som danner grunnlaget for nyere marxistisk/leninistisk filosofi. Gjennom skolering og dyktig ledelse ser AKP ut til å være kommet svært langt. Det har fra spittelsen i 1969 vært ført en målbevisst samlingskamp fram til det første store målet — partidannelsen. Grunnleggende i AKP's tenkning er den samfunnskritikk som preger all deres argumentasjon og propagandaframstøt.

Såvidt det kan bedømmes, har det de siste årene funnet sted en ekspansiv utvikling både ideologisk og organisasjonsmessig.

Marxist-leninistene vil i ytterste konsekvens ty til vold og væpnet revolusjon. For å rettferdiggjøre voldsbruken sier man at de herskende klasser i dag disponerer et militærapparat og at det er dette som vil gjøre revolusjonen blodig. For å motvirke

klassefiendens makt vil marxist-leninistene bygge opp en folkehær som må bli så sterk at den blir en faktor å regne med når maktforholdet skal endres. Marxist-leninistene hevder at de er imot at unødige lidelser skal ramme folket, men hvis ikke klassesdiktaturet bøyer seg for folkets krav vil marxist-leninistene ikke nøle med å ta i bruk våpen. Revolusjonen blir kun blodig fordi monopolkapitalistene har forsøkt å undertrykke folket — folkets kamp vil bare være hellig og rettferdig.

AKP tar avstand fra den sporadiske terrorismen — ikke på grunn av terroren, men på grunn av at det er et taktisk galt virkemiddel. Slike tilfeldige framstøt før tiden er moden, vil bare styrke monopolborgerskapet i dets kamp mot folket, og gir påskudd til fascistiske overgrep. Revolusjonen ligger et godt stykke inn i framtiden, for AKP må først bryte ned Arbeiderpartiets innflytelse over de norske arbeiderne og styrke sin generelle posisjon i samfunnet vesentlig. Det trenger støtte fra det brede lag av folket.

Bortsett fra de prinsipielle standpunkter ser partiet ut til å passe for enhver som er misfornøyd med noe i dagens samfunn. Partiet skal på alle felter stå fram som massenes organiserte fortropp. Partiet må gjennom sine publikumsfrierier sørge for å få djupe røtter i det norske folk. Man har sett seg ut klare målgrupper i kampen om sympatisører. Kvinnene — ungdommen — samene — småbønder og fiskere, og ikke minst arbeidere. Sentralt i denne kampen står forsøkene på å bryte ned tilliten til det etablerte forhandlingssystem. Det er naturlig at den taktiske hovedfienden i dette spillet vil være fagbevegelsens ledelse og ledelsen innen DNA.

Måtene tilliten brytes på kan være mange. Dels gjøres det som utfall mot organisasjonene som sådanne, eller også mot framstående personer direkte, i forsøk på å svekke deres posisjon. F.eks.:

«DNA- og LO-ledelsen fører monopolenes og imperialistenes politikk. Deler av ledelsen utgjør selv en byråkratisk monopolist-gruppe».

Angrepene mot LO og DNA er ført videre og tas sogar opp i prinsipp-programmet til AKP — dog helt på ideologisk basis. LO-ledelsen knyttes til stadighet til begrepet monopolkapital og imperialism. Slik at den også indirekte rammes av den kraftige kritikk som rettes mot monopolkapitalen i programutkastet. Spørsmålene som alltid dukker opp når LO- og DNA-ledelsen skal mistenkeliggjøres, er av denne karakter.

Hvilke interesser tjener de — hvilke interesser har de sjøl?

Er det folkets interesser eller er det monopolkapitalens interesser?

Ute på arbeidsplassene sår man tvilen. Svekker troen på tariffavtaler og hovedavtalen ved å «påvise» at LO ikke har talt arbeidernes sak. Ulovlige streiker skal være med på å bryte ned tilliten til avtaleverket — i siste instans til arbeidsretten.

Rød Ungdom og AKP har innsett at samspillet mellom partene i arbeidslivet danner et demokratisk element som er en av forutsetningene for at den samfunnsform vi har i dag kan opprettholdes.

Det er stabiliserende og må som sådant ødelegges. Fredsplikten som hersker i en avtaleperiode må utholes.

AKP's elite har sprunget ut fra studentmiljøet, og det er her vi finner ledersjiktet i dag. Som student har man anledning til å disponere sin tid friere. Man kjenner parolen «driv politikk nå — studér seinere» Det ser ikke ut til at det betyr så mye for en del av dagens studenter å bruke ett eller to semester mer enn vanlig. Er det interessante politiske oppdrag får disse førsteprioritet. Marxist-leninistene ser på Universitetet og de videregående skoleslag som et av de viktige instrumentene i kampen om ungdommer. Her formes man endelig før man sendes ut i arbeidslivet. Svært ofte i Staten.

AKP's eget indre arbeid baserer seg på den demokratiske sentralismen. I våre organisasjoner — i fagbevegelsen — baserer vi oss på et bredt medlems- og organisasjonsdemokrati. Medlemmene velger tillitsmenn, men tillitsmennene må underordne seg de vedtak som fattes i de forskjellige ansvarlige fora. De er ikke medlemmenes herrer.

Hva er kjernen i den demokratiske sentralismen?

Hele partiet må strengt underordne seg en gjennomført og enhetlig disiplin. Den enkelte er underordnet organisasjonen — mindretallet er underordnet flertallet, lavere organer er underordnet høyere og hele partiet er underordnet sentralkomiteén. Sagt med andre ord— ledelsen bestemmer over partiet, partiet over medlemmene som det heter i AKP's vedtekter. Alle medlemmer og grupper av partimedlemmer som arbeider på klassekampens forskjellige fronter må ubetinget godta AKP(m-l)'s lederskap i alle spørsmål.

Hvorfor nevner jeg såpass omfattende disse forhold?

Fordi vi har å gjøre med en gruppering som nok tallmessig er liten, og som i politiske valg har en helt minimal oppslutning. Men de tror på det de står for, og arbeider for målene under alle forhold. Jeg sier dette ikke for å drive en hetsmessig forfølgelse, men for å klarlegge at vi står overfor en gruppe med målsetninger som vi ganske enkelt ikke aksepterer!

AKP har utpekt fagbevegelsen som hovedområde for sitt massearbeid. Hele den politiske linje bygger på at medlemmene konsekvent må arbeide ut fra at fagbevegelsen er den viktigste masseorganisasjonen. Fagbevegelsen inviterer selvsagt alle medlemmer til aktivt arbeid med det siktemål å styrke fagbevegelsens og medlemmenes interesser. I vårt land har vi organisasjonsfrihet, talefrihet og trykkefrihet. Det gjelder også de som er uenige med oss. Hva enten de er AKP'ere eller noe annet. Jeg vil

heller ikke benekte AKP'ernes grunnleggende rett til å stifte sitt parti, og gi uttrykk for sine oppfatninger i skrift og tale. Jeg vil heller ikke benkte deres rett til — på linje med alle andre fagorganiserte å drive et arbeid innenfor fagbevegelsen, men da med de fagorganisertes interesser for øye.

Det er selvsagt aktivitet vi trenger mer av i våre organisasjonsledd — også kritisk aktivitet. Men den må innrettes innenfor rammene av spilleregler og vedtekter og lovlig fattede vedtak.

Med det formål som AKP har for sin virksomhet, er det derfor en umulighet for fagbevegelsen å innlede noen form for samarbeid med denne *bevegelse*. Fagbevegelsen har derimot sitt klart formulerte forankrede faglig/politiske samarbeid med Arbeiderpartiet, som også vårt forbund deltar i gjennom vårt medlemskap i LO.

Det å bringe forståelse for den betydning dette har hatt for utviklingen i vårt samfunn, vil utvilsomt bidra til å svekke AKP(m-l)'s muligheter for innpass i våre organisasjonsledd. Ved siden av størst mulig alminnelig organisasjonsmessig aktivisering, må det derfor etter min oppfatning også være en oppgave å spre opplysning om det faglig/politiske samarbeid og dets betydning på alle plan.

DE ULOVVLIGE STREIKENE

Jeg vil nå nærmere berøre den situasjonen som har stått sentralt i diskusjonen innenfor nesten hele fagbevegelsen den siste tiden — nemlig de ulovlige streikene og i den forbindelse også respekten for vedtektene og lovlig fattede vedtak.

Det er neppe noen tvil om at vi vil stå overfor en fare hvis vi tilsidesetter vedtekter og fattede vedtak, på en slik måte at respekten svekkes og vi får en mer eller mindre vill situasjon.

Tor Aspengren har nå i sin 1. mai-tale og senere i pressen gitt uttrykk for at vi bør frita arbeidsretten fra behandlingen av slike

saker. Vi bør selv innenfor fagbevegelsen rydde opp med disse kreftsvulstene som han karakteriserte det. Det ligger vel mye i dette.

I Dagbladet i går har man et stort oppslag «Støtt de streikende Linjegydsarbeidere» — med et opprop på toppen med en mengde underskrifter. Hvis en leser nedover så vil en føle seg noe beklemt — når man står på det standpunkt at vi skal ha respekt for avtaler, vedtekter og fattede vedtak — og orden i våre rekker. Man blir noe beklemt når man ser alle de navn som har NTLhengende ved seg nedover på underskriftslista. Jeg vil gjerne også i den sammenheng si at et spesielt navn har en spesielt festet seg ved, Mons Erik Holtbakk, som i sin underskrift presenterer seg som forbundsstyre- og landsstyremedlem i NTL.

Jeg går ut fra at Holtbakk selv i debatten vil svare for hva som er hans bakgrunn for å opptre med sin underskrift på et slikt opprop i den sammenheng som Linjegydsstreiken er.

Det er altså et mer generelt problem i fagbevegelsen som vi nå i alle ansvarlige fora bør ta opp til nærmere drøfting, hvordan vi bør håndtere — hvilke holdninger skal vi innta til det som skjer for å få orden i våre rekker, slik at fagbevegelsens respekt ikke svekkes og at vi kan opptre med den tyngde og innflytelse som fagbevegelsen til enhver tid skal ha.

Jeg hadde tenkt å legge hovedvekten på det som har skjedd innenfor vårt forbund den siste tiden og med utgangspunkt i de streikeaksjoner vi hadde i forbindelse med lønnskomitéens innstilling. Som vi vet oppsto det misnøye og uro som forsterket seg etterhvert på grunn av at lønnskomitéens innstilling del II ble så forsinket. Forbundsstyret ga jo også uttrykk for sin sterke misnøye i denne sammenheng. Vi var imidlertid også helt klare når det gjaldt å følge spillereglene i denne sammenheng.

Vi fikk altså en utløsning i en rekke streikeaksjoner — den mest omfattende var streiken i NRK, som varte et døgn og som

Forbundsstyret i NTL 18. september krov at desse tre tillitsmennene i NTL skulle suspenderast for eitt år, dersom dei ikkje underteikna ei fråsegn om at dei ville vera lojale mot det ulovlege landsstyrevedtaket 14. mai mot yringsfridomen i NTL. Dei tre er Bjørn Stenmark, formann i Kringkastingens Landsforening, Virginia Hoel, forkvinne i avd. 2-24, og Odd Fjeldsø, varamann til styret i avd. 108-6. Fjerdemann som vart stilt spørsmål om lojaliteten sin, forbundsstyremedlem Mons Erik Holtbakk, fekk korkje suspensjon eller åtvaring på forbundsstyremøtet.

også ble brakt inn for Arbeidsretten. De andre mer kortvarige ble ikke brakt inn for Arbeidsretten av Staten.

Denne arbeidsrettssaken førte til at Kringkastingens Landsforening sammen med STAFO-foreningen i Kringkastingen ble

dømt, streiken ble kjent ulovlig og tariffstridig, og de ble ilagt saksomkostninger.

Vi reagerte i den sammenheng ikke noe ut over dette fra forbundsstyrets side. Vi fattet et vedtak i sammenhengen som vi presenterte alle våre organisasjonsledd i et rundskriv

som også landsstyret har fått. I dette refererte vi domsslutningen og ga også uttrykk for at alle de øvrige arbeidsnedleggelsene i denne forbindelse etter det som framgikk av domspremissene måtte ansees å ha vært tariffstridige og ulovlige.

Vi pekte på at de tillitsmenn som hadde tilskyndet eller medvirket til disse arbeidsnedleggelsene hadde opptrådt i strid med hovedavtalen og våre vedtekter, og i strid med de sterke oppfordringer som i hvert enkelt tilfelle var oversendt fra forbundet. Vi kunne altså konstatere at i de aller fleste organisasjonsledd hadde man respektert dette.

I de tilfeller man hadde gått til streik var situasjonen den at man ikke hadde respektert de gjeldende regler, vedtekter og vedtak. Vi har til slutt i den forbindelse sagt at vi forutsetter fra forbundsstyrets side at tillitsmenn og medlemmer i framtida innretter seg på en slik måte at de ikke kommer i strid med korrekt organisasjonsmessig praksis.

På dette reagerte noen, og en avdeling — Rikstrygdeverket under Sentraladministrasjonens Tjenestemannslag — reagerte på en slik måte at forbundsstyret ikke fant å kunne sitte og se på en slik opptreden, som kunne føre til en fullstendig uthuling av spillereglene. De sier i sitt brev til NTL at

«vi vil for det første påpeke at avd. 2-24 ikke er dømt i noen rettsak og ikke er stevnet for arbeidsretten. Vi betrakter derfor fortsatt vår punktstreik 20/11-75 som en lovlig politisk streik».

I brevet heter det bl.a. til slutt:

«Vi finner det frastøtende at Thv. Karlens i sitt brev hoverer over at forbundsledelsen er på bølgelengde med arbeidsretten, i stedet for å være betenkt over at ledelsen er i utakt med medlem-

mene. Vi oppfatter også brevet som et skjult forsvar for forsøkene på streikebryteri som forekom enkelte steder, og finner dette usmakelig. Vi vil også for framtida søke å ivareta medlemmenes interesser framfor å rette oss etter diktat fra forbundsledelsen»

Dette er et svarbrev som har vært behandlet på et medlemsmøte 13. januar og vedtatt der. Vi fattet deretter et vedtak i forbundsstyret som vi oversendte avdelingen og samtlige av dens medlemmer. Der heter det bl.a.:

«Avdelingen gir med dette uttrykk for at den ikke har respekt for det regelverk som ligger til grunn for all vår virksomhet innad i organisasjonen og også utad. Avdelingen gir videre uttrykk for at den i framtida vil søke å vareta medlemmenes interesser fremfor å rette seg etter diktat fra forbundsledelsen. Ser en denne formulering i sammenheng med saken for øvrig slik den framkommer i avdelingens brev, kan ikke dette oppfattes på annen måte enn at avdelingen i en gitt situasjon vil iverksette liknende aksjoner på tross av forbundsstyrets lovlig fattende vedtak og i strid med gjeldende avtaler og vedtekter. Dette vil i tilfelle virke oppløsende på organisasjonen, og det ville være i strid med vilkårene for å være medlem av vår organisasjon. Forbundsstyret har i sitt vedtak av 7. januar 1976 forutsatt at medlemmer og tillitsmenn i framtid innretter seg i samsvar med gjeldende bestemmelser og korrekt organisasjonsmessig praksis. Avd. 2-24 har i sitt brev av 14. januar 1976 gitt klart uttrykk for at de ikke akter å gjøre det. Under henvisning til vedtektenes § 3 B, pkt. 1, og normalvedtektene for landsforeninger, foreninger og avdelinger tilsluttet NTL § 2, pkt. 2, gjøres avdelingen oppmerksom på følgende:

Avdelingens medlemmer kan ikke stå tilsluttet forbundet dersom de opprettholder dette standpunkt. Enkeltmedlemmer i avdelingen som godtar foreningens, avdelingens, forbundets og LO's vedtekter og vedtak i samsvar med disse, vil selvsagt fortsatt kunne stå som medlemmer i forbundet gjennom avdeling 2-24».

Dette var vår reaksjon, og den er ganske alvorlig. Den ville kunne føre til en utmelding av medlemmer fra forbundet, hvis ikke avdelingen ville erklære at de skulle innrette seg etter vedtak, vedtekter, avtaleforhold osv.

Vi fikk et møte ved avdelingen og i dette møtet endret man på sitt tidligere vedtak — til formuleringer som vi kunne godta. Jeg vil i den forbindelse også referere til «Klassekampen» hvor formannen i Sentraladministrasjonens Tjenestemannslag, Ulf Arnesen, i samband med denne saken uttrykte at NTL i Rikstrygdeverket «forsvarer streikeretten, men trues med eksklusjon. Thv. Karlsen og resten av forbundsstyret i NTL kommer til å møte kraftig motbør fra store deler av NTL-medlemmene i sine desperate forsøk på å skremme all opposisjon i forbundet til taushet» osv. — osv.

Avdelingen endret likevel på sitt vedtak på en slik måte at det i konklusjonen gikk klart fram at de i framtid ville arbeide innenfor rammen av vedtektene. Vi fant da et grunnlag for å kunne akseptere dette i forbundsstyret og dermed få denne saken ut av verden.

Men dette førte selvsagt til sympatierklæringer og engasjement fra andre organisasjonsledd med den samme politiske sammenheng. Ikke minst fra Universitetet i Oslo og fra en del andre ledd. Vi fikk også en sak ved Universitetet i Oslo. Denne saken behøvede vi egentlig ikke å ta i forbundsstyret — siden vi hadde et klart vedtak derfra som vi kunne presentere for avdelingen ved Universitetet,

og vi har der referert til hva vedtektene og det tidligere forbundsstyretsvedtaket sier.

Også denne avdelingen gikk imidlertid over på en konklusjon som sier at også de i framtida vil arbeide innenfor rammen av vedtektene.

For så vidt er dette greit. Vi har også hatt visse tilløp i forbindelse med opplegget til tariffoppgjøret og i forbindelse med forhandlingene. Det ble av Uglem nevnt at en forening allerede lenge før vi hadde noe forhandlingsresultat — hadde anbefalt medlemmene å stemme nei til tariffoppgjøret. Det var Sentraladministrasjonens Tjenestemannslag. I denne sammenheng har det fra formannen i laget vært drevet en form for informasjon til medlemmene gjennom medlemsblad og rundskriv som ligger på et slikt nivå at jeg i en bestemt sammenheng fant å måtte skrive et brev til samtlige avdelinger innenfor Sentraladministrasjonens Tjenestemannslag. Jeg refererte til formannens informasjonsvirksomhet som hadde det klare siktemål å skape en situasjon som kunne utløse fortrinnsvis streikeaksjoner — skulle jeg tro. I denne foreningen har man siden den gang heldigvis skiftet styre.

Jeg tar dette fram som et eksempel på den informasjon som drives i de organisasjonsledd som styres av disse politiske kreftene, og som har som mål å undergrave respekten for alle avtaleforhold og de som stiller med dette.

Mitt informasjonsbrev har avfødt en rekke avskyresolusjoner — og ikke bare fra denne formannen, men også fra organisasjonsledd innenfor Sentraladministrasjonens Tjenestemannslag.

Det er altså en aktivitet i denne sammenheng også når vi står overfor grupperinger som ikke klart har sin tilknytning til AKP, men også andre politiske retninger på venstresida, som i en rekke forskjellige sammenheng har stått i en slik posisjon at det har vært provosert og klart gitt uttrykk for

at man har til hensikt å uthule noe av det som er vårt arbeidsgrunnlag, nemlig avtaleverket, vedtektene og våre ansvarlige organers plikt og rett til å fatte de nødvendige vedtak på dette grunnlag som organisasjonsleddene på alle plan må og skal respektere hvis vi skal ha orden i våre rekker.

PER BERGE

Når det gjelder den saken vi skal diskutere først var jeg en av dem som tok den opp på forrige landsstyremøte i Morgedal. Den gang ble jeg beskyldt fra min ellers så klarsynte venn Utvik for å avstedkomme et «jætrande brak» på en sak som kanskje bare fortjente et lite «piff».

Jeg tror at det brakket som ble nevnt den gangen isåfall var for lite. Jeg tror at utviklinga som den har gått siden Morgedal-møtet har vist at vi i Tjenestemannslaget har tatt denne saken for lite alvorlig. Vi har tatt for lett på disse grupperingene!

Jeg har nå i enda ett år vært tillitsmann med disse grupperingene på nakken. Å oppleve den hets og de angrep — daglig — fra disse grupperingene, som går på klar mistenkeliggjøring av person, daglig uthenging i veggaviser i det universitetsmiljøet som jeg jobber i, er en påkjenning som enhver kunne ha fått følt på kroppen en tid. Da ville en forstått at dette ikke er noe «enkelt» problem.

Det virker stressende på våre tillitsmenn — og på hele vår organisasjon. Jeg tror at hvis ikke vår forbundsformann hadde gått ut med et så klart angrep på disse grupperingene i TV og radio, kunne vi ha kommet i den situasjon at disse hadde fått spille helt fritt i forbindelse med den uro som vi har hatt omkring forskjellige organisasjonsaker i Tjenestemannslaget.

Vanlige passive medlemmer er neppe så orientert at de ikke vet hva disse gruppene representerer. Vi har i våre miljøer permanente streikekomiteer som står klar til å

ta fatt på enhver streik, uansett årsak og motivering.

En uke var det faktisk ingen streik — og jeg nevnte det for dem på et møte en gang — at «nå må dere rykke inn en annonse og gi uttrykk for at dere har en streikekomité stående ledig for oppdrag».

Vi opplever daglig at tillitsmennene blir neddyngnet med resolusjoner som forlanges tatt opp på styremøtene og medlemsmøtene. Vanlig organisasjonsarbeid blir skjøvet fullstendig til side og i bakgrunnen - for tillitsmenn har tross alt ikke overskudd til å arbeide med fanden sjøl på nakken og samtidig ta seg av organisasjonssaker som burde kommet i fokus.

Man må skyve disse sakene til side for i det hele tatt å holde organisasjonen over vannet. Vi har tross alt konkurranse fra andre organisasjoner i vårt miljø, som er rede til å ta medlemmene den dagen medlemmene går trøtt av den uro vi har.

Som NTL-tillitsmann opplever jeg å komme ut sammen med andre fagforeningskamerater fra andre forbund — og så snart jeg kommer på en talerstol og presenterer meg, og sier at jeg kommer fra NTL, hører jeg denne «mumlinga» nede i salen. Vi blir oppfattet som nærmest suspekterte individer — slike halvtomsete marxist-leninister alle sammen, spesielt hvis du er så uheldig at du kommer fra et universitetsmiljø. På NTL-kurs i Sør-Trøndelag har det kommet kursdeltakere bort til kurslederen og spurt om hvor langt de kan gå i sin argumentasjon og sine angrep på NTL, LO og valgte tillitsmenn før de kan risikere å bli ekskludert!

MONS ERIK HOLTBAKK

Min holdning til AKP(m-l)s faglige politikk og den aktivitet de driver, skulle og burde være kjent for de som er til stede her. Jeg aksepterer *ikke* deres arbeidsformer, jeg aksepterer ikke deres prinsipielle politiske grunnlag, og jeg har ved flere anledninger sagt meg dypt uenig i måten de misbruker

sine posisjoner i fagbevegelsen på, til å fremme sine partipolitiske standpunkter.

Men så må jeg også si at jeg selv har en politisk holdning som går på at fagbevegelsen skal være en bevegelse som er seg selv nok. Jeg vet utmerket godt at det ikke går an å se bort fra at de politiske partier vil kjempe om en forståelse og støtte fra en så stor og viktig bevegelse. Men jeg vil i prinsipp ta avstand fra de krefter som går inn for å underlegge seg fagbevegelsen på noen som helst slags måte. Da må min kritikk slå både til AKP(m-l) og til Arbeiderpartiet.

Jeg har i flere slike diskusjoner falt mellom to stoler, fordi jeg alltid vil bli stående i midten i en diskusjon. Jeg får meg en kilevink fra begge kanter. Både fordi AKP(m-l) har sett min politiske retning som sin hovedfiende, og det er derfor naturlig at vi som står organisert politisk i Sosialistisk Venstreparti utsettes for en hets og for en bakvaskelse som er langt, langt større enn det Per Berge noen gang kommer til å oppleve. Vi utsettes direkte for løgnaktige beskyldninger og bakvaskelser blant våre egne kamerater i fagbevegelsen. Dette tar jeg selvsagt klar avstand fra. Vi misbrukes gjennom den støtte vi gir til enkelte deler av et sakskompleks, og det gis uttrykk for utad at vi har støttet hele komplekset. Enda de vet at dette er å manipulere med en sak.

Men denne forsamling må ikke gå ut og lage situasjonen til verdens største problem — og la AKP alene få skylda for situasjonen. Da gjør vi oss sjøl en bjørnetjeneste. Og jeg er enig i det som Utvik sa på forrige landsstyremøte — Man skal ikke legge så forferdelig stor vekt på denne saken. Man skal se på dette som en sykdom i seg selv. De åpne sår som har vært nevnt her i et innlegg, de gjør det nemlig mulig for folk med slike holdninger å misbruke dem. Da stikker de bare bajonetten inn og vrir og vrir og vrir ...

Hvorfor skal vi da lage disse åpne sårene? Hvorfor skal vi ikke behandle saken vi får på en slik måte at det ikke *blir* noen slike

saker? Slik at vi isolerer den misnøyen som AKP'erne bygger hele sin eksistens på.

Så til de ville streikene.

Her vil jeg si det slik: Dersom noen i denne forsamling tror at voksne arbeidsfolk organisert i NTL, går til en konflikt på grunnlag av at AKP'ere forteller dem hvor jævlig de har det i sin arbeidssituasjon og hvor dårlig lønna de er, ja da er jeg ikke enig i en slik vurdering. Jeg har ingen tro på at AKP'ere på en arbeidsplass kan forlede folk ut i konflikt hvis de sjøl ikke ønsker det.

Det er nok mye i bevegelsen sjøl som gjør at vi står slik til, og at slike konflikter oppstår. På min arbeidsplass som ble nevnt spesielt — Kringkastingen — er antallet av aktive AKP'ere et sted mellom 25 og 50 — i en forening med 1.200 medlemmer. Den aktuelle konflikten i fjor høst, var ikke på noen måte domjert av AKP'ere eller noen annen partifraksjon. Det var en generell misnøye med lønns- og arbeidssituasjonen som kom fram, og den gjaldt både den behandlingsform som det ble lagt opp til ved behandlingen av det nye lønnsystemet, og det som lå i selve komitéens forslag av tilbud.

Så til det som ble referert om at jeg skulle ha tatt standpunkt til Linjegydsuttalelsen.

Jeg vil herfra bare si at jeg har *ikke* undertegnet på noen uttalelse i likhet med den som står i Dagbladet. Det er et godt eksempel på hvordan folk misbrukes av AKP. Jeg har undertegnet en uttalelse som går prinsipielt imot bruk av politi i forbindelse med alle arbeidskonflikter og det står jeg fortsatt på. Men jeg har *ikke* gitt min tilslutning til Linjegydskonflikten slik som det kan forstås av det som står i Dagbladet.

Jeg er altså misbrukt av AKP i denne sammenheng, og det ser de seg vel tjent med. De bruker vel dette overfor andre for å få de som sjøl ikke har tatt standpunkt, men som i sin holdning skuler til side for å se hvilket standpunkt andre tar, til selv å undertegne liknene opprop.

Men så vil jeg også si at det er andre som misbruker en i slike sammenhenger — som går inn for å henge ut enkelte representanter. Jeg vil ta frem et grelt eksempel her — vårt eget blad, Tjenestemannsbladet, som spres til 32.000 medlemmer i NTL. Her har man da under punktet «Forbundet uten medvirkning i SV-opplegg» (artikkel om kurs for NTL-medlemmer startet av Sosialistisk Opplysningsforbund — ref.'s anm.) blant annet hengt ut meg ved navn i en sak som på det tidspunkt var direkte feil.

Redaktøren av TB har overhodet ikke hatt noen kontakt med meg i denne saken, setter dette inn, uten å konferere med dem som man nesten ukentlig omgås for å sjekke om dette er sant. På det tidspunkt dette er skrevet, hadde jeg ikke på noen som helst slags måte sagt ja til å være innleder i noen sak og jeg visste heller ikke noe om innholdet av dette kursopplegget som var lagt opp av SO. Det mener jeg bør være en del av den presseskikk som landsmøtet ville at Tjenestemannsbladet skulle bygges opp på.

Jeg har senere — etter at dette kom i TB — sagt ja til å være innleder på et sånt kurs, og jeg har brukt forbundets eget materiale for å informere kursdeltakerne. Jeg føler ikke at jeg på noen måte har gått ut over noen former for regler, og jeg føler heller ingen plikt til å referere hverken til forbundsstyret eller til landsstyret om hva jeg befatter meg med i min fritid som politisk interessert. Jeg kan heller ikke se at jeg på noe tidspunkt har fått informasjon om hva de andre har bedrevet i *sin fritid av politisk virksomhet*.

Til selve opplegget har dette fått en form i utlysningen som kunne misforstås, og dette er nå blitt rettet. Men jeg vil også si at det finnes flere eksempler på saker som har gått den andre veien. Blant annet ved siste kommunevalg ble NTL's emblem brukt på en folder av Arbeiderpartiets folk i Oslo kommune som i den grad kunne misforstås og som man fikk en rekke reaksjoner på. Det ble det aldri sagt noe om.

En annet ting som bør sies når man forklarer dette, og når jeg har den holdning jeg har, er at i selve saksbehandlingen i forbundsstyret tar man opp saker og forsøker på vanlig måte å påvirke sakene. I utallige saker gis det uttrykk for utad — etter en slik behandling — at det har vært full enighet. Grunnen til at jeg ofte er nødt til å legge frem alternative forslag, er at man i en rekke sammenheng og saker blir totalt overkjørt i forbundsstyrebehandlingen ved at en forsøker å legge inn små nyanser til en sak. I andre saker er det stor avstand i prinsipielt syn. Så blir man nedstemt, og forbundet går ut og later som om det ikke finnes noen som helst slags meningsforskjell i forbundsstyret. Dette er en overkjørsel som en stadig møter.

Jeg vil også nevne noe om dette at noen føler seg tråkket på av en minoritet, og føler at det nå er på tide å forsvare seg og gjøre stort nummer av dette. Hvis en da sjøl har vært i en situasjon hvor en til stadighet har blitt tråkket på, av den part som nå føler seg provosert, så vil det kanskje gi et bilde av hvordan det hele er.

Jeg vil nå be om at når landsstyret skal behandle denne saken, ser man nøkternt på dette og ikke bare fra den ene siden. I motsatt fall tror jeg man skaper krig — og går man ut og gir inntrykk av at dette er et stort problem, ja da tror jeg AKP får mer vind i seilene enn man noen gang har hatt. For da slår man alle folka som var med bl.a. i disse konfliktene, i hardtkorn og stempler dem nærmest som AKP'ere.

Og det tror jeg det ville bli en voldsom reaksjon mot.

HÅKON HOLGERNES

Det må være riktig at forbundsformannen, administrasjonen og forbundsstyret har lagt opp til denne debatten *her*. Jeg er tilhenger av at vi skal snakke om slike ting her på kammerset — jeg er uenig i at vi skal

bruke avisene til å polemisere mot hverandre.

Det har alltid vært meningsytringer innenfor våre organisasjoner, og la oss holde disse.

Jeg er så enig med Per Berge — og jeg kunne nesten ha frafalt — fordi han forteller litt om hvordan de lokale tillitsmenn har det.

Det viktige er etter min mening det som står i våre vedtekter — og at vi legger vekt på det. Gjør vi ikke det — mister vi styringen.

Den vedtektskomiteén som jeg går ut fra blir satt ned til neste landsmøte — bør se på om vi kanskje i noen tilfeller må forsterke vedtektenes intensjoner for å være helt sikker på å kunne hjelpe våre lokale tillitsmenn.

Vi har etter min mening fått en rekke brudd, og et av bruddene går på dette med 1. mai. Vi har i vedtektene klare bestemmelser om at vi som avdelinger *skal* imøtekomme de stedlige samorganisasjoners opplegg. Vi ser imidlertid stadig at nettopp NTL'ere går vekk fra dette. Det samme gjelder streik og arbeidsstans — det står også på dette punkt klart i vedtektene hva som er lovlig og ikke lovlig.

Riktignok har forbundet lagt opp til en veldig fin offensiv og en sterk medlemsøkning. Men hvis vi får medlemmer som ikke er villige til å leve etter de vedtektene som vi selv har fastsatt, så må vi amputere disse.

Holtebakk snakket om sår. Jeg tror ikke vi skal forsøke å lege dem. Vi skal respektere de menneskene som har et annet standpunkt — men vi må nok avvise dem hvis de fremdeles har tenkt å være i Tjenestemannslaget eller i Landsorganisasjonen. I alle fall hvis de ikke kan leve etter de vedtektene som er vedtatt i de bestemmende organer.

Hvis hver enkelt av oss skal ha vår personlige oppfatning om vedtektene, vil hele LO's respekt dale. Og det er en *for* stor risiko å ta. Jeg vil gjerne understreke at jeg

synes man burde se på dette mer alvorlig enn forbundsstyret kanskje hittil har gjort.

Det må være bedre å operere vekk en kreftsvulst enn å vente til det er for sent.

DAGFINN HABBERSTAD:

Etterhvert som debatten har skredet frem er jeg på mange måter enig med Ingsøy at det vel ikke har noen særlig hensikt å fortsette en eksemplifisering av alle de tingene som vi mener, f.eks. AKP's medlemmer og sympatisører har bedrevet innenfor forbundet en del år. Jeg tror de eksemplene som både formannen og andre har vært inne på gir et greit inntrykk av hvordan AKP arbeider, hvilke målsettinger de har innenfor fagbevegelsen og hvordan de skal gå frem for å nå denne målsettingen.

Det er et par småting som jeg gjerne vil nevne fordi ingen andre tidligere har tatt dette opp — Håkon Holgernes var inne på dette med vedtektene og mente vi burde se på dem til neste landsmøte. Jeg har også tatt utgangspunkt i vedtektene, men da på et område som tidligere ikke har vært så mye fremme i diskusjonen. Vi har jo så langt mer eller mindre behandlet de sakene som har kommet inn, og som ofte har blitt påklaget fra andre medlemmer, i samsvar med normalvedtektene for avd./ foreninger osv. Men jeg lurer litt på pgf. 2 i NTL's formålsparagraf. Der står det under pkt. 4 at man skal «arbeide for å sikre frihet og rettsikkerhet og bygge videre ut den demokratiske styreform slik den har utviklet seg i Norge.»

Ingen i NTL er forhåpentligvis ikke i stand til å begripe hva det ligger i den setningen. Alle vet på hvilket grunnlag dette er fundert.

Man kan jo reise seg spørsmålet om de som åpent går ut og på grunnlag av et parti-program som vi også etterhvert har blitt mer og mer kjent med, klart gir uttrykk for at man ikke vil utvikle vårt land i denne demo-

kratiske retningen. Kan man så reise et spørsmål om også dette er et vilkår de har for sitt arbeid innenfor organisasjonene som ikke er i samsvar med NTL's vedtekter. Personlig har jeg kommet til den oppfatning at dette ligger på kanten av vedtektene.

(.....)

Mons Erik Holtbak sier at det er mange medlemmer som ikke lar seg overrumple av AKP'ere eller være med på en streik fordi om AKP'erne eventuelt er initiativtakere. Jeg er nok enig i det, men jeg tror også vi i denne sammenheng skal være oppmerksomme på, og det erfarte vi også under streikeaksjonene, at det er veldig mange medlemmer som ikke f.eks. deltok på de medlemsmøter hvor vedtak om streik ble fattet — og hvor et slikt vedtak gikk gjennom bl.a. fordi AKP hadde ganske stor innflytelse. Disse medlemmene føler seg nokså tråkket på, og kommer i en følelsesmessig veldig vanskelig situasjon. «Hva skal jeg gjøre når et medlemsmøte i min avdeling har fattet vedtak om streik?»

Jeg vet dette har gnagd mange gamle og nye LO-medlemmer langt inn i sjelerota, fordi alle og enhver er i den situasjonen at man leker ikke med en streik. Det er en alvorlig ting som behandles på vanlig organisasjonsmessig måte, og når et organ i en avdeling fatter et vedtak så kommer man i en veldig vanskelig situasjon.

Vi vet etterpå at mange gikk med på dette, og mange har etterpå uttrykt at «her ble vi skikkelig lurt». Vi vet det. Så jeg tror vi også skal ha *det* med i tenkningen. Mange ble rett og slett mer eller mindre tvunget med fordi de ikke ville sette seg i den situasjon at de måtte bryte et vedtak.

Vi klarer selvsagt aldri å omvende AKP-medlemmer eller sympatisører til å komme ned på en ideologi som stort sett er flertallet innenfor fagbevegelsen. Jeg er spent på hvordan situasjonen vil bli innenfor de av-

delinger som nå ikke lenger har AKP'ere som tillitsmenn. Jeg tror ikke AKP stopper sin aktivitet fordi de ikke har tillitsmenn, kanskje blir det slik at når krybbene tømmes bites hestene enda mer. De vil fortsette sin aktivitet, med et utall av resolusjoner og forslag som vil skape stor uro i mange avdelinger.

Hva skal vi så gjøre for å unngå dette? Jeg har spekulert på dette i mange timer. Jeg har kommet til at vi etterhvert må ta i bruk vedtektene — og suspendere de som eventuelt måtte gå alt for langt over streken. Jeg kan ikke se noen annen løsning på dette problemet.

JON WERNER HANSEN:

Jeg husker under behandlingen i forbundsstyret når vi behandlet Thv. Karlsen's deltakelse i presse og TV-intervjuer, at det kom frem at det ved medlemsmøter i foreninger og avdelinger ble fattet resolusjoner etter at medlemsmøtene var uthalt så langt at forsamlingen var gått trett.

Mons Erik nevnte den gang at man i forbindelse med vedtekter og vanlig møteledelse kunne stoppe denne debatt i henhold til møteorden. Han burde vel også være kjent med hva som skjedde på det siste landsmøte, hvor det skulle være dirigenter med god kjennskap til møteledelse. Det var helt tydelig at man sto nokså maktesløse overfor disse krefter på landsmøtet, hvor det holdt på å bli total forvirring. I forsvaret er vi ikke befengt med AKP(m-l)-infiltrasjon som f.eks. Per Berge. Dette med bakgrunn i at personellet i forsvaret blir sikkerhetsklarert før ansettelse. Selv om både Holtbakk og Ingsøy var inne på at man ikke skal overvurdere disse kreftene, tror jeg man skal være meget glad for at vi har en forbundsformann som turte å si sin mening offentlig, slik han gjorde den gang. Det var helt tydelig i TV-debatten «På Sparket» hvor bl.a. for-

**KLASSEKAMPEN
KRONIKK**

SUSPENSJONENE I NTL: Det er Karlsen & co. som bryter «spillereglene»

Det illojale skulle altså særlig være å støtte «ulovlige» streiker. Dette begrunner LO-juristen slik: «Hva angår Tjenestemannslagets holdning til ulovlige streiker, så er det sikker norsk rett at en organisasjon av arbeidstakere plikter å gjøre alt som er mulig for å hindre ulovlige streiker og konflikter. Forbundets avstandstaken fra slike ulovlige aksjoner innebærer i og for seg ikke noe annet eller mer enn hva som allerede er gjeldende rett i vårt land».

Dette er en av de frekkeste bløffene som er levert fra LOs juridiske kontor på mange år, og det sier ikke lite.

NTLs forpliktelser

Det må være helt klart at NTL ikke har noen generell plikt til å motarbeide «ulovlige» streiker. NTL har «plikt» til å motarbeide «ulovlige» streiker som medlemmer av NTL setter iverk overfor arbeidskjøpere, som NTL ved tariffavtale har forpliktet seg overfor. Men NTL har ingen forpliktelser når det gjelder de streikene som de suspenderte har støtta: Jøtulstreiken og Linjegodsstreiken. NTL kan ikke pådra ansvar fordi medlemmene støtter slike aksjoner. Det er statningsansvar som fagforeninger og forbund kan pådra seg etter arbeidstvistlovens §

4 og tjenestetvistlovens § 23 gjelder bare når det er foreningens eller forbundets egne medlemmer som har brutt en tariffavtale.

Sundes juridiske begrunnelse for suspensjonene er følgelig det reine viswas. Men det er jo typisk at LOs juridiske kontor systematisk bruker sin autoritet og si makt til å falle LOs egne medlemmer i ryggen.

Forbundsstyret har uttålt seg mot slike aksjoner, og annet er ikke å vente. Men de kan ikke kreve at alle medlemmer skal være av samme mening. Landsstyret har ved sitt vedtak klart gått utover de rammer som vedtektene og forbundets forpliktelser stiller opp. Vedtaket kan derfor ikke betraktes som bindende for medlemmer i NTL, i den forstand at det skal være utelukkelsesgrunn ikke å respektere det. Når tillitsmenn og medlemmer på denne bakgrunn reiser kritikk mot vedtaket og dessuten oppfordrer til at det ikke skal settes ut i livet, så kan ikke slike handlinger betegnes som «kvalifisert illojale».

De suspendertes uttalelser kom etter et landsstyrevetak det ikke er hjemmel for. Ledelsen i NTL har gått utafør sin kompetanse — og den terroristiske forfølgelsen av dem som opponerte mot dette er i seg sjøl det beste bevis for at Karlsen & Co. befinner seg på nattgammel is. Ikke bare politisk — men også reint formelt.

Dette klippet er frå kronikken i Klassekampen 21. september. Det syner at korkje vedtaket i landsstyret 14. mai eller suspensjonane av dei tre tillitsmennene har nokon som helst rettsgrunn i vedtektene til NTL. Ikkje ein gong eit slikt dekke har Thorvald Karlsen og co. funne det naudsynt å halda oppe!

mannen i Oslo Jern- og Metall, Svein Christiansen, uttalte at han ikke anså dette som noe stort problem i Jern og Metall, og at man ikke behøvde å blåse opp en mygg til en elefant. Jeg vil bare minne om at det var tre eller fire uker etter at denne uttalelsen kom offentlig i TV, at han selv sto helt til halsen i Jøtulsaken.

THV. KARLSENS SLUTTINNLÉGG:

Det er ikke min oppgave i denne sammenheng å svare på de innlegg som har kommet. Jeg synes det har vært en veldig positiv og fin debatt, og det har kommet til uttrykk mange uttalelser som jeg synes har vært en hyggelig oppslutning om det som har vært både min, de øvrige sentrale tillitsmenns og forbundsstyrets holdning til dette med den politiske aktiviteten og vår holdning til ulovlige streikeaksjoner. Dette gjelder også overfor den holdning man har sett er inntatt noen steder at man ikke skal respektere vedtekter, avtaler og vedtak fattet i samsvar med disse. Vi har her fått en samstemmig oppslutning og understrekning.

Til Mons Erik Holtbakk er bare å si at dersom vi skal oppfatte ham som troverdig i forbindelse med det som sto i Dagbladet for i går, vil jeg be om at han på en skikkelig måte får dementert dette slik at vi får bevis for at han ikke står for det som står der. Når Holtbakk sier at han ikke har noen tro på at AKP kan lede noen ut i konflikt må man spørre — hva var det som skjedde i Jøtul-konflikten og i Linjegodskonflikten? Var det ikke AKP'ere som ledet an de konfliktene? Jeg vil bare spørre i den sammenheng — og

jeg tror ikke det er særlig tvil i denne forsamling hva som var det faktiske forhold.

Jeg vil til slutt understreke ett viktig poeng i denne sammenheng — nemlig den plikt vi alle har til å gå ut og forklare om vårt *vedtatte* faglig/politiske samarbeid. Det vi deltar i som LO-medlem og som er et grunnlag for vår virksomhet — vi må understreke betydningen av det i denne sammenheng. Noe samarbeid med noen andre partier eksisterer det ikke noe grunnlag for i fagbevegelsen — det samarbeid vi har vedtatt er et legalt og vedtatt samarbeid.

Gruppeoppgaver

A. AKP(m-l)

1. Bør vi ta AKP(m-l)s virksomhet i våre organisasjonsledd og i fagbevegelsen for øvrig alvorlig, eller bør vi overse og bagatellisere dem?
2. I fall vi tar dem alvorlig, hva bør vi gjøre?
3. Mener gruppa at AKP(m-l)s målsetting er forenlig med fagbevegelsens målsetting?

B. VEDTEKSSTRIDIG OPPTREDEN

1. Bør forbundets ansvarlige organer i alle tilfelle reagere overfor medlemmer og organisasjonsledd som opptrer i strid med vedtektene og fattede vedtak i samsvar med disse?
2. Hvis ikke, når og hvordan bør det reageres?

UNGARN 1956

ENVER HOXHA OM KONTRAREVOLUSJONEN I UNGARN 1956

Kva hende i Ungarn 1956? Kva slag krefter sto bak oppstanden i oktober/november? Kva var bakgrunnen for at hendingane fekk så store dimensjonar? Kvifor vart Sovjet-hæren send til Ungarn for å stø kommunistane og arbeidarklassen? Korleis vurderte marxist-leninistane desse hendingane?

I dette nummeret gjev vi att sume av dei svara Enver Hoxha og Arbeidspartiet i Albania gav på slike spørsmål i tida omkring hendingane sjølve. Materialet er omsett etter artiklar i Enver Hoxha, Utvalde verk, band II, som nettopp er kome ut på engelsk frå Forlaget 8. november i Tirana.

I materialet slår Enver Hoxha fast at dei imperialistiske åtaka på det sosialistiske lægeret var hovudfaktoren som utløyste hendingane. Han syner korleis dette presset utanfrå virka saman med dei kontrarevolusjonære kreftene i landet sjølv. Materialet set og eit skrappt lys på det ansvaret dei moderne revisjonistane i det ungarske partiet og i sær Khrusjtsjov-klikken i SUKP hadde for utviklinga fram mot og under kontrarevolusjonen.

I tillegg til utdraga frå Hoxhas Utvalde verk, b. II, har vi og teke med ei oppsummering av hendingane i Ungarn

i Zeri i popullit, den albanske partiavisa, frå 1968.

Vi vil og minne om at Mao Tsetung har viktige analyser av kontrarevolusjonen i Ungarn i artikkelen «Om den korrekte behandlinga av motseiingane i folket», frå 1956. Artikkelen finn de i Skrifter i utvalg, Forlaget Oktober. Dette er samstundes eit av dei viktigaste marxist-leninistiske verka om klassekampen under sosialismen. Vi rår lesarane våre til å studera heile den artikkelen, for å få grep om korleis ein studerer hendingar som dei i Ungarn frå klassekampen sitt standpunkt, som Hoxha her seier er den einaste rette måten.

Enver Hoxha:
OM VISSE SAKER SAKER SOM HAR Å GJERA MED
TILHØVA MELLOM LANDA I DET
SOSIALISTISKE LÆGERET

*Diskusjon ved møtet i det politiske byrået
i sentralkomiteen i Arbeidspartiet i Albania*

3. november 1956

Vi held dette møtet i det politiske byrået for å ta opp visse saker som har å gjere med tilhøva mellom landa i det sosialistiske lægeret.

Vi kjenner alle saman til korleis hendingane i Ungarn¹ og Polen² utviklar seg. Men det må seiast at Sovjetunionen endå ikkje har fortalt oss noko om desse hendingane korkje gjennom parti- eller statskanalar.

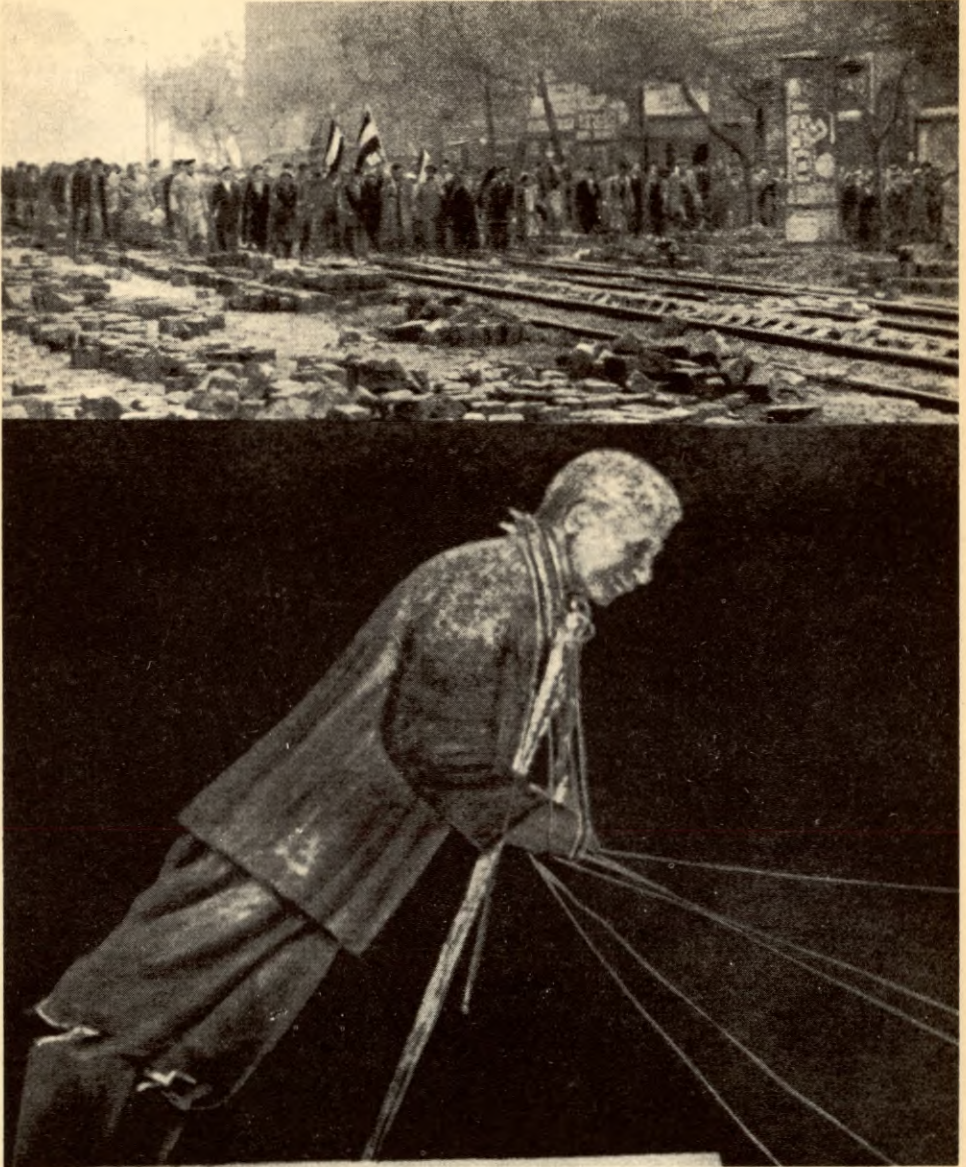
For tjue dagar sidan fekk vi eit brev frå sentralkomiteen i SUKP. Der fortel dei at ein delegasjon som var samansett av kameratane Khrusjtsjov, Molotov, Kaganovitsj og Mikojan skulle fara til Polen. Dette brevet understrekar at situasjonen i Polen kan bli fårleg for det sosialistiske lægeret, i sær for Sovjetsamveldet, og lovar at dei skal halda oss heilt informert om kva som hender framover. Men sidan då har vi ikkje høyrte noko nytt frå dei, ikkje fått nokre opplysningar i det heile.

Vi har høyrte om hendingane som fin stad i Ungarn gjennom radiosendingar derfrå og frå det vesle som Radio Moskva, nyhendekontoret TASS og radioane i dei andre landa i lægeret vårt har send ut. Den tsjekkosllovakiske radioen har kringkasta nokre opplysningar, som til dels forklårer hendingane i Ungarn som ei kontrarevolusjonær rørsle, og det meiner vi og dei er, som ein freistnad på å øydeleggja statsmakta til folkedemokratiet i Ungarn og føra kapitalismen til makta. I mellomtida har TASS berre gjeve att kunngjeringa frå Sovjet-regjeringa og nokre mindre opplysningar. Det første kommunikeet vi høyrde

påsto at kontrarevolusjonen i Ungarn hadde blitt kua, at det var skipa orden i Budapest osv. Men det er ikkje gjenoppretta ro i Ungarn, og vi høyrer frå vestlege radiostasjonar at det er hæravdelingar på veg til Ungarn frå Sovjetsamveldet og Romania og at dei alt har hærteke ungarske flyplassar og omringa Budapest.³

For Arbeidspartiet i Albania og leiarane der har det vore klårt heile tida at det rett nok kan ha blitt gjort sume mistak i økonomiske saker i Ungarn, slikt som å la vera å ta omsyn til dei rette tilhøva mellom greinene i økonomien. Det har naturleg nok seinka levestandarden for folket. Men sjølv om dette er så, har vi meint at det fanst ein utveg til å retta på desse feila og vøla dei, slik det er gjort andre stader. Rakosi og sume andre kameratar kan godt ha vore ansvarlege for slike mistak, men eg meiner at feila deira ikkje er så enormt ålvorlege at dei skulle blitt fjerna heilt frå leiarskapet. Berre under omstende der det finst ein antimarxistisk og antirevolusjonær ånd som rettar seg mot folkemakta og det sosialistiske lægeret, som det faktisk gjer i Ungarn, kunne det henda at kommunistiske element som Rakosi⁴ og andre kameratar kunne bli sparka, endå dei hadde ei lang soge med revolusjonær verksemd som talte til deira føremun.

Verksemdene til dei antimarxistiske elementa i Ungarn har ikkje nokon ting sams med marxismen. Dei er fascistiske aksjonar og får full støtte frå reaksjonen og imperialismen. Sjølv om desse elementa løyner og maskerer verksemda si, manglar det ikkje prov for at dei har organisert og mota opp til

Oppstanden i Ungarn i oktober 1956 vart møtt med gledestårar i vesten. Desse to bileta og teksten er henta frå ei årbok med pressefoto frå året 1956. Det øvste er frå demonstrasjonen som Petöfi-klubben gjorde opptaket til den 23. november, for å hylla sigeren den moderne revisjonisten Gomulka hadde vunne i Polen. Det nedste syner korleis Stalin-statuen i Budapest vart riven ned.

dei kontrarevolusjonære hendingane som har utvikla seg. Samstundes har dei undergreve stillingane til dei sunne elementa i Det ungarske arbeidarpartiet. Ved å dekkja seg bak visse misstak, som eg har sagt kunne vore retta opp, har desse antimarxistiske elementa manøvrert og reipe statsmakta. Og det har sett Ungarn i ei katastrofal stilling.

Vi kan døma om desse sakene på ein kjøløg og velrøynd måte fordi vi ikkje er i beit for røynsler frå dei intrigane og manøvrane Tito-klikken har sett i verk mot oss. Kontrarevolusjonen i Ungarn er blitt mota opp av dei jugoslaviske titoistane. Dei unnlot ikkje å seia at det skulle vera gjort grove misgrep mot visse personar, som etter det dei sa hadde blitt dømde urettvist av

«Rakosi-banden». Kven kunne desse personane vera? Ein av dei er Imre Nagy.⁵

Då vi var på veg til Moskva⁶ møtte vi kameratane i det politiske byrået i Det ungarske arbeidarpartiet. Mellom anna fortalde dei oss at Imre Nagy baud inn 150 personar, irekna medlemmer av sentralkomiteen og ministrar, då han feira fødselsdagen sin. Ein medlem i sentralkomiteen hadde spurt om han skulle gå i fødselsdagsselskap hos Imre Nagy. Han hadde fått dette svaret: «Det får du avgjera sjølv!» Då spurde eg: «Kvifor sa de ikkje like ut at Imre Nagy er ein fiende, at han skulle halda seg borte frå middagen hans?» «Ja,» sa dei til meg, «vi lot han gjera det opp med samvitet sitt og lot han avgjera sjølv.» Dette er eit teikn på kor

Biletet over er henta frå den same pressefotoårboka som dei to førre. Mannen til høgre er den reaksjonære erkebiskopen Josef Mindszenty, som vart frigjeven av «fridoms-kjemparane» ein av dei fyrste dagane under oppreisten. Han hadde vore under arrest for kontrarevolusjonære handlingar sidan 1948.

ålvorleg situasjon det er oppstått i Ungarn. Det er klart at Imre Nagy hadde støtte då han gjekk mot Rakosi og den sunne delen av partiet. Det vart manøvrert slik at Imre Nagy skulle bli leiari for kontrarevolusjonen. Difor syntet seg at Rakosi hadde rett.

Folk som Janos Kadar⁷, Rajk⁸ og det same slaget har arbeidd for å likvidera Det ungarske arbeidarpartiet. Desse folka har aldri vore marxistar, og vi veit kva slag intrigar dei har klekka ut i samarbeid med Titoklikken. Difor har den haldningen Rakosi har hatt til dei vore korrekt.

Mistaket til partileiarane i Ungarn er at dei ikkje heldt seg fast nok til partiet og folket og ikkje mobiliserte dei for å slå eit høveleg slag mot den verksemda løynde og opne fiendar dreiv. Tvert om gav dei etter på mange punkt, heilt til kontrarevolusjonen braut ut i Ungarn.

(Hoxha gjekk så vidare med å drøfta dei tiltaka som vart tekne i Albania for å vera budde i den situasjonen som rådde. Deretter la han fram synet sitt på utviklinga i Polen. Han gjekk så vidare til å

I I dei sosialistiske landa spreidde revisjonismen seg og fekk djupare hald i sær i Ungarn og Polen. Med hjelp av Khrusjtsjov-gruppa kom det fram anti-marxistiske element i leiinga for arbeidarpartia i desse landa, element som var blitt fordømde for den revisjonistiske og anti-sosialistiske verksemda si. Proletardiktaturet vart lama. Vestleg borgarleg ideologi og kultur fekk lov til å spreie seg vidt og breitt. I Ungarn og andre stader vart det skapt voksterhus for kontrarevolusjonen som ga seg ut for å vera «kulturelle sirklar», slik som «Petöfiklubben». Denne stoda vart utnytta av imperialistane som mota opp, spreidde og organiserte kontrarevolusjon i dei landa der revisjonistane hadde førebudd eit høveleg jordsmonn for det og sette i gang arbeidet med å gjenoppretta kapitalismen der saman med dei. Såleis braut kontrarevolusjonen ut i Ungarn frå 23. oktober til 4. november 1956. Det ungarske folkedemokratiet sto i fære for å bli heilt utsletta. Det ungarske arbeidarpartiet vart brote sund. Dei ungarske kommunistane og arbeidarane var svikne

peika på at Sovjet ikkje heldt dei albanske kommunistane informert om kva som hende i desse landa. Red.)

(...)

Eg har talt med Krylov, Sovjet-ambassadøren i Tirana, om alle desse tinga, men eg veit ikkje om han har ført merknadene våre vidare til partiet sitt og regjeringa si eller ikkje. Vi hugsar og på kva Suslov⁹ fortalde oss om Ungarn. Men det han sa har ikkje overtydd oss. Han sa at alt ville bli bra i Ungarn frå no av, fordi det er einskap i partiet no og Imre Nagy har gjort god sjølvkritikk. Han fortalde oss også at tilhøva til Jugoslavia vil bli betre, fordi han hadde talt med Tito på Krim, og at Gerö¹⁰ ville reisa til Beograd som leiari for ein delegasjon for å ha samtalar med jugoslavane. Desse synsmåtane som Suslov la fram, var eit svar som gjekk på tvers av dei synsmåtane vi hadde, for vi sa til han at når Rakosi hadde falle, kunne det ikkje vera nokon einskap i sentralkomiteen i Det ungarske arbeidarpartiet.

(...) Enver Hoxha, Utvalde verk, b. II, s. 606-610, 614.)

av revisjonistane, men gjekk til desperat motstand. Ved hjelp av Sovjet-hæren vart kontrarevolusjonen knust, men røtene hans vart ikkje rive opp. Revisjonismen i Ungarn vart ikkje feidd vekk, han drog seg berre attende. Revisjonistane der hadde framleis nøkkelstillingar i dei politiske maktorgana og i det nyorganiserte leiande partiet. (Note i Utvalde verk, b. II)

2 I juni 1956 organiserte den internasjonale imperialismen og revisjonistane saman den kontrarevolusjonære oppreisten i Poznan i Polen, for å riva ned den sosialistiske ordninga og gjenoppretta kapitalismen i Polen. (Note i utvalde verk, b. II.) — Hoxha analyserer hendingane i Polen fleire stader i Utvalde verk, b. II, sjå t.d. s. 670-674. (Red.)

3 Etter det som vart klart seinare, nølte Khrusjtsjov-gruppa med å senda Sovjet-troppar i aksjon for å kua kontrarevolusjonen. Det var berre etter hardt press nedanfrå og i sær då ho såg at Ungarn heldt på å gli ut av interessessfæren hennar, at ho

KONTRAREVOLUSJONEN I UNGARN 1956 —
TIDSTAVLE

- 1948 Oppgjør med Tito som skjerpet kampen mot høyre og overvåkenheten mot 5. kolonne og spionasje.
- 1949 Innenriksminister Rajk i Ungarn blir dømt til døden for spionasje og landsforræderi, — etter sjøl å ha tilstått sine forbrytelser.
- 1953 Stalin dør 5. mars. Troika bestående av Malenkov, Molotov og Khrusjov overtar makta. Khrusjov styrker sin stilling fram mot den 20. partikongress. Beria blir skutt våren 1953, Malenkov avsatt februar 1955.
- 1953 *Mai*. Khrusjov presser på for å fjerne Rakosi i Ungarn fra stillingen som både partisjef og statsminister. Kritiserte Ungarns økonomiske politikk som tok sikte på industrialisering av Ungarn og utvikling av et mekanisert og kollektivisert jordbruk i landet.
28. juni Rakosi går av som statsminister etter russisk press, Imre Nagy overtar.
- 1953 *4. juli*. Statsminister Nagy reviderer den vedtatte fem-årsplanen på vesentlige punkter, i tråd med Khrusjovs og de ungarske revisjonistenes krav. Det skulle ikke legges vekt på å bygge opp storindustri i landet og deler av jordbruket skulle avkollektiviseres.
- 1955 *mars*. Rakosi får flertall i Sentralkomiteen og Nagy blir avsatt som statsminister.

26. mai Khrusjov drar til Jugoslavia og forsoner seg med Tito.

november. Petöfiklubben blir dannet i Budapest. Det er en intellektuell diskusjonsklubb som straks utvikler sterke antikommunistiske trekk, og seinere blir et slags sentrum for kontrarevolusjonen.

1956 *17.-26. februar* Den 20. partikongressen i Moskva.

30. juni Sentralkomiteen i det ungarske kommunistpartiet, under ledelse av Rakosi, vedtar en sterk fordømmelse av Petöfiklubbens virksomhet og forbyr den å holde sine møter. Videre tar Sentralkomiteen avstand fra den fraksjonsvirksomheten som Nagy driver.

17. juli Mikojan og Suslov drar på sitt første «besøk» til Budapest for å tvinge fram en «maktfordeling» i ledelsen av partiet. Rakosi blir tvunget til å gå av som partisjef, og en rekke nye folk blir «valgt» inn i Politbyrået, blant dem Janos Kadar. Ernö Gerö ble partisjef og statsminister. Rakosi blir ført til Moskva og endte sine dager der.

28. juni. Arbeideroppstand i Polen.

august. Høyreopportunisten Gomulka blir rehabilitert, og opposisjonen i Polen krever han innsatt som statsminister.

endeleg vart pressa til å la Sovjethæren gå til assistanse for dei som verja den ungarske revolusjonen. (Note i Utvalde verk, b. II.)

4. Matyas Rakosi var førstesekretær i Det ungarske kommunistpartiet og i Det ungarske arbeidarpartiet frå 1945 til kontrarevolusjonen i oktober-november 1956. Han var ein av dei største revolusjonære den ungarske arbeidarklassen har fostra, og hadde spela ei framskoten rolle i det ungarske kommunistpartiet gjennom alle dei store stridane frå 1918. Khrusjov starta arbeidet med å få han felt og bytt ut med revisjonistar alt om våren 1953. Vart avsett frå stillinga som førstesekretær i partiet og statsministar etter kontrarevolusjonen og internert i Sovjet til han døydde i 1958. (Red)

5. Imre Nagy (uttalast «nadsj») vart tilsett som statsminister i Ungarn av Khrusjov i juli 1953,

og gjekk straks i gang med å nytta stillinga si til å få gjort slutt på sosialismen i Ungarn. Vart felt som statsminister kasta ut av partiet og staten i april 1955 for den anti-marxistiske høgrelina han hadde drivi fram. Arbeidde intenst for å bli den samlande leiaren for kontrarevolusjonen. Under presset frå den væpna aksjonen til dei kontrarevolusjonære gruppene 23. oktober 1956, greidde høgreopportunistane i Det ungarske arbeidarpartiet å få innsett Nagy som statsminister på ny. Nagy kasta alle kommunistane ut or regjeringa, og skipa ei svart «samlingsregjering» 2. november. Blei styrt då Sovjet-hæren kom til hjelp 4. oktober. Dømt til døden og avretta i juni 1958. (Red.)

6. Den APA-delegasjonen som skulle vera med på Comecon-konferansen i juni 1956 overnatta ei natt i Budapest på veg til Moskva. Om kvelden hadde medlemene i det politiske byrået i Det

19. oktober. Store utskiftninger i Sentralkomiteen i det polske kommunistpartiet, og Gomulka innvalgt under sterke protester fra Sovjet. Khrustsjov rasler med sablene og truer med økonomiske mottiltak, — men bøyer av etter å ha hatt samtaler med Gomulka.

20. okt. Gomulka holder tale om «Polsk vei til sosialismen».

15. okt. Rajk, som var blitt rehabilitert i 1955, ble begravd på nytt i Budapest. Demonstrasjoner i byen.

23. okt. Petöfiklubben tar initiativ til «vennskapsdemonstrasjon» mellom Polen og Ungarn. Stalin-monumentet blir ødelagt, radiostasjonen okkupert, skudd i gatene — kontrarevolusjonen er i gang. Petöfiklubben krever Nagy innsatt som statsminister igjen.

24. okt. Mikojan og Suslov drar igjen til Budapest. Gerö blir avsatt, og tatt med til Moskva. Kadar tar over partiledelsen.

27. okt. Imre Nagy blir statsminister, og sier han skal fullføre det arbeidet han begynte på i 1955, da han ble avsatt.

28. okt. Nagy nekter politiet og militære å slå til mot kontrarevolusjonen.

30. okt. Ny koalisjonsregjering blir dannet, av Nagy, «som i 1945.» Få kommunistiske statsråder. Regjeringa innfører «flerpartisystem», og godtar til og med fascistpartiet og løslater den katolske reaksjonære lederen, kardinal Mindszenty.

31. okt. Kommunistpartiets kontorer i Budapest og i andre byer blir ødelagt. Noen av funksjonærene blir drept på stedet, andre blir hengt opp i lyktestolpene.

2. nov. De siste kommunistiske ministerene i regjeringa blir avsatt. Kommunistpartiets eidendom, hus, biler osv. blir overlatt de andre partiene.

3. nov. Den kontrarevolusjonære generalen Maletier blir utnevnt til statsminister og Bela Kiraly, en tidligere offiser under fascistregimet fram til 1945, ble kommandant over Budapest. Han hadde reist tilbake til Ungarn i full fart for å delta i kontrarevolusjonen.

4. nov. Den røde hær rykker inn i Budapest med soldater og tanks. Kadar blir både partisjef og stasminister, Nagy søker tilflukt i den jugoslaviske ambassaden. Kontrarevolusjonen blir slått ned.

ungarske arbeidarpartiet utanom Rakosi, Hegedüs og Gerö, som hadde drege til Moskva, eit møte med APA-delegasjonen. (Note i Utvalde verk, b. II)

7. I april hadde Kadar blitt sett i fengsel for grove ugjeringar og parti fiendsleg verksemd. I juli 1954 vart han rehabilitert som ein følgje av kampanjen Khrusjtsjov sette i gang mot den såkalla «persondyrkinga». Uder hendingane i Ungarn i oktober-november 1956, sette dei moderne revisjonistane, i hovudsak Sovjet-revisjonistane, han inn som leiar for Den revolusjonære arbeidar og bonderegjeringa. Seinare gjorde dei han til førstesekretær i sentralkomiteen i Det ungarske sosialistiske arbeidarpartiet. (Note i Utvalde verk, b. II.)

8. Tidlegare minister for indre saker i Folkerepublikken Ungarn, agent for USA-imperialistane og dei jugoslaviske revisjonistane. I septem-

ber 1949 gav folkedomstolen han den domen han fortente. (Note i Utvalde verk, b. II.) — «Rehabilitert» av Nagy i 1955. (Red.)

9. Mikhall Suslov var medlem av partipresidiet i SUKP og formann i utanrikskomiteen i Det øvste sovjet på denne tida. Leiande revisjonist. Kjend for å ha rost Stalin som geni så lenge Stalin levde, for å ha sverta han som eit teoretisk null etterpå, kalla Khrusjtsjov for geni frå han kom til makta, og skjelt han ut for å ha vore ein teoretisk narr etterat han vart styrta i 1964. Leiande i den sovjetiske innblandinga i det ungarske partiet i 1956. (Red.)

10. Ernö Gerö vart førstesekretær i partiet og seinare statsminister etter at Rakosi vart felt i juli 1956. Dagen etter at den kontrarevolusjonære oppstaden braut laus, krov sovjetleiarane at han skulle gå av, og tok han med seg til Moskva.

Enver Hoxha:
VI VIL IKKJE PÅ NOKO VIS GJE ETTER
I PRINSIPSAKER

*Diskusjon på møtet i det politiske byrået i sentralkomiteen
i Arbeidspartiet i Albania
13. november 1956*

2. NEDERLAGET FOR DEN FASCIS-
TISKE KONTRAREVOLUSJONEN I
UNGARN

Hovudkjennemerket ved den internasjonale stoda no er den kvasse striden som rasar mellom det sosialistiske lægeret og det imperialistiske lægeret, som tapar fotfeste heile tida, men likevel har sterke stillingar framleis.

Styrken i det sosialistiske lægeret er den viktigaste og den avgjerande faktoren for å halda freden oppe. Han er hovudhinderet for dei aggressive imperialistiske planane, ein base, ei aldri vaklande støtte for striden til alle folk som kjempar for fridom og sjølvstende, for å halda oppe freden og for å få til ei fredeleg utvikling av tilhøva mellom statane. Det er på grunn av dette at dei herskande krinsane i dei imperialistiske statane følgjer ein krigspolitikk mot det sosialistiske lægeret, og først og fremst mot Sovjetsamveldet.

Den nordatlantiske militærblokka, militærbasane som imperialistane, og først og fremst Sambandsstatane i Amerika, har sett opp kring Sovjetsamveldet og dei andra landa i det sosialistiske lægeret, dei 100 millionane dollar som kongressen i USA øyremerkjer kvart år til kløyvingsverksemd i landa våre, den tøyleslause krigshissarpropagandaen mot landa våre, støtta til alle renegatar og svikarar og mobiliseringa av dei mot sosialismen, alle desse tinga er klare uttrykk for krigspolitikken mot det sosialistiske lægeret.

På det siste møtet i NATO-rådet, organisasjonen for kontrarevolusjonar i dei so-

sialistiske landa, kom dei fram til at den beste og enklaste metoden for å føra denne krigen var å kløyva desse landa frå kvarandre og undergrava folket si statsmakt innanfrå.

I planen dei la for allmenn samansverjing mot Sovjetunionen og dei andre sosialistiske landa, fekk kontrarevolusjonen i Ungarn ei viktig rolle å spela. Han skulle styrta folkemakta og skifta henne ut med makta til dei store godseigarane og kapitalistane, med det Horthy-fascistiske diktaturet.¹

Då dei sette i gang kontrarevolusjonen i Ungarn hadde imperialistane samstundes som mål å skapa eit drivhus for krig og aggresjon mellom landa i det sosialistiske lægeret, på grensene til Sovjetsamveldet, Tsjekkoslovakia og Romania, og å kløyva landa i det sosialistiske lægeret frå kvarandre, å skilja dei frå Sovjetsamveldet og øydeleggja dei eitt etter eitt, å riva sund den kommunistiske verdsrørsla.

Imperialistane si innblanding i Ungarn er den fremste faktoren i kontrarevolusjonen. For lenge sidan organiserte dei bandar av inngrodde brottsmenn, horthyistar og fascistar, som dei smugla inn på landområdet til Folkerepublikken Ungarn medan dei førebudde kontrarevolusjonen. Dei organiserte ein tøyleslaus propagandakampanje mot Sovjetsamveldet, mot det sosialistiske lægeret, mot Det ungarkse arbeidspartiet, mot folkemakta i Ungarn. Talrike kjensgjerningar talar no eit tydeleg språk om denne intervensjonen frå deira side i Ungarn.

Verksemda til imperialistane fann stønad hjå dei indre fiendane, fiendane av folket si statsmakt, fiendane av arbeidarklassen.

Horthyistiske styrkar fanst i store tal i Ungarn. Klassefienden hadde tapt eigedomen sin, men han var ikkje knust. Han hadde ikkje sove i dei 12 åra folkemakta hadde vara, men var i arbeid og venta på det høvelege tidspunktet for å gå til åtak mot Folkerepublikken Ungarn med hjelp frå imperialistane, for å velta folket si statsmakt og gjeninnsetja si eiga kapitalistiske statsmakt. Den indre reaksjonen var i stand til å halda på styrkane sine og organisera seg også under tilhøva med folkemakt i Ungarn. Han var i stand til å gå over til opne åtak, så langt som til ein væpna oppstand. Grunnen til dette var veikskapen til dei tidlegare leiarane i det ungarske partiet og staten og mangelen på vaktsemd hjå dei. Det er vel kjent at dei antagonistiske klassane ikkje vert borte under overgangsteget frå kapitalisme til sosialisme. Klassefienden er i arbeid og nyttar alle middel for å stri mot folkemakta. For å kua fienden må ein styrka proletardiktaturet og den revolusjonære vaktsemda.

Dei antimarxistiske opportunistiske elementa, svikarane i og utanfor rekkjene i Det ungarske arbeidarpartiet, leidd av Imre Nagy, spela ei viktig rolle i dei ungarske hendingane, i å førebu og setja i verk kontrarevolusjonen. Dette er ikkje første gongen imperialistane har brukt høgkreftene, opportunistane, avvikarane og svikarane, i striden mot arbeidarrørsla, mot den kommunistiske rørsla. Tilfellet Ungarn er endå eit døme på at alle krefter som er fiendslege til sosialismen vert mobiliserte i imperialismen si teneste.

På same tid må det understrekast at feila til dei tidlegare leiarane i det ungarske partiet og i staten skapte ein dårleg situasjon og hadde skapt stor misnøye blant dei arbeidande massane. Dette vart gjort om til ein føremon for dei reaksjonære. Ein greidde ikkje å sjå dei reaksjonære kreftene og det vart gjeve etter i sume ting. Fienden gav seg ut for å kjempa mot feil som kunne og burde

ha blitt retta innanfor råma for folkemakta. Dimed kunne han greia å narra dei arbeidande massane og fekk sett i verk den råde og blodtørstige kontrarevolusjonen sin.

Men trass i slike ting vart planane til fienden slegne attende. Kontrarevolusjonen i Ungarn vart knust. Sovjetsamveldet svarte på appellen frå regjeringa til dei ungarske arbeidarane og bøndene, og hjelpte det ungarske folket med å knusa fiendane deira, med å berga fridomen, sjølvstendet, folket si statsmakt og sosialismen. Ved å hjelpa det ungarske folket i striden mot imperialismen og dei indre fiendane, oppfylte Sovjetsamveldet ei høg internasjonalistisk plikt. Det gjorde ei stor teneste for sosialismen si sak og for heile den kommunistiske verdsrørsla.

Partiet vårt vurderte dei ungarske hendingane som det dei var, som ein kontrarevolusjon som var sett i verk av imperialistane i samvirke med klassefienden og anti-marxistiske element og svikarar av arbeidarklassen, som Imre Nagy og co. Dermed tok partiet vårt ei klår og korrekt marxist-leninistisk stilling. Den vurderinga partiet vårt gav vart sanna fullt ut.

Ei kvar vurdering av dei ungarske hendingane som ikkje vert gjort frå klassekampen sitt standpunkt er rang, antimarxistisk og gjer stor skade for sosialismen si sak. Det hjelper og støttar fiendane av sosialismen og er ei fiendsleg haldning som står i motstrid til interessene til arbeidarklassen og sosialismen. Leiarskapet i Det kommunistiske forbundet i Jugoslavia og all propagandaen derfrå freistar å forklåra dei ungarske hendingane som «ein folkerevolusjon av alle dei arbeidande massane». Det skal ikkje vera fienden, men «det byråkratiske politiske systemet og mistaka til Rakosi-Gerö-klikken» som har utløyst dei. Dette er ikkje berre grunnlause påstandar, men er ein fiendsleg freistnad på å mørkleggja hendingane, å løyna og nekta for klassekampen, å retta eit slag mot det folkedemokratiske systemet, å så forvirring i

rekkjene til dei kommunistiske partia og arbeidspartia, å sjevja vaktsemda dei må halda mot fienden.

Det er mange kjensgjerningar som fører til den slutninga at dei jugoslaviske leiarane ikkje har reine hender i den ungarske kontrarevolusjonen, men tvert om ber eit tungt ansvar for utviklinga av hendingane i Ungarn:

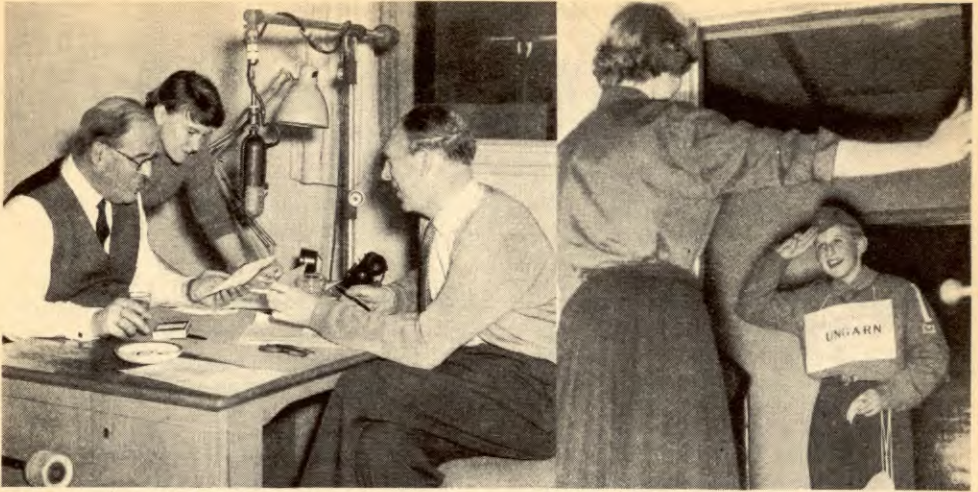
a) Etter den 20. kongressen i Sovjetunionens Kommunistiske Parti, sette oppportunistane og fiendane av marxismen-leninismen i Ungarn i gang ein svær propaganda-kampanje for å diskreditera Det ungarske arbeidarpartiet og for å kløyva det ungarske partiet og staten. Dei gjorde dette under fana om å så strid mot «Stalin sine feil» og å spreia den «jugoslaviske vegen» som den «einaste rette vegen for å byggja sosialismen». Samstundes vart det sett i gang ein brei kampanje for å rehabilitera Imre Nagy, setja han inn i leiinga for det ungarske partiet og staten, som ein mann som var «urettvist forfølgd», som «mannen som burde leia Ungarn i den nye situasjonen». Heile denne kampanjen fekk sterk støtte frå den jugoslaviske pressa og dei jugoslaviske leiarane. Før kontrarevolusjonen braut laus var den jugoslaviske pressa full av nytt og artiklar om verksemda til antimarkxiske element, om den fiendslege verksemda som gjekk for seg i «Petöfr-klubben»² og om alt det anti-sovjetiske, antisosialistiske og revisjonistiske arbeidet som gjekk for seg på den tida i Ungarn. Dei jugoslaviske agentane i Budapest hadde full handlingsfridom, og saman med dei ulike gruppene av parti-fiendslege element sette dei i verk ein vidfemnd kampanje om «den særskilde oppbyggjinga av sosialismen i Jugoslavia». Dimed undergrov dei stillinga til Det ungarske arbeidarpartiet og folkeregjeringa.

b) Då kontrarevolusjonen braut ut, var dei jugoslaviske leiarane dei første til å ønskja han velkomen som ein «folkerevolusjon» gjennom pressa si og gjennom beinveges bodskapar frå Tito. Medan alle marxist-lenin-

nistiske parti fordømte kontrarevolusjonen og Nagy ope, heldt den jugoslaviske pressa fram med å verja Nagy-regjeringa. Jugoslavane hadde sett opp troppane sine langs den ungarske grensa, reie til å føra dei inn i Ungarn. Dei har sjølv sagt offentleg at dei ville ha ført troppane sine inn i Ungarn dersom Sovjet-hæren ikkje hadde intervenert 4. november. Så langt har det kome. Dersom den jugoslaviske hæren hadde gått inn i Ungarn, ville det ha gjort den internasjonale stoda svært innfløkt. På same tid som det hadde brote ut ein fascistisk kontrarevolusjon i landet, sto Ungarn, ein medlemsstat i Warszawa-pakta, i fære for å få eit åtak frå ein framand hær. I så fall ville medlemslanda i Warszawa-pakta, medrekna Sovjet-hæren som alt sto i Ungarn, vore plikta til å likvidera dette fiendslege åtaket. Det var berre den hjelpa Sovjethæren gav for å kua kontrarevolusjonen, som hindra denne internasjonale provokasjonen.

c) Då kontrarevolusjonen vart knust, heldt dei jugoslaviske leiarane fast på ei fiendsleg haldning til Sovjetsamveldet. Dei fordømte den hjelpa det gav dei ungarske arbeidarane for å kua kontrarevolusjonen og skildra henne som «intervensjon». Imre Nagy kalla på dei imperialistiske troppane og ba dei koma og hjelpa han, og rekna sikkert med intervensjonen frå dei jugoslaviske troppane også. Under hans leiing myrda og hengde fascistiske bandar tusenvis av kommunistar og arbeidarar. Han fekk livd i den jugoslaviske legasjonen i Budapest.

Dei jugoslaviske leiarane og propagandaen deira var bite motstandarar av at Arbeidarane og bøndene sitt revolusjonære parti vart organisert på nytt og at proletardiktaturet vart styrka. Kardelj³ gjekk ope ut mot dei stega den ungarske regjeringa tok. Han krov at makta skulle takast av områderåd av arbeidarar (dei var oppfylte av kontrarevolusjonære), og baud dei ungarske leiarane og å endra det politiske systemet i Ungarn frå grunnen. Når ein tek omsyn til at

4. november, då Raude-armeen rykka inn i Ungarn for å slå ned kontrarevolusjonen, demonstrerte borgarane i Oslo i tusenvis på Universitetsplassen. Arnulf Øverland, ein av sosialismens fremste fiendar i Noreg, førte ordet. Sidan engasjerte presse og kringkasting ein «hjelpesaksjon» for Ungarn. På biletet ser de ein av toppkjendisane i Kringkastinga, Rustad, i studio under «aksjonen», og ein speidargut på døraksjon i oppdrag for «fridomen si sak». Borgarskapet i Noreg hadde ingen vanskar med å sjå klasseinnhaldet i Ungarn-oppreisten. (Frå den same årboka.)

sosialismen hadde vorte underbygging i åra før kontrarevolusjonen, er det klårt at Kardelj sitt krav om «ei grunnending i det politiske systemet» ganske enkelt vil seia å likvidera proletardiktaturet og gjenoppretta det kapitalistiske systemet. Kort og godt, kan ein ikkje rekna haldninga til den jugoslaviske leiinga og pressa der som anna enn innblanding i dei indre tilhøva i Ungarn, for å hindra det ungarske partiet og regjeringa i å gjera ende på restane etter kontrarevolusjonen og normalisera situasjonen.

Kontrarevolusjonen førte til svære materielle tap for Ungarn. Han gjorde den økonomiske situasjonen for folket verre og skapte ein god del kaos og forvirring. Partiet vart likvidert gjennom åtakinget frå kontrarevolusjonen og av den indre kløyvinga som dei antimarxistiske elementa fekk i stand.

Vi bør gjera alt vi kan for å hjelpa det ungarske broderfolket, som er våre allierte, for å lækja sára deira så snøgt som råd er.

(Enver Hoxha, Utvalde verk, eng., b. II, s. 664—670)

NOTER

1. Miklos Horthy organiserte den kontrarevolusjonære hæren som knuste den ungarske revolusjonen i 1919. Han oppkasta seg sjølv til «riksforstandar» i 1920, oppretta eit fascistisk undertrykkjingsregime, og allierte seg med Mussolini og Hitler då dei kom til makta. Gjorde Ungarn til ein alliert for Hitler-Tyskland og fascist-Italia under den 2. verdskrigen. (Red.)

2. «Petöfi-klubben» vart skipa i juni 1956 av borgarlege intellektuelle som rekna Imre Nagy som leiaren sin. Eit sentrum for anti-kommunismen i Ungarn. Oppkalla etter ein ungarsk borgarrevolusjonær diktar som vart drepen under revolusjonen i 1848. Var med på å ta initiativet til den kontrarevolusjonære demonstrasjonen 23. oktober 1956, tilskunda av talen Gomulka heldt 20. oktober same år i Warszawa om «den polske vegen til sosialismen». (Red.)

3. Edvard Kardelj, jugoslaviske polititar. Vert rekna som den eine av dei leiande «teoretikarane» for titoismen.

Enver Hoxha:**VI MÅ HALDA OPPE DET STERKE SAMHALDET VÅRT,
FOR DET ER EIT LIVSSPØRSMÅL**

*Frå meldinga ved møtet i det politiske
byrået i SK i APA «Om samtalan i Moskva mellom
delegasjonen frå APA og leiarane i SUKP»¹*

3. januar 1957

(Diskusjonen dreier seg om to brev som er bytte mellom Tito og Khrusjtsjov, som handlar om det ungarske spørsmålet, om vernet av Imre Nagy, og andre ting. Brev vart overleverte til APA av Krylov, Sovjet-ambassadøren i Tirana, og Hoxha referer her til samtalen han hadde med han. I innleiinga bad Hoxha medlemene i det politiske byrået om at dei skulle halda fram drøftingane for seg sjølv, fordi dei hadde å gjera med spørsmål om å verna Sovjetsamveldet. Red.)

Eg har talt med kamerat Krylov i dag. Eg stilte sume spørsmål til Krylov om nokre punkt i desse siste breva, som ikkje var klåre. Eit av spørsmåla eg stilte var dette: «Vi ser ikkje noka klår stilling i breva frå sentralkomiteen i SUKP til orda frå Tito om 'visse illhuga personar'¹, ikkje noe tilvising til dei heller. Vil de seia noko om dette?» Krylov svarte: «Nei, eg har ikkje noko å seia,» og sa ikkje meir.

Det andre spørsmålet eg reiste overfor Krylov var dette: «Vi las i brevet at sentralkomiteen i SUKP har freista å få til at János Kadar vert førstesekretær i Det ungarske arbeidspartiet, men det er ikkje klårt for oss kvar sentralkomiteen i Det ungarske arbeidspartiet vart forma, var det på Krim?» Kva svarte Krylov? Han svarte slik: «Nei, men det kan henda at dei ungarske kameratane har reist til Krim og diskutert kven som burde bli leiar for dei, og at sentralkomiteen i SUKP har sagt at Kadar ville vera det beste valet.» Då sa eg til Krylov at dette vil seia at sentralkomiteen i SUP ikkje er tilhengjar av Gerö, men av Kadar. Og han svarte: «Ja det ser slik ut i brevet.» Då stilte eg han dette nye spørsmålet: «Korleis kan ein forklåra at Gerö vart førstesekretær?»

Krylov gav dette svaret: «Han vart vald av plenumsmøtet i Det ungarske arbeidspartiet.» For å rulla opp dette spørsmålet, sa eg til Sovjetambassadøren at regjeringa til János Kadar hadde blitt forma i nært samarbeid mellom sentralkomiteen i SUKP og Tito, det godtok han og sa: «Det ser ut til å vera slik».

I mellomtida gjorde eg han kjend med tvilen vår, og sa at det politiske byrået i Arbeidspartiet i Albania hadde rekna dette som ei veldig viktig sak, og at det var difor vi tok det opp til diskusjon nære på kvar kveld. Mi personlege meining, som og var den samstemde meininga til det politiske byrået i sentralkomiteen i partiet vårt, var i strid med verksemda til leiarskapet i SUKP og Tito, som mellom andre ting og drøfta kven som skulle sitja i den ungarske regjeringa. Då spurde Krylov meg om kva eg meinte om at Imre Nagy skulle fara til Romania², om eg var samd eller ikkje.

Eg svarte slik på dette spørsmålet: «Vi har slege fast før og gjer det oppatt at Imre Nagy er ein svikar som har opna dørene for fascismen. Tito har sagt: 'Imre Nagy er samd med oss,' medan vi, albanarane, seier at Imre Nagy og co. er anti-sovjetiske. Korleis er det mogeleg at ein svikar som har drepe sovjetiske soldatar, som har kalla på imperialistane for å få dei til å koma for å hjelpa kontra-revolusjonen, skulle bli send til Romania, eit venlegsinna land? Dei sovjetiske kameratane gjer ei stor ettergift i denne saka. Før sa dei til Tito: 'Det hadde vore betre om Imre Nagy haddé gått til USA-ambassaden.' Men no seier dei: 'Gje han over til oss, så skal vi sende han til

Romania!' Vi meiner dette er heilt urett. Vi seier at dersom Nagy reiser til Romania, er det nett det same som om han drog til Sovjetsamveldet. Derfor, kamerat Krylov,» heldt eg fram, «kan vi ikkje setja oss opp i motsetnad til folket og partiet vårt, som ikkje er samde i den støtta som Imre Nagy har fått. Vi meiner at vi har teke ei rett haldning andsynes folket og partiet vårt til hendingane i den noverande stoda. Vi reiser dette spørsmålet på kameratsleg vis, og seier i frå til Sovjetsamveldet at vi ikkje er samde med det. Vi kan gå nærare inn på dei ungarske hendingane for å greie opp i dei seinare, for på denne måten er vi konsekvente i den rette lina vår. Men i dag taler vi ut frå dei opplysningane vi har fått og frå dei slutningane

vi dreg frå breva mellom sentralkomiteen i SUKP og sentralkomiteen i Kommunistforbundet i Jugoslavia.(...)»

(Enver Hoxha, Utvalde verk, eng., b.II, s. 617-619)

1. I brevet frå Tito vart albanarane kalla «illhuga folk», som sto i strid med sosialismen. Hoxha ber om svar på kvifor ikkje sentralkomiteen i SUKP har teke dei albanske kommunistane i forsvar. (Red).

2 Etter nederlaget for kontrarevolusjonen i Ungarn vart svikaren Imre Nagy teke under vern av dei jugoslaviske revisjonistane. Han fekk livd i den jugoslaviske ambassaden i Budapest. Khrusjtsjov-leiarskapet i Sovjet blanda seg inn og fekk han send til Romania. (Note i Utvalde verk, b.II.)

Enver Hoxha: OM DEN INTERNASJONALE STODA OG OPPGÅVENE TIL PARTIET

*Frå meldinga til det tredje plenumet i SK i APA
13. februar 1957*

No skal eg gje nokre opplysningar om kva vi talte om i samband med det *ungarske problemet*.

Vi sa til dei at dette problemet hadde tynga oss mykje, fordi Ungarn var eit venleagsinna alliert land og, bortsett frå andre grunnar, fordi Jugoslavia hadde ein stor del av ansvaret for organiseringa av kontrarevolusjonen i Ungarn. Vi fortalte dei og kva slags inntrykk vi hadde om det ungarske arbeidarpartet. Det hadde vi og peika på overfor kameratane i sentralkomiteen i det ungarske partiet. Vi understreka at vi ikkje hadde fått noko som helst informasjon om hendingane som hadde funne stad i Ungarn.

Så talte vi om Sovjet-hæren. Vi er samde i at Sovjet-hæren måtte intervenere i Ungarn, og at det ville vore betre om det var gjort før. Så fortalte vi dei kva vi meinte om det ungarske problemet, om Rakosi og Gerö. Men vi

understreka at det var mange ting vi ikkje kjende til, at vi ikkje hadde nok opplysningar til å dømme om kor mykje av ansvaret dei hadde. Men vi sa vi var overraska over at Kadar skulle kalla Rakosi og Gerö for ein klikk av brotsmenn. For vi visste at dei ikkje var noko slikt, men var internasjonalar, trugne mot Sovjetsamveldet og kommunismen. Vi visste ikkje at dei hadde gjort mistak som var så store at dei skulle reknast som brotsmenn. På den andre sida visste vi ikkje at Ungarn var i ein ålvorleg situasjon økonomisk sett (og Sovjet-leiarane vedgjekk at den økonomiske situasjonen i Ungarn ikkje var ålvorleg).

Vi er ikkje samde i Titos analyse av Ungarn-saka, fordi vi meiner at jugoslavane hadde ein finger med i organiseringa av kontrarevolusjonen. Korleis for dei åt med det? Ut frå røynsleane vi sjølv har vunne, trur vi at

jugoslavane først og fremst freista å diskreditere Rakosi for å diskreditere den politiske og økonomiske lina, ja, systemet med folkedemokratiet i Ungarn og, i same slengen. Dei ville riva Ungarn laus frå lægeret vårt, frå Sovjetsamveldet, og setja det i ei påstått nøytral stilling først, og til slutt, på eit eller anna vis, binda det til imperialismen. Alt dette hadde som føremål å få Ungarn og andre land over på den jugoslaviske kursen, slik at Jugoslavia kunne bli leiar for desse landa. Dei kunne då bli kornkammer for Jugoslavia, akkurat som dei hadde freista å få til med Albania. Difor har ikkje taktikken til jugoslavane endra seg, og dette skulle vore rekna som ei fiendsleg handling frå deira side for å undergrava det sosialistiske lægeret. Vi fortalte dei at desse sakene ikkje kunne ha skjedd ved eit slum-petreff, men at dei var vel førebudde og organiserte på førehand.

Vi sa og til dei kva vi meinte om Kadar og regjeringa hans. Vi har alltid hatt ei varsam haldning til han. Vi har sagt meininga vår om regjeringa hans, men dersom ho gav prov, skulle vi sjå kva vi kunne gjera. Kan henda vi ville endra meining om henne. Vi fortalte dei og kva vi meinte om Imre Nagy, om Warszawa-pakta og så bortetter.

(...)

Mellom andre ting spurte vi og om dette: «Kvifor vert Rakosi og Gerö kalla ein klikk med brotsmenn, og hjelper dette med til å sameine dei ungarske kommunistane?» I svaret sitt sa Suslov: «Mistaka til Rakosi og Gerö har skapt ein ålvorleg situasjon i partiet og i folket i Ungarn. Desse mistaka var så ålvorlege at dei skapte misnøye blant folket og kommunistane.»

Men desse frasane syntest vi ikkje var særleg overtydande, og difor spurde vi om å få vita kva mistaka til Rakosi og Gerö konkret gjekk ut på. Suslov svarte slik på dette spørsmålet: «Dei var ikkje bundne til massane, dei var ikkje kjende med stoda deira, dei hadde ikkje arbeidd systematisk

for å konsolidere partiet og gjennomføra alle dei leninistiske normene til partiet. Trass i dei råda vi hadde gjeve dei, gjorde dei mistak på det økonomiske omkvervet. Vidare, når det gjeld det nasjonale spørsmålet, har reaksjonen spela ei viktig rolle for å reisa sjåvinistiske kjensler i folket, for det er mange ungarar i Romania, Jugoslavia og Tsjekkoslovakia, og dette har gjort det sjåvinistiske arbeidet til dei reaksjonære mykje lettare. Det var og klare veikskapar i den politiske og ideologiske utdanninga og ålvorlege brot på den sosialistiske legaliteten.» Vi spurde ein gong om det var råd å få eit døme. Då gav Suslov Rajk som eit «døme» og sa: «Han vart kalla spion utan dokument som kunne prova det.»

Så stilte vi eit nytt spørsmål: «Har desse tinga blitt drøfta nokon gong med Rakosi, har dei fått råd om dei sakene de fortel oss om?» Dei svarte: «Rakosi tek aldri mot råd.»

Eit anna spørsmål vi stilte var: «Kan de seia oss kva slag mann Kadar er?» Dei svarte: «Kadar er den mest positive mannen blant dei ungarske kameratane. Han er ikkje Titos mann, og no har han støtte frå den sovjetiske hæren, og stoda vil bli stabilisert etter kvart.» Så rådde dei oss til å skriva om han i den albanske pressa vår, for vi hadde ikkje skriva nokonting om Kadar! Vi godtok ikkje denne ideen, og sa til dei at vi ikkje var samde i den vurderinga av Kadar, han var bunden saman med svikaren Imre Nagy. Så langt vi kunne sjå var ideen deira at Kadar burde få støtte fordi Tito etter deira syn var mot regjeringa hans.

Til slutt under emnet om Ungarn sa dei sovjetiske kameratane til oss: «Dei ungarske hendingane kom som ei stor overrasking på oss. Problemet måtte bli løyst med største fart, det var uråd å få samrådd seg med andre parti.» Her braut eg inn med spørsmålet: «Korleis kunne de finna tid til å samrå dykk med Tito? Var det ikkje råd å finna nok tid til å informera oss?» Dei sa: «Vi samrådde

ikkje med Tito om Kadar, vi sa berre til han at det ikkje var noko rom for regjeringa til Nagy.» Vi peika på at brevet frå Sovjet-leiarane nemner at dei har samtalt om leiarskapet i Ungarn, og spurde korleis dei kunne forklåra dette? Ponomarjev svarte slik: «Ja, det står i brevet,» og dimed vart det ikkje meir om Ungarn-saka.

(...)

(Enhver Hoxha, Utvalde verk, eng., b. II, s. 641-642, s. 645-646.)

1. I samsvar med eit vedtak på møtet i det politiske byrået i sentralkomiteen i APA 13. november 1956, sendte APA ein delegasjon til Moskva for å få samtalar med leiarane i SUKP. Delegasjonen sto fast på kritikken sin av SUKPs rolle i hendingane dette året, trass i stadig press frå Khrusjtsjov og freistander på å få blidgjort dei med smisking og løfte om økonomisk hjelp. Stykket her er et utsnitt frå meldinga Hoxha la fram om dette møtet. (*Red.*, sjå elles note 1, Utvalde verk, II, s. 631.)

Zeri i Popullit:

ARBEIDARKLASSEN I DEI REVISJONISTISKE LANDA MÅ TA OPP KAMPEN FOR Å ATTERREISA PROLETARIATETS DIKTATUR

Zeri i Popullit, 24. mars 1968

Lat oss byrja med Ungarn. Khrusjtsjov-revisjonismen hadde ikkje konsolidert stillingane sine, men han hadde gripi makta. Dette hadde gjort verdskapitalismen, det titoistiske agenturet hans og det reaksjonære ungarske borgarskapet, og dei organiserte den væpna kontrarevolusjonen i landet mot proletardiktaturet og arbeidarpartiet i Ungarn. Dei meinte at det var den veikaste lekken i lekkja av dei sosialistiske landa. Slik var det og i røynda. Rakosis parti vart gjort til inkjes. Verdskapitalismen og titoismen hadde likevel ikkje vurdert situasjonen rett då dei gjekk til handling: Dei var overtydde om at Khrusjtsjov sto for ei svikarline, men dei hadde ikkje teke med i rekneskapen at han ikke hadde grunnfesta stillinga si endå og at han måtte la panserstyrkane dra av garde til slutt, sjølv om han nølte med det. Om ikkje så hadde skjedd, ville svikarvegen han hadde slått inn på kan henda blitt heilt kom-

promittert. Men i samanheng med den ungarske kontrarevolusjonen må ein og visa til ein del andre saker:

1. Det var sume intellektuelle og studenter som byrja den ungarske kontrarevolusjonen. Desse vaklande laga vart reserve og stormavdelingar for det kontrarevolusjonære åtaket under leiinga av borgarskapet. Grunnen var at dei ikkje sto under innverknad av eit ekte marxist-leninistisk parti. Dei ungarske forfattarane var føregangarane i denne kontrarevolusjonen.²

2. Endå dei hadde røymsler som dei hadde teke over frå den proletariske revolusjonen i 1919, var ikkje den ungarske arbeidarklassen og særlege Budapest-arbeidarane i stand til å verja staten sin og det dei hadde vunne. Tvert om gjekk ein stor del av arbeidar-klassen, i sær i Budapest, i aksjon til føremun for dei kontrarevolusjonære, og vart såleis ein reserve for reaksjonen. Det vil

med andre ord seia at arbeidet til Rakosis parti ikkje hadde nokon basis, at det var overflatisk. Arbeidarklassen godkjende det ikkje heilt og fullt som leiaren sin. Det var den største og fårlegaste av dei dårlege tinga.

3. Dei kontrarevolusjonære likviderte Rakosis parti fullstendig på få dagar, då den kontrarevolusjonære Janos Kadar sende ut den offisielle kunngjeringa om at det var oppløyst.

4. I Ungarn skaut det mange borgarlege, kapitalistiske og fascistiske parti opp av jorda som soppar etter regnet på dei få dagane kontrarevolusjonen varde.

Den ungarske kontrarevolusjonen vart altså underkua av dei sovjetiske pansarstyrkane. Noko slikt ville ikkje vera mogleg lenger i dag. Men svikarane som likviderte partiet kunngjorde ei anna fråsegn under diktat frå Khrusjtsjov-revisjonismen, nemleg om skipinga av eit såkalla nytt, «marxist-leninistisk» parti, som var endå verre enn Rakosis parti. Det dreidde seg om det ungarske revisjonistpartiet.

Den ungarske kontrarevolusjonen vart underkua av kontrarevolusjonære. Difor ville kuppmarkarane på begge vengene sameina seg, slik som dei har gjort og. Dei ville skipa «sitt Ungarn», slik som dei har gjort. Dei ville atterreisa kapitalismen, slik som dei atterreiser han no. Den ungarske reaksjonen

lærte av dette blodbadet og har betalt for dei forhasta handlingane sine med blodbøter. I dag gjennomfører han reformane for å få til den grundige kapitalistiske omvandlinga sjølvstendig og utan å verta uroa. Han vert ikkje hindra i det av dei sovjetiske troppane og pansarstyrkane som står i Ungarn. Det ungarske borgarskapet driv i dag verksemda si under vern av dei sovjetiske pansarstyrkane, så å seia. Det kapitalistiske ungarske borgarskapet, denne svorne fienden av arbeidarklassen, byssar i dag arbeidarklassen i svevn bak maska og «fana åt partiet» og smir nye lekkjer for han. Føregangarane for det kapitalistiske borgarskapet er dei gamle intellektuelle og dei nye revisjonistiske intellektuelle, som begge er heilt samde i tanke og handling.

The Party of Labor of Albania in Struggle with Modern Revisionism, Tirana 1972.

1. Denne artikkelen vart prenta usignert i Zeri i Popullit, partiavisa til Arbeidspartiet i Albania, 24. mars 1968. I Enver Hoxha Utvalde talar og artiklar, Forlaget Roter Morgen, 1974, vert Enver Hoxha rekna som forfattaren.

2. Sjå noten om «Petöfi-klubben» i note 2 til førre stykket.

kampen mot supermaktene

Angola - eit prøvefelt for sosialimperialismen

Første runde i kampen om Angola er over. Det vart ein førebels siger for den aggressive supermakta Sovjetunionen, og leigesoldatane frå ein av vasallstatane hennar, Kuba. På slagmarka ligg det att titusenvis, kanskje hundretusenvis angolske fridomskjemparar og sivile. På slagmarka ligg og den isundrivne einskapen mellom tre frigjeringsrørslar, ein einskap det angolske folket hadde stor trong til.

Korleis kunne dette gå til?

Angolakrigen reiser brennande spørsmål for alle antiimperialister over heile verda. Berre ein tilfeldig krig i eit tilfeldig land, han var ein styrkeprøve mellom dei to supermaktene i kampen om verdsherredømme.

I 1962 såg verda ei liknande styrkeprøve, Kuba-krisa. Då kunne USA trumfa vilja si igjennom. I Angola måtte dei gi tapt. Dette syner oss betre enn mange teoretiske argument og statistikker om hærstyrke, marine, osb. kva supermakt som er på veg opp.

Angola-krigen var dessutan eit *prøvefelt* på den tredje verdskrigen, og det på fleire måtar: Han var ei ny prøve på det som etterkvart er blitt sosialimperialismen sitt varemerke: «den inviterte væpna intervensjonen», kjent frå Tsjekkoslovakia i 1968. Han var eit prøvefelt for nye våpen-

typar og strategiar, og han var eit prøvefelt i å splitta, pressa og manipulera ein frigjeringsorganisasjon til å verte ein reiskap for sosialimperialismen.

I denne artikkelen skal eg seie litt om korleis dei gjekk fram for å greie det. Det vert ein skole i sosialimperialismens sine arbeidsmetodar.

Ei historie om kamp og einskap

Tida med væpna frigjeringskamp mot den portugisiske kolonimakta kan vi dele inn i fire bolkar:

— I den første bolken, frå 1961 til ca. 1967 var FNLA den leiande motstands-rørsla og tilhøvet mellom denne organisasjonen og MPLA var heller dårleg.

— I den andre bolken frå ca. 1967 til

juni 1972 var MPLA den leiande krafta i motstandsarbeidet, og tilhøvet mellom organisasjonane var framleis dårleg. I denne tida oppsto den tredje rørsla, UNITA. I denne artikkelen skal vi ikkje gå inn på denne tida, sjølv om mykje interessant kan seiast om revisjonistane sine løgnar om ho.

— Den tredje bolken er tida frå juni 1972 til januar 1975. Han kjennast på eit vidfemnt einskapsarbeid og på at dei tre organisasjonane vert meir jamnbyrdige militært, med FNLA som den leiande i 1974.

— Den fjerde bolken er einskapsregjeringas tid, frå januar 1975 og til utpå sommaren same år, då det er slutt på ein-skapen.

Det er dei to siste bolkanane og tida etterpå vi skal ta opp her.

Eit passande utgangspunkt kan vere at Organisasjonen for Afrikansk Einskap, OAU, godkjende FNLA som Angolas eksilregjering i åra 1961 — 1968. I 1968 vart godkjenninga trekt attende avdi «godkjenninga av FNLA si eksilregjering har fått denne rørsla til å kvile på laurbæra sine og har svekka kampentusiasmen. Komiteen trur vidare at eit slikt tiltak vil få fart i forsoninga mellom dei to rørsleane» (FNLA og MPLA).

Samstundes godkjente OAU berre MPLA. Men viktigare er det at frå denne dagen har OAU kjempa hardt for einskap i den angolske frigjeringskampen.

Det første resultatet kom i 1972. Den 8. juni greidde OAU gjennom statsjefane i Congo og Zaire å få Agostinho Neto frå MPLA og Holden Robert frå FNLA til å møte kvarandre i *Brazzaville*. Møtet resulterte i ein samarbeidsavtale mellom dei to organisasjonane. Dagen etter sa Neto at avtalen var «eit første steg mot ein-skap». Vidare sa han: «Når det gjeld vidare arbeid for einskap, må metoden vera fleire møter for å klargjere dette, og

statsleiarorgana i OAU må komme med framlegg om kva former den sameinte aksjonen må ta. *I alle høve er det vårt ønske å kjempe saman for å verte ein politisk og militær ein-skap, og å verte ein organisasjon som kan møte fieden*»². (mi utheving).

Dette kan vera eit passande høve å spørje revisjonistane om det er «neokolonialistar og quislingar» Neto ville gå saman i ein organisasjon med, eller om orda hans er eit uttrykk for ærleg vilje til ein-skap. Vi meiner det var det siste.

Etter denne avtalen vart FNLA på nytt godkjent som frigjeringsorganisasjon av OAU.

Arbeidet fram mot ein organisasjon gjekk vidare i eit møte mellom MPLA og FNLA i *Kinshasa* 13. desember 1972. Her vart dei einige om å opprette eit øverste råd for frigjeringa av Angola, SCLA, og ei felles leing av kampen. Denne avtalen er attgjeven i Klassekampen nr. 47 1975.

Einskapsarbeidet vart no hindra eit års tid p.g.a. kløyvinga i MPLA — som vi skal komme attende til — men det tok seg opp at mot slutten av 1974. MPLA og UNITA kom overeins i *Luso* 18. desember 1974³ og alle tre organisasjonane vart samde om ei felles plattform i tingingane med Portugal i *Mombasa* 5. januar 1975. Den 15. januar same året vart avtalen med Portugal, den såkalle *Alvor*-avtalen sett opp. Dette var ein god avtale, på line med avtalene Portugal gorde med Mocambique og dei andre koloniane. Han konkluderte med at det måtte skipast ei overgangsregjering der representantar for alle dei tre frigjeringsrørsleane har lik representasjon, og der alle posisjonar går på omgang.

Revisjonistane hevdar at denne avtalen var eit svik mot det angolske folket. MPLA meinte på dette tidspunktet at ho var ein siger. Neto uttala at «endeleg har vi nådd den grunnleggjande føresetnaden for at frigjeringskampen skal lukkast. Aldri

meir skal vi tillate at fiendane våre skal få gjere mindre usemje til alvorlege motseiingar.»⁴

Diverre var det akkurat dette som skjedde. No skal vi sjå på *korleis* det skjedde. Til no har eg dokumentert at det var eit objektivt grunnlag for einskap i den angolske frigjeringsrørsla, og at det i alle organisasjonane var ein medveten kamp for å oppnå ein slik einskap. At denne var til bate for Angolas folk var heilt klårt.

Historia om kløyvingsmakarane

Men einskapen var ikkje til bate for alle. Han var ikkje til bate for dei som ønskte å kontrollere Angola. Einskap mellom dei tre rørslele ville gjere Angola i stand til å stå imot utanlandsk press. Difor vart einskapen motarbeidd, især av sosialimperialismen.

Det byrja alt i 1973. Då vart det alvorlege andre motseiingar i MPLA, då nestleiareren, Danial Chipenda kom i opposisjon. I ei kunngjering frå MPLA heiter det at Chipenda sette seg i spissen for eit komplott «for å øydeleggje MPLA og å hindre einskap med FNLA.»⁵ (mi utheving). Dette gjev forklaringa på kvifor Sovjet stogga den symbolske våpenhjelpa si til MPLA i desember 1973.

Til no har ein trudd at Sovjet i denne tida ikkje sendte våpen i det heile til Angola i denne tida. Men den britiske Afrika-forskaren Colin Legum har no avslørt at Sovjet i denne tida forsynte *Chipenda* med våpen! Alt då støtta dei kløyvingsmakarane! Då dei såg at Neto satsa på einskap, så satsa sosialimperialismen på splittingsmakaren *Chipenda*. Og i starten såg det ut til å gå bra med verksemda hans:

I 1974 vart MPLA splitta i tre fraksjonar: Neto-fløyen, Revolta Activa under leiinga av Joaquim Pinto de Andrade, og

Eastern Revolt under leiing av Chipenda. Ei tid på hausten 1974 såg det ut til at *Chipenda* skulle få heilt kontroll med MPLA, gjennom eit kupp vart han endåtil valgt til president. Men OAU, statsleiarane i landa omkring, frigjeringsrørslele i dei andre portugisiske koloniane og *FNLA* og *UNITA* slo fast at dei berre ville kjennest ved Neto sitt MPLA. Dermed var *Chipenda* isolert, og MPLA snart etter i allianse med FNLA og UNITA. Det var ikkje anna å gjere for sosialimperialismen enn å skifte taktikk. Det dei ikkje hadde greidd med open kløyvingsverksemd, måtte dei no greie med lurare midlar.

MPLA var svært svekka av kløyvingane. Organisasjonen hadde mist initiativet i kampen mot Portugal, og FNLA og Unita sto etterkvarv fram som dei leiande organisasjonane på det militære feltet. Som vi har sett, brukte sosialimperialistane denne veikskapen. Dei sendte ikkje våpen til MPLA i den tida organisasjonen trong det mest.

(Det er og ei anna forklaring på denne stansen i våpenhjelpa til Neto, ei forklaring som ikkje står i motstrid til den vi alt har gitt. Kjeldene er Mario Soares som seier at stansen kom som eit resultat av ei avtale der USA og Sovjet delte Afrika mellom seg: Angola vart definert som amerikansk interesseseføre og Mocambique som sovjetisk⁷. Dersom dette er rett, får det mykje å seia for dei strategiske konsekvensane vi må trekkje av Angola-krigens *resultat* med omsyn til styrkeforholda i verda.)

Det var no krise for den sjåviniutiske fløyen i MPLA: inga heilp frå Sovjet, allianse med FNLA og UNITA, der dei sjølve ikkje lenger var dominerande slik som i 1972. Vi må tru dei var hardt pressa, og var viljuge til konsesjonar for å få den hjelpa dei trong. Og hjelpa kom.

Korleis MPLA vart vunne

Imperialistisk politikk er ofte ein taktikk med «kalde og varme omslag». Etter denne kalde perioden kom sosialimperialismen med ei omfemning av MPLA som denne organisasjonen ikkje til dags dato har greidd å fri seg frå. Sovjet sette i gong eit heilt apparat:

— For det første sende dei våpen. Dei sende meir våpen på eit par månader enn dei gjorde på dei fjorten åra som kampen hadde vara. Og dei sende moderne saker, ikkje utrangert materiell slik som før. I dei 15 åra fram til 1974, då fridomskampen mot den portugisiske kolonimakta ble utkjempa, fekk MPLA ei samla støtte fra Sovjet på berre 27 mill. pund. I den tida borgerkrigen raste, nokre få månader i 1975, tok MPLA i mot ei «hjelp» på heile 200 mill. pund. Dei strategiske konsekvensane av dette, skal vi komme attende til.

Desse våpna vart sent i stort antal alt i mars 1975.⁸ No må vi spørje: Kva skulle MPLA med så mykje våpen dei første månadene i 1975? Skulle dei slåst mot Portugal med dei? Nei, dei var komme til semje med Portugal om sjølvstende den 11. november, dessutan hadde dei portugisiske revisjonistane seilt kraftig opp, og dei hadde MPLA nære band til, som vi skal sjå. Nei, våpna kunne berre vere til å gjere opp med FNLA og UNITA, og til å reinske ut i egne rekkjer. Og det var og det dei vart brukt til. Men vi skal sjå at ikkje alle i MPLA var for ein slik politikk.

— For det andre sende sosialimperialismen militære rådgjevarar — les: krigshissarar. Det kom 100 alt i januar 1975.

— For det tredje sette dei i gong ein propagandakrig frå Moskva der dei delte

ut «karakterar» til dei ulike frigjeringsrørslene og sette dei opp mot einannan.

— For det fjerde mobiliserte dei alle verdens revisjonistar til eit verdsomfemnande hylekor for å slutte opp om denne kampanjen.

— For det femte sende dei leigesoldatar. — Kubanarane er vel kjende. Men først kom nokre portugisarar som gjekk stillare i dørene. I mai og juni sende det portugisiske revisjonistpartiet omlag 50 personar til Angola, for å gå inn i MPLA. Mellom desse var Cita Valles, medlem i sentralkomiteen i studentforbundet til revisjonistpartiet. Kort etter at han kom til Angola, sto han fram som talsmann for MPLAs politbyrå. Andre namn er Nuno Simoes og Videgal, som no har leiande postar i MPLA. Fleire MPLA-medlemmer har vorte kjøpt opp av sosialimperialismen. Paulo Jorge, ein gamal aktivist i Cunhals revisjonistparti, er no sjef for MPLA i utenrikssaker. Rådgjevar i internasjonal spørsmål er Garcia Neto, også ein tidlegare aktivist i «PCP».

Dette ga resultat. Ikkje berre dei vi alle veit om, nemleg at MPLA byrja å motarbeide dei andre rørslene, men og at MPLA byrja ei utrensking i egne rekkjer. I Luanda sin offisielle radio, «Voz de Povo» (Folkets røst) vart det forbode å vise til Kina og Albania, det vart forbode å nytte omgrepet folkedemokrati og det vart frarådd å komme med altfor tette omtalar av utviklinga i Mocambique. Samstundes har ein del tidsskrift vorte inndregne, mellom anna «Folkemakt» og «Angola», med ukeopplag på 15000 og 20.000.

Dette var tidsskrift som marxist-leninistar hadde ein viss kontroll over. Dessutan vart bladet «4 de Severeiro» inndrege og redaktøren for MPLA sitt hovudorgan, «Vitoria e Certa» (Sigeren er sikker), Rui Ramos fengsla.⁹

Sosialimperialismen leverte svære mengder våpen til MPLA i Angola. Det øvste biletet: MPLA-soldatar med sovjetiske moderne våpen. Det nedste biletet: Sovjetiske rakettkastarar, som vart nytta av kubanske soldatar.

Våren 1975 — einskapen vert kløyvd

Gjennom denne kampanjen greidde altså sosialimperialistane å få MPLA til å bryte ut av einskapen. Men korleis skjedde dette? Revisjonistane her til lands har prøvd å få folk til å tru at Alvor-avtalen vart einsidig broten av FNLA og UNITA. Jamvel om desse organisasjonane har mange svin på skogen i så måte, er ikkje dette heile biletet.

Vi skal nemne ein del objektive tilhøve som pressa fram usemje.¹⁰

— For det første var det hielt klåre vanskar med å konstruere eit nytt administrativt apparat istaden for koloniapparatet.

— For det andre var det store vanskar med å få dette nye apparatet til å virke over heile landet som hadde eit særers dårleg kommunikasjonssystem.

— For det tredje var ein del av tids-

planene i Alvor-avtalen svært optimistiske, og braut saman etter kort tid. T. d. vart den nye grunnlova forseinka, det vart ikkje laga noka vallov, og det vart ikkje bygd opp nokon felles hær slik som avtalt.¹¹

I dette siste punktet ligg mykje av nøkkelen til kløyvinga. Det førte til at kvar rørsle heldt fram med å patruljere sine egne område inne i byane.

— For det fjerde var disiplinen jamnt over dårleg hos dei vanlege geriljasoldatane i alle dei tre organisasjonane, slik at det kom ofte til skyting mellom dei.

— For det femte væpna MPLA sivilbefolkninga i strid med Alvor-avtalen. Dette forverra situasjonen. I den siste fredsavtalen — Nakuru-avtalen 21. juli — er det ein paragraf som går ut på å avvæpne sivilfolket. Denne paragrafen er retta mot MPLA¹².

— Den sjette grunnen var MPLAs «folkemakts» kampanje. Eg skal ikkje gje nokon full analyse av denne kampanjen her. Her er først og fremst viktig å sjå at han var eit klart brot på Alvor-avtala sine ord om at kvar rørsle ikkje skulle gå ut over områda sine eller gjere noko som kunne vanskeleggje ein felles administrasjon i den spente situasjonen landet var i.

At FNLA og UNITA ikkje var prinsipielle motstandarar av eit folkemaktsystem slik dei heimlege revisjonistane prøver å innbille oss, går klart fram av einskapspakta i Nakuru. Denne «oppmuntrar folket si deltaking i livet til nasjonen, gjennom folkelege organ som er basert på frigjeringsrørslene på kvartals-, landsby-, arbeidar- og student- etc nivå.»¹³ Dette er ei heller klår innrømming til MPLA eller det positive i folkemaktskampanjen. Men avtalen slær og fast at alle rørslene skal «avstå frå å setje seg sjølv i staden for regjeringa ved å utøve funksjonar som ho skal ha.» Det var nettopp det MPLA hadde gjort.

— For det sjuande er det klart at dei første skyteepisodane i 1975 ikkje fann stad

mellom MPLA og FNLA slik mange trur, men var ein lekk i eit internt oppgjer i MPLA. Etter kløyvinga i 1974 vart dei tre delane nemleg forsona, og Neto vald til president att, med Chipenda og de Andrade som varapresidentar. Dette var ein taktisk retrett som den revisjonistiske fløya i MPLA hadde måtta gå med på.

Men ikkje lenge etter var dei sterke nok til å slå attende. 15. september 1974 vart Chipenda ekskludert frå MPLA, og så snart våpenhjelp frå Sovjet kunne påreknast, sette dei i gong ein kampanje for å likvidere han og tilhengjarane hans. Den 8. og 13. februar gjekk MPLA til åtak på Chipenda-soldatar, og berre den siste datoen vart 20 drepne og 31 sára.¹⁴ Den 23. februar meldte Chipenda at han og fraksjonen hans hadde gått inn i FNLA. Frå den dagen av er det klart at tilhøvet ikkje kunne vere det same mellom MPLA og FNLA.

Trongen til semje sterkare enn usemja

Dette var nokre av dei tilhøva som peika mot kløyving. Men det var og ting som peika mot einskap. Det viktigaste var sjølvast at dei ærlege folka i alle tre organisasjonane såg at det var einskap det angolske folket trong, og at ingen av dei tre rørslene kunne greie å frigjere landet og folket åleine.

Det er tydeleg at det fanst folk i alle rørslene som kjempa innbitne for å halde einskapen ved lag, som fekk i stand nye fredsavtaler etterkvart som dei gamle vart brotne, t.d. 28. mars og 9. april.¹⁵ Eit bra døme på desse folka er Lucio Lara, medlem i MPLAs politbyrå. Så seint som 7. juni 1975 kom han med oppsiktsvekkjande fråsegner i eit intervju med ei algirsk avis etter ei vitjing i Kina. Sidan det har vore sagt mykje tull om Kina sitt tilhøve til MPLA, tar vi med det han hadde å si om dette og:

«Kina var eitt av dei første landa som støtta frigjeringskampen vår, og nettopp gjennom MPLA. Dei banda vi har til Folkerepublikken Kina har ikkje berre vart i eitt år, men heile tida sidan vi starta den væpna kampen, har Kina vore budd på å stø oss gjennom å gje militær utdanning til nokre av våre militære einingar. Kina har støtta oss materielt på alle vis.»

Om situasjonen i Angola nett då sa han:

«Vi blei glade for å høyre at Kina syner stor interesse for den aksjonseinskapen som dei tre frigjeringsorganisasjonane har slutta. Kina forklarte at dei ville gjera alt som sto i deira makt for å gjere det mogeleg at einskapen verkeleg kom i stand. Då kineserane har samband med alle dei tre frigjeringsrørslene, ser vi på dette som ei svært positiv haldning.»¹⁶

Denne autoritative MPLA-fråsegna syner heilt klårt at det er snakk om eit *brot* i MPLA sin politikk frå våren 1975 til hausten same år.

Og nettopp det at brotet kjem på denne tida, om lag i juli, gjer at det ikkje kan vere slike objektive grunnar for brot som vi nettopp har referert som var utslagsgjevande. Hadde dei det vore, ville brotet i politikken og brotet med FNLA og UNITA ha kome *før*, i mars/april. Då kunne alle forstått det om dei braut ut. Då gjekk alle planane i vasken, det var mykje skyting og alt så vonlaust ut. Men då heldt vilja til einskap, som vi alt har dokumentert.

Men MPLA braut i juli, etter desse utsegnene fra Lara, og etter Nakuru-avtalen, ei svært god avtale for MPLA.

Forklainga kan berre vere at det ikkje var tilhøvet mellom frigjeringsrørslene som gjorde utslaget. Det som gjorde utslaget var press- og infiltrasjonskampanjen fra sosial-imperialismen, som vi alt har vore inne på.

I juli vart det sovjetisk/kubanske

«engasjementet» planlagt, seier Colin Legum.¹⁷ I juli var det og at MPLA tok det avgjerande steget ut av einskapen, dei hær-tok hovudstaden Luanda. Den 12. juli gjekk dei til åtak på FNLA sitt hovudkvarter i byen og øydela det, den 11. august var det ingen soldater frå dei to andre organisasjonene att i byen.¹⁸ Frå då av var det ikkje meir snakk om einskap.

Med supermakter og leigesoldatar

Frå sommaren 1975 skifter situasjonen i Angola kvalitativt. Alle dei tre organisasjonane tok i bruk leigesoldatar, MPLA frå Kuba og «Katanga», og UNITA frå Sør-Afrika og dei vestlege landa. Desse leigesoldatane tok del i ein reaksjonær borgarkrig. Målet for krigen var ikkje lenger å frigjere Angola frå Portugal, eller å sikre sjølvstende for den nye staten, — målet for krigen var å slå fastkven av dei tre organisasjonane som skulle ha makta i landet.

Dei utenlandske imperialismaktene, med Sovjet i brodden, bar ved og vatn til denne reaksjonære krigen. Under denne synsvinkelen er det uinteressant kven som starta med å nytte leigesoldatar. Ingen av organisasjonane kan rettferdiggjera med at «det var dei andre som byrja», slik SV prøver på prinsipplaut vis å ta MPLA i forsvar. Men under ein annan synsvinkel er dette problemet likevel viktig. Det kan seie oss noko om kven som er på offensiven i verdsstrategisk samanheng, kven som *tør* ta de første steget. Vi *stør* oss igjen på Colin Legum. Han hevdar at den *kubanske invasjonen var planlagt i mai*, og at så tidlig som i september var den sovjetiske og kubanske hjelpa så stor at han garanterte MPLA eit militært overtak.

Så tidleg som 25. juli landa 50 kubanare i Brazzaville, utdanna til å bruke dei sovjetiske våpna. Sør-Afrika gjekk ikkje inn i krigen i Angola før i slutten av oktober! Den

kubanske invasjonen økte kraftig i byrjinga av okrober, også dette i god tid før det sør-afrikanske angrepet i sør-Angola. Om dette seier Legum: «Russerane og kubanarane sin påstand om at deira militære intervensjon berre var eit resultat av den sør-afrikanske intervensjonen er heilt klårt ein «ex post facto» bortforklaring.»¹⁹ Med dette meiner vi ikkje at den sør-afrikanske aksjonen var rettviss, dei blanda seg inn i ein borgarkrig for å fremje sine egne interesser. Men dersom ein ynskjer å reise spørsmålet om kven som byrja intervensjonen, må ein ta omsyn til *fakta*. Dei fyrste russiske og kubanske styrkane var i Angola fleire månader før invasjonen i sør. Den første kubanaren som blei teken *til fange* viser at det i alle fall var kubanere i Angola to månader før den sør-afrikanske intervensjonen.

Etter at det er klårt at kubanarane ikkje var i Angola for å slåst mot kvite rasister, men for å likvidere innfødde angolske fri-

domskjemparar i FNLA og UNITA. Men kva gjorde dei etter at Sør-Afrika hadde invadert? Det er meldt om svært få trefningar mellom kubanarar og sørafrikanarar. Når ein veit at Sør-Afrikas «engasjement» stort sett gjekk ut på å halde Cunene-dammen på grensa mot Namibia, og distrikta omkring, og held dette i minnet medan ein ser på ein oversikt over kvar dei kubanske troppane sto 12. februar 1976, då UNITA kapitulerte, då *ser* ein at det ikkje bar sør-afrikanarane dei skulle slåst mot.

Tvert om vart kubanarane sett inn mot UNITA sine viktigaste byar: Luso, Huambo, Lobito, Benguela og Silva Porto. Og i fall nokon enno skulle tvile: Hva skulle MPLA med 15.000 kubanarar for å slåss mot 1000 sør-afrikanarar? Talet på sør-afrikanarar har vi frå ein tale som MPLA sin statsminister, Lopo do Nascimento, heldt i Nigeria 18. desember 1975.²⁰

Kartet syner den omtrentlege militære stillinga 12. februar 1976. Det er henta fra Keesings Contemporary Archives 1976, s. 27664.

Sosialimperialistisk prøvefelt

Diplomati og kanonar

Med dette har vi fått berrlagt dei to første etappene i sosialimperialismen sin nye strategi: først å vinna innpass i ein progressiv frigjeringsorganisasjon og gjerne få i stand borgarkrig i landet. Og så få handlangarane sine i denne organisasjonen til å «be» om hjelp frå ei framand makt, for å få til ein «legal» invasjon. No har dei prøvd ut denne taktikken, og han har gitt utteljing. Så lenge MPLA førte ein frigjeringskrig var Moskva berre så passeleg interessert. Deira målsetting er jo ikkje å stø slike kampar, men å «eliminere fleire militære brennpunkt» som Bresjnev uttrykte seg på «Fredskreftenes» verdskongress i 1973.

Men når målsetjinga vert ein annan, å nytta Angola som prøveområde for den sovjetiske militære og politiske styrken ja då får pipa ein annan lyd. Kva intensjonar dei har med eit slikt prøvefelt går fram av ei fråsegn på ein av nedrustningskonferansene (!) deira: «Jo større kampkraft dei sovjetiske væpna styrkene har, jo betre utrustning dei har og betre trening offiserane og dei menige har, dess roligere vil jordkloda bli.»²¹ Slik talar berre de som har ambisjonar om å kontrollere den same kloten. Vi får tru dei er nøgde med den «roa» som seinka seg over slagmarkene i Angola!

Til Angola vart det sendt våpen så moderne at berre høgt kvalifisert russisk eller kubansk personell kunne gjera bruk av dei. Dette var støttroppane til MPLA. Berre dette er nok til å rive vekk den «folkekrigs»merkelappen som SV og «NKP» har sett på denne krigen. Angola-krigen var ein regulær krig av same type som koloniseringskrigane, ein krig der kvite menn med overlegen teknologi meier ned dei primitivt bevæpna innbyggjarane i eit land.

Angola-krigen ga ikkje verda noko Dien Bien Phu, det vart ingen siger, men eit nederlag for frigjeringskampen i Afrika.

Den tredje etappen i sosialimperialismen sin strategi var ein internasjonal propaganda og utpressingskampanje for å få land og organisasjonar i Afrika og resten av verda til å stø MPLA og seinare til å skipa diplomatiske samband med MPLA-regjeringa. Vi skal gje nokre døme.

Andsynes *Portugal* gjekk dei fram slik: Dei sende ambassadøren sin i Lisboa, Arnold Kalinin, med eit brev som den portugisiske regjeringa reagerte sterkt på. Brevet spurte om kvifor ikkje Portugal meri aktivt tok sosialimperialismen si side i Angola og ymta om at «den portugisisk-sovjetiske handelen si framtid kunne komme i fåre» om ikkje Portugal la om kursen. Ein talsmann for regjeringa svara at «Moskva handsamer oss som om vi var ein av satelittane deira.»²²

Vi kan og nemne dei opplysningane den engelske liberale partileiaren Jeremy Thorpe kom med om at ein vestafrikansk leiar vart muta med 50 millionar dollar for at landet hans skulle røysta for at OAU godkjende MPLA-regjeringa.

Sosialimperialismen har i eit par år no hatt eit varmt tilhøve til Amin og *Uganda*. Då Amin vart formann i OAU, trudde dei at dei kunne dirigera politikken til denne organisasjonen like frå toppen, og sende Amin heller klare instruksar for korleis han skulle te seg andsynes MPLA. Men då tok dei seg vatn over hovudet. Amin svara at «han treng ikkje sovjetiske instruksar for kva han skal gjere for folket i Uganda eller i andre afrikanske land.» Han slo fast at han handla i samsvar med vedtaka til OAU, og at desse måtte respekterast av alle land, «anten dei var supermakter eller ikkje.» Han avslørte og at Moskva hadde truga med å halde attende alle reservedelane til flya Uganda hadde fått frå Sovjet. Dei ville og nekte å utdanne mannskap frå Uganda.²³

Nigeria sin situasjon er interessant. Sosial-

USA-forsyningar til FNLA-styrkane i Angola vert lossa under borgarkrigen. Supermaktene USA og i sær Sovjet pumpa pengar og våpen inn i Angola under krigen for å tryggja imperialistinteressene sine.

imperialismen kasta auga sine på dette landet i 1970²⁴, og det vart sett i gong sovjetisk-nigerianske samarbeidsprosjekt innan stålindustri, oljeindustri, malmleiting, teknisk utdanning og mykje anna. 17. februar 1970 siterte Izvestia ei fråsegn frå det nigerianske informasjonsdepartementet der det heiter at det er «inga grense for utsiktene til sovjetisk-nigeriansk samarbeid i utnyttinga av Nigerias oljeressursar.» I august 1974 var det omlag 5.000 afrikanske studentar i Moskva. 800 av dei var nigerianarar, og i tillegg var 650 ferdig utdanna. Sosial-imperialistane har gjeve mellom 100 og 170 utdanningsstipend årleg til opphald i Moskva til Nigeria. Det vil seia at ein svært stor del av den nigerianske intelligensiaen og byråsjiktet er Moskva-utdanna.

Så langt om bakgrunnen.

Så til Nigeria sitt tilhøve til Angola: Den 8. november 1975, tre dagar før sjølvstendegdagen til Angola, sende den nigerianske regjeringa ut ei fråsegn som fordømde Sovjetunionen si innblanding i Angola. Dei sa mellom anna at «den føderale militære regjeringa (i Nigeria) vil ta sterk fråstand frå den flagrante intervensjonen i Angola sine indre saker på ei tid då dei afrikanske landa prøver å finna ei afrikansk løysing på dette problemet. Sovjetunionen burte vite at Afrika ikkje kan godta ei slik fornærming. Den føderale militærregjeringa vil derfor oppmode Sovjetunionen og andre med liknande sinnelag til å avstå straks frå vidare innblanding i den angolske situasjonen som dei ikkje har noko med.»²⁵

Og det var jo klåre ord for pengane. Det er berre det at ei veke seinare godkjende dei

MPLA-regjeringa. Dette er det vi veit. Vi veit ikkje kva som gjekk føre seg bak stengde dører i Moskva og Lagos, men vi veit at politiske standpunkt har ein materiell bakgrunn, og *den* har vi fortalt om. Så kan dei revisjonistane som vil prøve å innbille oss at dei to tinga ikkje har noko med hverandre å gjere! (Og då kan dei samstundes prøve å forklare at den ladninga med MIG-jagarar som Nigeria fekk omkring den 10. november — like før dei skifta standpunkt — heller ikkje hadde noko med saka å gjere.)²⁶

Sosialimperialismen greidde faktisk å lamma OAU gjennom denne kampanjen sin, noko som har skapt mykje glede i revisjonistkretser her til lands. Dei burde i staden tenkje litt over denne kommentaren frå «Times of Zambia»:

«Kva ville russarane eller amerikanarane gjere, dersom dei politiske leiarane i ein av USAs eller Sovjetunionen sine delstatar rauk opp i kamp med kvarandre, og afrikanske militærteknikarar med krigsvåpen rykka inn i det urolege området til støtte for den eine eller den andre?»²⁷

Klårare kan det ikkje seiast at supermaktene meiner dei har *særrettar* når dei gjer noko i verdssamanheng. Og klårare kan det heller ikkje seiast at revisjonistane forsvargar desse særrettane når dei støttar sosialimperialismen sitt spel i Angola.

Sigerens frukter

Eit forsvar revisjonistane ofte nyttar for dette svarte standpunktet er at det ikkje kan dokumenterast at Sovjetunionen har økonomiske interesser i Angola. Til dette er det mykje å seie:

— For det første vil vi nok ein gong slutte oss til det gamle visdomsordet: den som lever får sjå. Slike ting plar gjerne ikkje vere det *første* ei imperialistmakt tar seg av i eit slikt spel. Det tyder ikkje at det ikkje er det viktigaste. I tida som kjem vil det nok kom-

me fleire døme på at SV-ane sin påstand er falsk.

— For det andre kan dette alt no dokumenterast så klårt at tendensen er tydeleg. Eit par døme:²⁸ Like etter at FNLA vart driven ut av Nord-Angola, sende MPLA 5.000 tonn kaffi på kubanske skip til Sovjetunionen. Prisen var 38% av prisen på verdensmarknaden. Angola ser med andre ord ikkje ut til å bli noko unnatak i handelspolitikken til sosialimperialismen!

Vidare, så heiter det i ein rapport av 1. desember 1975 frå Angolas departement for økonomisk planlegging og samordning at Angola ikkje på noko vis kan gjere nytte av 200-mils fiskerigrensa, og at Sovjetunionen derfor kan bruke ho mot ei avgift. I same rapporten heiter det det at Sovjet skal prioriterast når det gjeld råvareutvinning i Angola. Men SV vil gjerne kalle dette ei rimeleg «takk for hjelpa»?

— For det tredje er det avslørande at SV og «NKP» uttrykkeleg talar om *økonomiske* interesser. Det gjer dei avdi dei strategiske og militærpolitiske interessene er så klare at det ikkje er råd å løyne dei. Etter ein rad med diplomatiske samanbrot i Afrika har sosialimperialismen sterk trong for eit venlegsinna land i denne delen av verda. Når dei så får eit land som Angola som kombinerer dette med å ligge særst strategisk til når det gjeld hamnar, nærleik til dei urolege landa omkring og i tillegg er eit av dei rikaste landa i Afrika, ja, då er det klårt dei slær til! Ein marinebase i Angola kan kontrollere farten rundt Kapp det gode Håp. No har dei ikkje marinebasen *enno*, men dei har alt greidd å få innsett ein øst-tyskar som hamnekaptain i Luanda!^{28b}

No er dei i ein gunstig utgangsposisjon for å oppnå desse målsetjingane. Om dei vil greie det, er opp til den vidare utviklinga i Angola. Og korleis er stoda der no?

Der det er undertrykkjing er det og motstand

Stoda er prega av to tendensar. For det første konsoliderer MPLA grepet sitt. Valds-karakteren til det nye regimet vert klårare.

Vi har nemnt at progressive aviser har vorte forbode. Vidare har det vore suspensjonering av partipolitisk ubundne masseorganisasjonar og arbeidarforeiningar og fengsling og torturering av angolske fridoms kjemparar. Mellom dei er kjende folkelege leiarar og revolusjonære som Sirgado, Nogueira, Henrique Vuerra, Matadi og Rui Ramos. MPLA har gjort opp med Revolta Activa-gruppa, og Joaquim Pinto de Andrade — tidlegare ærespresident i MPLA — sit no fengsla saman med Gentil Viana, Manuel Videira og Liceu Vieira Dias. På den angolske innanriksministeren Nito Alves kom att frå 25. partikongressen i Moskva, truga han med dødsstraff for desse som no er nemnt. Revolusjonære i Angola har oppmoda alle antifascistar og antiimperialistar i verda om å vere med på å hindre dette brotsverket!²⁹

Den andre sida i utviklinga i Angola er at motstanden mot MPLA og kubanarane tek seg opp. Særleg i den sørlege delen av landet har det vore demonstrasjonar mot kubanarane, som ikkje ser ut til å minke i tal.

Ein reaksjonær borgarkrig

Sosialimperialitane vann ein førebels siger i Angola. Frigjeringskrigen mot Portugal blei avløst av ein reaksjonær borgarkrig, mellom dei tre organisasjonane MPLA, FNLA og UNITA. Resultatet av denne borgarkrigen er at Sovjet har styrka sin politiske, økonomiske og militære stilling i Angola og heile det sørlege Afrika. Utan at USA har vore i stand til å hindre sosial-

imperialismen sin frammarsj, avdi USA-imperialismen er i klår nedgang. USA har ikkje våga å ta opp kampen mot sosialimperialismen, Kongressen fatta til og med vedtak om at det ikkje skulle utbetalas pengar til «engasjement» i det sørlege Afrika. Ikkje avdi USA-imperialismen er blitt snill, — han har ikkje halde fingrane frå fatet i Angola, — men avdi USA er redd for å tapa i dragkampen, og er svekka politisk. USA er på veg ut av det sørlege Afrika, Angola-krigen viser at Sovjet er på veg inn. Resultatet av borgarkrigen er ei avspegling av styrkeforholdet mellom dei to supermaktene.

Borgarkrigen fortel oss meir. Angola er og eit døme på *korleis* sosialimperialismen går fram for å sikre seg kontroll. Sovjet satsa alt på å klyvve dei tre frigjeringsorganisasjonane frå kvarandre, det blåste opp under dei motsetnadane organisasjonane sjølve prøvde å løyse. Det var Sovjet som starta den verdsomfamnande propagandakampanjen mot FNLA og UNITA, godt støtta opp av revisjonistar over heile verda.

Sovjet dreiv ikkje berre fram denne reaksjonære borgarkrigen, dei *vann* han og. Med hjelp av militære «rådgjevare», moderne våpen og kubanske leigesoldatar. Krigen vert ikkje berre ein studie i sosialimperialistanes taktikk. Han viser og at den aggressive supermaktane ikkje berre *ynskjer* seg verdsherredømme, men er i stand til å føre ein krig langt får Sovjet, og vinne den. Også difor kan vi vente nye militære framstøt frå sosialimperialismen, både i Afrika og andre stader i verda.

Angola-krigen fortel at i 1975 og 1976 var det Sovjet, og ikkje USA, som hadde initiativet i rivaliseringa. Det fortel at det var Sovjet, og ikkje USA, som våga seg inn i eit militært eventyr tusenvis av mil frå sitt eige landområde og hadde politisk styrke til å gjennomføra det utan diplomatiske atterslag, heller med framgang på det feltet. Det fortel at Sovjet i dag er i stand til å nytta

Kubanske soldatar i Angola. Kubanarane er reiskapar for den sosialimperialistiske aggresjonen i Angola.

slike metodar i område som også USA gjerne ville sett som interessesfære for seg, gjennomføra operasjonane og vinne, utan at USA vågde gripe inn.

Dette er ei veldig oppmuntring for dei planane Sovjet har om å få stetta trongen sin til større interesseområde og endeleg til verdsherrdøme. Sovjet vil utan tvil få «blod på tann» av Angola-krigen. Dei vil kunne oppsummera dette som ein framgangsrik

operasjon, og har samstundes fått prov for at militærmaskinen deira virkar tilfredsstillande under vilkår som desse, på område tvers over kloden for deira eige landområde.

Difor må ein sjå Angola-krigen som eit varsel om fleire krigar der Sovjet gjer opp-takten, og som eit varsel om at stoda i dag er slik at Sovjets mot på å ta eit endeleg oppgjer ein gong med USA, våga seg ut i ein verds-krig, er blitt større dei siste åra.

Sophus Pihl

Kjeldetilvisningar:

1. Sitert etter Kommuniké fra MPLAs eksekutivkomite 25/6 1971. I: Africa Contemporary Record 1971—72, s. C20 (forkorta ACR).
2. ACR 1972—73, s. C 27—28.
3. Avtaleteksta er attgjeven i Keesings Contemporary Archives 1975, s. 26 973.
4. «Africa» november 1975.
5. MPLA: Note to the Zambian Government regarding the Counter-Revolutionary Currents within the Movement. 3/6 1973. I: ACR 1973—74, s. C 74.
6. Colin Legum: The Soviet Union, China and the West in Southern Africa. I: Foreign Affairs juli 1976, s. 749.
7. Africa Confidential 25/4 1975, Dagens Nyheter 11/3 1975, Facts and Reprints nr. 7 1975.
8. Legum: same stad s. 750.
9. Christer Lundgren: Angola. Två linjer i den anti-imperialistiska rörelsen, s. 7. «Enhet», organ for Kommunistiska Enhetsgrupperna, ekstranr. 1976, s. 15.
10. Etter «Africa» mars 1975 og andre numre.
11. «African Development» juli 1975.
12. Attgjeve i «Africa» aug. 1975, og Lundgren s. 23.
13. «Africa» aug. 1975.
14. Keesing 1975, s. 27 106.
15. Same stad s. 27 106, 27 107.
16. Intervju med avisa El Moudjahid 7/6 1975. Sitert i «Enhet»s ekstranr. s. 14—15.
17. Legum s. 750.
18. Keesing 1975, s. 27 498.
19. Legum s. 750—51.
20. Keesing 1976, s. 27 661.
21. Hsinhua 112 406, 1975.
22. Lundgren s. 17.
23. Hsinhua 111 031, 1975.
24. Kjelder om Nigeria og Sovjet: ACR 1969—70, s. A 47, ACR 1970—71, s. A 60 og ACR 1974—75, s. A 82—83.
25. Hsinhua 111 031, 1975.
26. International Herald Tribune 13—14/12 1975.
27. Hsinhua 111 031, 1975.
28. «Enhet» s. 15.
- 28b Der Spiegel, 30/8 1976.
29. Felleserklæring frå OCA og PCP(r) april 1976. Attgjeve i «Enhet» s. 21—22.

2

September
1976
Pris kr.10,-

Arbeidere og undertrykte
i alle land, foren dere!

INTERNASJONALEN

Tidsskrift med stoff fra den kommunistiske verdensbevegelsen og frigjøringsbevegelsene. Utgitt av AKP(m-l).

CHILE:

ET VÆPNA FOLK VIL
ALDRIBLI KNUST!

PCR — det revolusjonære kommunistpartiet — 10 år.

KINA:

SEIERRIK KAMP MOT HØYREVINDEN

Om oppgjøret med Teng Hsiao-ping

SVERIGE:

2. LANDSMØTE I SVERIGES
KOMMUNISTISKE PARTI

Stalin-debatt i Marxistiskt Forum

KAMPUCHEA:

ETT ÅR SIDEN
FRIGJØRINGA

Blank side

Blank side

ADRESSE:

RØDE FANE

Distribusjon:
Boks 2046
Grünerløkka, Oslo 1
Postgiro: 2 20 84 78

Mao Tsetung

1893 —
1976